

آزمون آزمایشی ۲۹ فروردین ۱۴۰۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

ویژه داوطلبان آزمون سراسری ۱۴۰۴

B

دفترچه شماره ۱

وقت پیشنهادی	تا شماره	از شماره	تعداد پرسش	مواد امتحانی
۳۰ دقیقه	۲۰	۱	۲۰	ریاضی
۳۰ دقیقه	۵۰	۲۱	۳۰	ادبیات اختصاصی
۱۳ دقیقه	۶۵	۵۱	۱۵	علوم اجتماعی
۱۲ دقیقه	۸۰	۶۶	۱۵	روان شناسی
مدت پاسخ گویی: ۸۵ دقیقه		تعداد کل پرسش ها: ۸۰		

دانش آموز گرامی، شما می توانید با اسکن تصویر روبه رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ های تشریحی را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات خود مانند کارنامه هوشمند بعد از آزمون، بانک سؤال گزینه دو، آزمونک ها، رفع اشکال هوشمند، دفترچه پاسخ تشریحی و آرشیو آزمون های گزینه دو، با استفاده از نام کاربری و رمز عبور وارد سایت gozine2.ir شوید.
در ثبت نام اینترنتی نام کاربری کد ملی شماست و رمز عبور توسط خودتان تعیین شده است.
در ثبت نام انفرادی و مدرسه ای، نام کاربری و رمز عبور خود را از مدرسه یا نمایندگی شهر خود دریافت نمایید.

سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

ریاضی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۴

۱- انواع آلاینده‌های هوا (مانند ذرات معلق، گوگرد و...)، چه نوع متغیری و با کدام مقیاس است؟

- (۱) کمی - فاصله‌ای (۲) کیفی - ترتیبی (۳) کیفی - اسمی (۴) کمی - نسبتی

۲- در یک تابع خطی، $f(1) = 5$ و $f(-2) = -1$ است. اگر دامنه این تابع به صورت $-\frac{5}{2} < x < \frac{3}{2}$ باشد، برد تابع کدام است؟

- (۱) $-6 < y < 2$ (۲) $-5 < y < 3$ (۳) $-2 < y < 6$ (۴) $-3 < y < 5$

۳- توابع $f(x) = 3 - x^2$ و $g(x) = x^2 + 2x - 1$ ، یکدیگر را در نقاط A و B قطع می‌کنند. شیب خط گذرنده از نقاط A و B کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) -۱ (۳) ۲ (۴) -۲

۴- با ۱۲۰ متر نرده، زمینی به شکل مقابل را به ۳ مستطیل مساوی تقسیم کردیم. بیشترین مساحت ممکن برای این زمین کدام است؟

- (۱) ۱۵۰

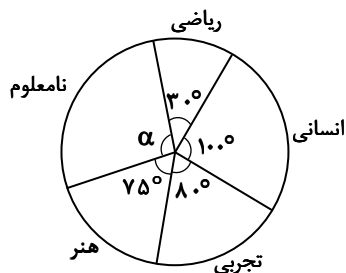
- (۲) ۲۴۰

- (۳) ۳۶۰

- (۴) ۴۵۰

۵- نمودار دایره‌ای زیر، مربوط به رشته تحصیلی تعدادی از افراد مورد مطالعه در یک جامعه آماری است. اگر رشته تحصیلی ۳۰ نفر از آن‌ها نامعلوم باشد، چند نفر از آن‌ها در رشته ریاضی تحصیل می‌کنند؟

- (۱) ۱۲

- (۲) ۱۴

- (۳) ۱۶

- (۴) ۱۸

۶- واریانس ۶ داده آماری برابر صفر است. اگر اعداد ۳، ۱۱، ۸ و ۶ را به این داده‌ها اضافه کنیم، میانگین داده‌ها تغییر نمی‌کند. واریانس داده‌های جدید کدام است؟

- (۴) $3/4$

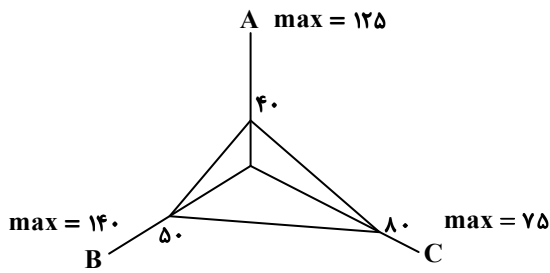
- (۳) $3/2$

- (۲) $4/5$

- (۱) $4/2$

محل انجام محاسبات:

۷- اگر مقادیر مربوط به نمودار راداری زیر را به صورت نمودار دایره‌ای نمایش دهیم، زاویه مربوط به متغیر A چند درجه است؟

(۱) ۸۰°

(۲) ۱۰۰°

(۳) ۱۲۰°

(۴) ۱۴۰°

۸- اگر گزاره‌های $p \vee q$ و $p \Leftrightarrow q$ هم‌ارزش باشند، ارزش گزاره $(\sim p \Leftrightarrow \sim q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$ چگونه است؟

(۱) بستگی به ارزش p دارد. (۲) بستگی به ارزش q دارد. (۳) همواره نادرست است. (۴) همواره درست است.

۹- اگر $f(x) = \begin{cases} 2^x & -4 \leq x < -2 \\ \text{sign}(x^2 - 1) & -2 \leq x < 0 \end{cases}$ باشد، حاصل $f(-3) - f(-1/5)$ کدام است؟ ([]، نماد جزء صحیح است.)

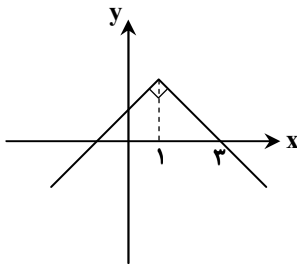
(۴) -۲

(۳) -۱

(۲) صفر

(۱) ۱

۱۰- شکل روبه‌رو، نمودار تابع $f(x) = b - |x + a|$ را نشان می‌دهد. مقدار $f(b/a)$ کدام است؟

(۱) ۲

(۲) ۵

(۳) -۱

(۴) -۳

۱۱- جمعیت یک شهر پانصد هزار نفر است که سن ۸۰ درصد آن‌ها ۱۶ سال یا بیشتر بوده و توانایی کار کردن دارند. اگر جمعیت افراد شاغل ۳۶۰ هزار نفر باشد، با ایجاد چند شغل جدید، نرخ بیکاری در این شهر ۳ درصد کاهش می‌یابد؟

(۴) ۱۳۰۰۰

(۳) ۱۲۰۰۰

(۲) ۱۱۰۰۰

(۱) ۱۰۰۰۰

محل انجام محاسبات:

۱۲- قیمت دو کالای اساسی A و B در سال پایه به ترتیب ۲۴۰۰ و ۱۴۰۰ تومان و مقادیر مصرفی آنها، به ترتیب ۴۰ و ۶۰ واحد است. اگر قیمت کالای A در سال جاری ۳۰۰۰ تومان باشد، قیمت کالای B در سال جاری چقدر باشد تا شاخص بهای این دو کالا ۱۵۰ درصد شود؟ (شاخص بهای این دو کالا را در سال پایه، ۱۰۰ در نظر بگیرید.)

(۱) ۱۸۰۰ (۲) ۲۰۰۰ (۳) ۲۴۰۰ (۴) ۲۵۰۰

۱۳- با حروف کلمه «دانش آموز»، چند جایگشت مختلف می توان ساخت، به طوری که شامل کلمه «دانش» باشد و حروف کلمه «آموز» همواره کنار هم باشند؟

(۱) ۲۴ (۲) ۴۸ (۳) ۳۶ (۴) ۷۲

۱۴- در یک خانواده ۴ فرزندی، احتمال اینکه دو فرزند کوچک تر هم جنس و دو فرزند بزرگ تر غیر هم جنس باشند، کدام است؟

(۱) ۰/۱۵ (۲) ۰/۲۵ (۳) ۰/۳۵ (۴) ۰/۴۵

۱۵- درون جعبه ای ۱۰ کارت با شماره های ۱ تا ۱۰ موجود است. چهار کارت به تصادف خارج می کنیم. احتمال اینکه کوچک ترین شماره خارج شده، عدد ۴ باشد، کدام است؟

(۱) $\frac{2}{35}$ (۲) $\frac{1}{15}$ (۳) $\frac{2}{25}$ (۴) $\frac{2}{21}$

۱۶- در دنباله $a_n = \frac{-3}{a_n}$ و $a_1 = -3$ ، مجموع بیست جمله اول دنباله کدام است؟

(۱) ۴۰ (۲) -۴۰ (۳) ۲۰ (۴) -۲۰

۱۷- در یک دنباله حسابی، $a_3 + a_8 = 0$ و مجموع جملات هفتم و یازدهم دنباله برابر با ۱۴ است. مجموع ده جمله اول این دنباله کدام است؟

(۱) صفر (۲) ۱۰ (۳) -۱۰ (۴) ۱۱

۱۸- در یک دنباله با رابطه بازگشتی $2a_{n+1} = 3a_n$ ، مجموع چهار جمله اول دنباله، $\frac{13}{4}$ است. جمله سوم این دنباله کدام است؟

(۱) ۰/۹ (۲) ۰/۸ (۳) ۰/۶ (۴) ۰/۴

۱۹- سرمایه یک شرکت به میزان ۵۰۰ میلیارد تومان، به علت ورشکستگی سالانه ۱۰ درصد کاهش می یابد. بعد از چند سال سرمایه این شرکت به ۴۰۵ میلیارد تومان می رسد؟

(۱) یک سال (۲) دو سال (۳) سه سال (۴) چهار سال

۲۰- اگر $a^3 = 8\sqrt{3}$ باشد، مقدار x در تساوی $a^2 = 8\sqrt{x}$ کدام است؟

(۱) $\frac{4}{3}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{2}{3}$

محل انجام محاسبات:

۲۱- کدام مورد بیانگر ویژگی‌های «زبانی» و «ادبی» شعر در سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- (۱) کاهش سادگی و روانی و حرکت به سمت دشواری- رواج هجو در شعر
- (۲) فراوانی ترکیبات نو- رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
- (۳) رشد بیشتر قالب‌های شعری به‌ویژه غزل و مثنوی- از میان رفتن لغات مهجور فارسی
- (۴) ورود لغات زبان ترکی و مغولی به زبان شعر- به‌کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر

۲۲- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام یک از قسمت‌های مشخص‌شده نادرست است؟

«قرن چهارم و نیمهٔ اول قرن پنجم، عصر اندیشهٔ استقلال ملی ایران نامیده می‌شود. معروف‌ترین دانشمند این دوره «ابوعلی سینا» است

(۲)

(۱)

که در همهٔ علوم روزگار خود متبحر بود و به فارسی و عربی شعر می‌سرود. پایان این دوره همراه با اوج حاکمیت «سامانیان» بود و دلیل

(۳)

اهمیت این دوره وجود سخنورانی همچون رودکی، فردوسی، عنصری و... است.

(۴)

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۲۳- به ترتیب کدام یک از ابیات زیر یادآور «قلمرو فکری متن قائم‌مقام فراهانی» و کدام یک یادآور «قلمرو فکری متن دهخدا» در کتاب درسی است؟

(الف) هدهدک پیک بریدی است که در ابر تَند (ب) دریغ صحبت دیرین و حق دید و شناخت (ج) چون زمین بر شاخ گاو استاد راست (د) گه نظم بخشد دهر را گه سور سازد شهر را	چون بریدانه مرقع به تن اندر فکند که سنگ تفرقه، آیام در میان انداخت گاو بر ماهی و ماهی در هواست گاهی کند صد نهر را جاری چو امثال و حکم

(۲) «ب»- «ج»

(۱) «الف»- «د»

(۴) «ب»- «د»

(۳) «الف»- «ج»

۲۴- کدام مورد از ویژگی‌های زبانی نثر سبک «هندی» است؟

- (۱) مصنوع و متکلف بودن نثر
- (۲) کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتب نثر
- (۳) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد
- (۴) بی‌دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی

۲۵- اطلاعات نوشته شده در مقابل چند اثر نادرست است؟

«زمین سوخته: از آثار قبل از انقلاب احمد محمود»- (آینه‌های درداز: از آثار منشور دههٔ ۶۰)- (زیارت: چاپ در مجلهٔ روزگار نو)- (از این ستاره تا آن ستاره: اثری منظوم ویژهٔ نوجوانان)- (تاریخ بیداری ایرانیان: کتابی با موضوع تاریخ مشروطه)- (خداوندنامه: سرودهٔ یکی از قصیده‌سرایان سبک بازگشت)- (دهکدهٔ پرملال: اثر یکی از نویسندگان نسل اول معاصر)- (بدوک: یکی از فیلم‌نامه‌های مصطفی مستور)-

(۴) پنج

(۳) چهار

(۲) سه

(۱) دو

۲۶- با توجه به سبک‌شناسی دوران «معاصر» و «انقلاب»، کدام موارد درست هستند؟

- (الف) پسندیده بودن ابهام و وجود معنی‌گریزی در شعر و جدید بودن صور خیال (معاصر)
- (ب) حضور واژگان کهن در شعر بعضی از شاعران این دوره، مثل «بادافره»، «خلیده»، «گلخن» و... (معاصر)
- (ج) کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر (انقلاب)
- (د) باستان‌گرایی و علاقهٔ فراوان به استفاده از واژگان کهن و گرایش به خیال‌بندی (انقلاب)
- (ه) حضور ردپای اساطیر یونانی، رومی، هندی و عبری در داستان‌نویسی (معاصر)

(۲) «ب»- «ه»

(۱) «الف»- «ج»

(۴) «الف»- «د»- «ه»

(۳) «ب»- «ج»- «د»

۲۷- با توجه به تاریخ ادبیات قرن ۶ تا ۱۱ کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) «مجالس المؤمنین» اثری منشور از «قاضی نورالله شوشتری» به نثر ساده است و «رسالهٔ دلگشا» اثری منظوم از یکی از شاعران قرن ۸ است.
- (۲) «خواجوی کرمانی»، «سلمان ساوجی» و «عبدالرحمن جامی»، هر سه تحت تأثیر «نظامی گنجوی» اثری خلق کرده‌اند.
- (۳) «نجم‌الدین کبیری» و «کمال‌الدین اسماعیل»، توسط مغولان کشته شدند و «ظفرنامهٔ شامی»، قدیمی‌ترین کتاب در مورد تیمور است.
- (۴) «داراشکوه» و «شرفنامهٔ بدلیسی» در خارج از ایران و با نثری ساده نوشته شده‌اند و «رضا عباسی» از مفاخر هنر در دورهٔ شاه عباس بود.

۲۸- هریک از موارد زیر به ترتیب معرّف چه کسی است؟

■ با مجلّات «رشد دانش آموز»، «قلمرو»، «سوره» و «پویش» همکاری داشت.

■ نویسنده کتاب «آن بیست و سه نفر»

■ از شاعران شاخه نخست و پیش کسوت انقلاب

■ در حوزه ادبیات دفاع مقدس، رویکردی خاص و عمیق به مسائل دارد.

(۱) سیمین دانشور - سیدمهدی شجاعی - قیصر امین پور - علی مؤذنی

(۲) رضا رهگذر - احمد یوسفزاده - سیدحسن حسینی - علی مؤذنی

(۳) محمدرضا سرشار - احمد یوسفزاده - حسین منزوی - سیدمهدی شجاعی

(۴) سیمین دانشور - رضا امیرخانی - نصرالله مردانی - سیدمهدی شجاعی

۲۹- آرایه‌های مقابل تمام ابیات درست است، به جز گزینه

(۱) نیست راه خار در پیراهن عریان تنی

(۲) از عرق آتش به جانم آن گل سیراب زد

(۳) از نگاه گرم معشوق است دل را آب و تاب

(۴) مدام همچو رگ ابر، گوهرافشان است

شعله آفت سر از خاکستر سنجاب زد (متناقض‌نما - تشبیه)

باز آن آیین‌رو نقشی عجب بر آب زد (تشبیه - جناس)

لعل را خورشید تابان از نظر می‌پرورد (اسلوب معادله - حس آمیزی)

زبان خامه صائب ز گفت‌وگوی شراب (استعاره - ایهام)

۳۰- ترتیب آرایه‌های «ایهام، تشبیه، ایهام تناسب، جناس و تلمیح» در کدام گزینه درست است؟

(الف) مایه حزن است هر بستم ز سوز دل کلیم

(ب) بسیار دیده باشی خاشاک بر لب بحر

(ج) بمیرند و برون ندهند مشتاقان دم حسرت

(د) من از تو دور نبودم به هیچ وجه ولی

(ه) باری که سنگ سرمه کند کوه قاف را

(۱) «د» - «ج» - «ب» - «الف» - «ه»

(۳) «د» - «ب» - «ج» - «ه» - «الف»

هیچ محنت دیده چون من بیت احزانی نداشت

از بحر شعر ما هم خاشاک‌هاست این‌ها

کله ناگه مبادا کج شود آن سرو بالا را

فکند از تو مرا دور عقل دوراندیش

از دوش آسمان و زمین برگرفته‌ایم

(۲) «ب» - «ج» - «د» - «ه» - «الف»

(۴) «د» - «ه» - «ب» - «الف» - «ج»

۳۱- تعداد «تشبیه» در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) چون شمع بتان گشتی پیش آی که تا خسرو

(۲) ماه‌رویا، آفتاب از شرم تو پنهان شود

(۳) با روی تو آفتاب صافی تیره است

(۴) تا رخ و زلف و خط یار مرا در نظر است

بر آتش روی تو، پروانه کند ما را

گر ز رویت سایه بر خورشید رخشان بگذرد

با لعل لبست شراب صافی تیره است

التفاتی به گل و سنبل و ریحان نکنم

۳۲- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

از شرم روی و قد تو ای ماه، ماه و سرو

(۱) ایهام تناسب - لف و نشر - جناس - تناسب

(۳) استعاره - تشبیه - لف و نشر - اغراق

(۲) تشبیه - تشخیص - تضاد - ایهام

(۴) تشخیص - حسن تعلیل - کنایه - ایهام

۳۳- ترتیب آرایه‌های ابیات زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

(الف) این که گرد ماه تابان می‌نماید هاله نیست

(ب) از شبیخون حوادث لشکرش درهم شکست

(ج) مهر بر لب زن که از یک خنده بی‌جا که کرد

(د) رهنوردی را که شد صدق عزیمت خضر راه

ماه از شرم جمال او سپر بر سر کشید

هر که صائب در مقام صلح طبل جنگ زد

غوطه در خون شفق خورشید عالم تاب زد

در میان راه در دامان منزل خواب زد

(۲) تشبیه - تضاد - حسن تعلیل - تشبیه

(۴) اغراق - ایهام تناسب - استعاره - ایهام تناسب

(۱) حسن تعلیل - تناقض - کنایه - تلمیح

(۳) جناس - استعاره - تشخیص - ایهام

۳۴- بارزترین آرایه‌های بیت زیر با کدام گزینه مشترک است؟

می‌کند دست حمایت ناتوانان را قوی

(۱) کار نادان می‌شود مشکل‌تر از تدبیر خویش

(۲) شعله را خاشاک نتواند ز جولان باز داشت

(۳) نور می‌گردد غذا در جسم پاک قانعان

(۴) نیست حاصل جز ندامت تخم نافشانده را

جرم رخسار است اگر آن زلف پرچین ظالم است

از لگد محکم شود خاری که در زیر دم است

خون خود را می‌خورد خاری که در پای من است

لانه زنبور از شهد مصفا روشن است

خوشه و خرمن نگردد دانه تا در دامن است

۳۵- کدام گزینه فاقد «ایهام تناسب» است؟

- (۱) گر طواف حرم کعبه میسر نشود
- (۲) نیست پروا دیده عشاق را از اشک شور
- (۳) بشوی دفتر توحید و مدح دیوان کن
- (۴) چو شانه دست به دندان اگر برم شاید

۳۶- آرایه‌های مقابل کدام بیت کاملاً درست هستند؟

- (۱) پیچ‌وتاب نامرادی‌ها به قدر دانش است
- (۲) بی‌قرار شوق در یک‌جا نمی‌گیرد قرار
- (۳) کیش پر تیر جفا دارد به کین بیدلان
- (۴) جمال روی تو پوشیده چون نخواهد ماند

۳۷- چند مورد از ابیات زیر «ذوقافیتین» هستند؟

- (الف) مانده زان لعل‌ریزه لختی گرد
- (ب) در هزار آب غسل باید کرد
- (ج) پوست بی‌مغز دیده‌ایم چو خواب
- (د) مهدی‌ای کآفتاب این مه‌د است
- (ه) در بزرگی برابر ملک است
- (و) آنکه عیب از هنر نداند باز

(۱) شش (۲) پنج

۳۸- «قافیه درونی» در کدام ابیات به ترتیب «طبق قاعده» (۲) و دارای تبصره و «معیوب» است؟

- (الف) لحکم لحمی و راست همدم او مصطفاست
- (ب) ما دردمند عشقیم دُردی درد نوشیم
- (ج) عشق آتشی افروخته عود دل ما سوخته
- (د) در مرتبه‌ای آدم در مرتبه‌ای خاتم

(۱) «د»- «ج» (۲) «ب»- «د»

۳۹- وزن عروضی کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

از آب روی اوست همه آتش دلم

- (۱) فرخنده باد و خرم نوروز شاه عالم
- (۲) من از لطافت تو شاگردم که درد مرا
- (۳) این گوی خسته از مژه چشمش
- (۴) عالم چو بوی عافیت شهریار یافت

۴۰- وزن کدام گزینه تنها به یک شکل قابلیت جداسازی دارد؟

- (۱) چون شبنم روشن گهر با خار و گل یکرنگ شو
- (۲) کوه غم عشق برگ کاهی نیست
- (۳) دریا بگر اگر اهل دلی، پیش‌تر از صبح
- (۴) با این همه دل بر نتوان داشت که دوست

۴۱- نام بحر چند مصراع در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

- (الف) لشکر انگیخته عشقم از اشک (رمل مسدس محذوف)
- (ج) خوشا آن که باشد به کوی تو شائق (متقارب مثنی سالم)
- (ه) لبش داشت صد رنگ با من سخن (متقارب مثنی محذوف)

(۱) یک (۲) دو

۴۲- اختیارات کدام گزینه تماماً در بیت زیر مشاهده می‌شود؟

قبله‌ای ساختی از غالیه بر سیم سپید

- (۱) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند- ابدال- آوردن فاعلاتن اول مصراع- هجای پایانی
- (۲) حذف همزه- قلب- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه- هجای پایانی
- (۳) هجای پایانی- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه- آوردن فاعلاتن اول مصراع- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند
- (۴) هجای پایانی- ابدال- حذف همزه- قلب

سعی کن سعی، دل اهل صفا را دریا ب
تلخی صفا نمی‌سازد دهان جام تلخ
مرا چه کار به دیوانگان دیوانی
که شانه در سر زلف تو دست می‌ساید

می‌خورد خون بیش هر تیغی که جوهر دار شد (اسلوب معادله- لف و نشر)
اول سیر است سالک چون به منزل می‌رسد (پارادوکس- استعاره)
از کدام استاد سنگین دل گرفت این کیش را (ایهام- تشبیه)
مپوش پیش رخ از پرده دو تا پرده (جناس تام- ایهام تناسب)

هر یکی زان قراضه چیزی کرد
تا به آبی رسی که شاید خورد
مغز بی‌پوست داده‌ایم چو آب
دولتش ختم آخرین عهد است
وز بلندی برادر فلک است
زو هنرمند کی پذیرد ساز

(۳) سه (۴) چهار

هر که موالی بود خویش من و آشناست
خوش‌تر ز صاف درمان عشاق را دوائی‌ست
چون موم بگدازد ترا گر خود وجودت آهن است
در مرتبه‌ای عیسی در مرتبه‌ای داود
(۳) «ج»- «ب» (۴) «الف»- «د»

کس دیده آتشی که بود قوتش به آب

سلطان تاجداران تاج تبار آدم
لطافت تو به جای علاج و درمان است
و آن گوی جسته از سر چو گانش
بشکفت پیش از آنکه نسیم بهار یافت

بگذار رعنائی ز سر بیزار از نیرنگ شو
بر خاطر من که برگ گل بارست
چون غنچه نشکفته نسیم سحری را
چندان که مرا بیش کشد زنده‌ترم

(ب) وداع ننگ و ترک نام کردیم (هزج مسدس محذوف)
(د) آشیان گم‌کرده‌ای چون من گرفتارش نباشد (رمل مثنی محذوف)

(۳) سه (۴) چهار

تا بدان قبله بتان را به نماز آوردی

۴۳- در کدام مصرع از رباعی زیر اختیارات «قلب و ابدال» هر دو وجود دارد؟

- (۱) اندوه تو دلشاد کند هر جان را
 - (۲) کفر تو دهد بار کمی ایمان را
 - (۳) دل راحت وصل تو مبیناد دمی
 - (۴) با درد تو گر طلب کند درمان را
- ۴۴- قطعه نیمایی زیر از چه «وزن و اژه‌هایی» تشکیل شده است و کدام «اختیار شاعری» در آن مشاهده می‌شود؟
«عطش بود و آتش / و آینه می‌سوخت در تشنه‌کامی / و می‌سوخت بال کبوتر / و بیداد می‌کرد زنجیر در پای فریاد / و من تشنه بودم...»
- (۱) مفاعیل و فعلاتن - حذف همزه
 - (۲) فعولن - تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
 - (۳) مفاعیلن - بلند حساب کردن هجای پایانی
 - (۴) مفعول و مفاعیلن - تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه

۴۵- با توجه به سروده زیر از «شفیعی کدکنی» کدام گزینه نادرست است؟

- شب غارت تناران همه سو فکنده سایه
ز برون کسی نیاید چو به یاری تو اینجا
- تو به آذرخشی این سایه دیوسار بشکن
تو ز خویشتن برون آسپه تبار بشکن

- (۱) سراینده این شعر از شاعران معاصر پیش از انقلاب است.
- (۲) در شعر آرایه‌های «تلمیح، کنایه، استعاره مصرحه و تشبیه گسترده» دیده می‌شود.
- (۳) وزن شعر دوری است و در آن هر سه نوع اختیار زبانی دیده می‌شود.
- (۴) مفهوم اصلی شعر با بیت «هم‌نفسی به جان خرم قافله تار کو / مردی از آن زمین کجا؟ گردی از آن دیار کو» متناسب است.

۴۶- مفهوم بیت زیر از کدام گزینه استنباط می‌شود؟

- تا ز باغ خاطرت گل‌های شادی بشکفد
هرچه در دل تخم کین داری به زیر خاک کن

- (۱) در قعر بحر نور فروخورده غوطه‌ها
 - (۲) کینه‌گیری ز من نکو نبود
 - (۳) ز تاب حمله او گاه کینه سست شود
 - (۴) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است
- ۴۷- مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟
- (۱) از دم حب الوطن بگذر م‌ه‌ایست
 - (۲) آتش حب الوطن چو شعله فرورد
 - (۳) حب الوطن نگر که ز گل چشم بسته‌ایم
 - (۴) هر که ز حب الوطن نیافت سعادت

۴۸- مفهوم بیت کدام گزینه با بیت زیر تناسب کمتری دارد؟

- سعدی آن نیست که هرگز ز کمندت بگریزد
که بدانت که در بند تو خوش‌تر ز رهایی

- (۱) گر رود سر، من از این شورش و سودا نروم
- (۲) زاهد پیوسته چون در دست هجرانی اسیر
- (۳) عشاق تو با آن که اسیران بلایند
- (۴) اسیرش نخواهد رهایی ز بند

۴۹- کدام ابیات به ترتیب به مفاهیم «پرهیز از گلايه - تقدیرگرایی - بی‌وفایی دنیا - ستایش کرامت» اشاره دارند؟

- الف) چو دل بر نهی بر سرای کهن
ب) نه دستی داشت بر سر، نه پای داشت در گل
ج) منی که نام شراب از کتاب می‌شستم
د) رتبه ریزش بود بالاتر از اندوختن
ه) شکوه مهر خامشی می‌خواست گیرد از لبم
- (۱) «ب» - «الف» - «ج» - «ه»
 - (۲) «ه» - «الف» - «ج» - «ب»
 - (۳) «ب» - «ه» - «الف» - «د»
 - (۴) «ه» - «ج» - «الف» - «د»

۵۰- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه تکرار شده است؟

- هر که او بر نخیزد از سر سر
عشق را با وی آشنایی نیست

- (۱) خواستم از رنجش دوری بگویم یاد آمد
- (۲) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
- (۳) یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این که
- (۴) چنان عشق تو در دل معتكف شد

۵۱- به ترتیب، پاسخ هریک از عبارت‌های زیر کدام است؟

■ جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند.

■ اجزا و پدیده‌هایی که کمتر در معرض تغییر و تحول قرار می‌گیرند.

■ بخش آگاهانهٔ هویت

■ تعامل جهان اسلام با طبیعت

(۱) سازمان‌دهی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها متناسب با این عقیده- لایه‌های سطحی جهان اجتماعی- بخشی از هویت که نسبت به آن تأمل و تفکر می‌کنیم- ارزیابی آن با تقوا، علم و عدالت

(۲) سازمان‌دهی ارزش‌ها، هنجارها و نمادها متناسب با این عقیده- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی- بخشی از هویت که دیگران برایمان بازگو می‌کنند- عمران و آبادانی طبیعت به‌عنوان وظیفهٔ انسان

(۳) سازمان‌دهی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌ها متناسب با این عقیده- گوناگونی جهان‌های اجتماعی- بخشی از ویژگی‌های هویتی که دیگران به آن پی می‌برند- مجاز دانستن تصرف در طبیعت

(۴) سازمان‌دهی ارزش‌ها، هنجارها و نمادها متناسب با این عقیده- لایه‌های سطحی جهان اجتماعی- بخشی از هویت که آن را می‌شناسیم- آیت و نشانه بودن طبیعت و بدن انسان

۵۲- در یک جهان اجتماعی چگونه راه برای دگرگونی هویت فرهنگی باز می‌شود و در جامعهٔ سرمایه‌داری پایهٔ اصلی و اساسی هویت‌یابی چیست؟

(۱) فراتر رفتن تغییرات از محدودهٔ درون جهان اجتماعی- قدرت اقتصادی و سیاسی افراد

(۲) با تداوم تعارض فرهنگی و عدم ساماندهی کنش‌های اجتماعی- شغل و جایگاه اجتماعی افراد

(۳) با شکل‌گیری بحران هویت در جهان اجتماعی- مالکیت ثروت همراه با شغل افراد

(۴) زمانی که جهان اجتماعی از فرهنگ حق به سوی فرهنگ باطل گام بردارد- مالکیت بیشتر زمین

۵۳- به ترتیب، هریک از موارد زیر در کدام قسمت از جدول قرار می‌گیرند؟

■ اخوت اسلامی، عدالت و ضابطه‌گرایی

■ حضور آشکار استعمارگران و عدم وجود مجریان

■ مدینهٔ تغلب

■ گوشزد کردن خطرات سلطهٔ فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی

..... (ج)	 (الف)	 (ب)	استعمار قدیم
از گونه‌های نخست فرهنگ‌های جهانی	با حاکمیت‌های قومی قبیله‌ای نادیده گرفته شدند.	اشتراک امام موسی صدر و سیدجمال‌الدین اسدآبادی	 (د)

(۲) «ب»- «ج»- «الف»- «د»

(۱) «ب»- «د»- «الف»- «ج»

(۴) «الف»- «د»- «ج»- «ب»

(۳) «الف»- «ج»- «د»- «ب»

۵۴- کدام گزینه به ترتیب، علت هریک از عبارت‌های زیر را مشخص می‌کند؟

■ تناسب انسان‌شناسی هر فرهنگ با هستی‌شناسی آن

■ در زمرهٔ خدایان دانستن خود از سوی فرعون

■ حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ

■ تضعیف چین در قرن ۱۹ میلادی

(۱) انسان بخشی از جهان هستی است- توجیه رفتار ظالمانهٔ خود- زوال تدریجی قدرت کلیسا- تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی

(۲) اومانیزم نتیجهٔ منطقی سکولاریسم- توجیه دنیوی و این‌جهانی هنجارها و رفتارهای دینی خود- شکل‌گیری لیبرالیسم اقتصادی- روابط اقتصادی با اروپاییان

(۳) جهان هستی بخشی از فرهنگ و جهان انسانی را مشخص می‌کند- توجیه دنیوی و این‌جهانی هنجارها و رفتارهای دینی خود- عبور از اقتصاد کشاورزی- نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و سازمان‌های فراماسونری

(۴) رابطهٔ متقابل جهان تکوینی و جهان انسانی- توجیه رفتار ظالمانهٔ خود- قدرت گرفتن شاهزادگان محلی- تهدید نظامی توسط اروپاییان

۵۵- به ترتیب، هریک از موارد زیر نتیجه چیست؟

- برداشته شدن موانعی مثل غیرقابل فروش بودن زمین از پیش پای صاحبان ثروت
- اشاره به ابعاد فرهنگی چالش فقر و غنا
- بحران معرفتی جدید غرب
- بحران‌های محیط زیستی

- (۱) لیبرالیسم اولیه- استعمارگر و استعمارزده- آشکار شدن وابستگی علم تجربی به علوم و معرفت‌های غیرتجربی- رویکرد انسان مدرن و فرهنگ معاصر غرب
- (۲) فئودالیسم- تقابل شمال و جنوب- دست برداشتن علم از داوری ارزشی- رقابت بر سر مناطق زیستی و انسان مدرن
- (۳) لیبرالیسم اقتصادی- مرکز و پیرامون- زیر سؤال رفتن علم مدرن- چالش‌های فرامنتطقه‌ای و زیستی
- (۴) لیبرالیسم اولیه- چالش بلوک شرق و غرب- روشن شدن محدودیت‌های علم تجربی- رقابت انسان مدرن بر سر مناطق

۵۶- به ترتیب، هریک از موارد زیر با چه موضوعی مرتبط است؟

- مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌هایی که با ورود به جهان اجتماعی با دیگران در آن سهیم می‌شویم.
- یکی از راه‌های حل تعارض میان دانش علمی و دانش عمومی
- قابل مطالعه علمی ندانستن ارزش‌های انسانی
- جمع کسانی که منافع، ارزش‌ها یا برداشت‌های مشترکی دارند.

- (۱) ذخیره آگاهی- قطع ارتباط دوسویه بین دانش علمی و دانش عمومی- جامعه‌شناسی تفسیری- انسجام اجتماعی
- (۲) دانش عمومی- تغییر دانش عمومی- جامعه‌شناسی تفسیری- یکپارچگی نظام
- (۳) ذخیره دانشی- طرح ایده‌های جدید- جامعه‌شناسی انتقادی- مالکیت
- (۴) دانش عمومی- دست برداشتن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر- جامعه‌شناسی تبیینی- سازمان

۵۷- به ترتیب، موارد زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

- نقطه ضعف جامعه‌شناسی تفسیری
- نقطه قوت جامعه‌شناسی انتقادی
- نقطه ضعف جامعه‌شناسی تبیینی
- نقطه قوت جامعه‌شناسی تفهیمی- تبیینی

- (۱) تمرکز بر ذهنیت‌ها- داوری ارزشی پدیده‌های اجتماعی- تمرکز بر مشاهده- فهم معنای پدیده‌های اجتماعی
- (۲) بسنده کردن به توصیف ارزش‌های سیاسی مختلف- تأکید بر ضرورت انتقاد علمی از ساختارهای سرکوبگر- جامعه را مغلوب انسان کرد- کافی بودن فهمیدن برای درک معنای پدیده‌های اجتماعی

- (۳) ناتوانی در ارائه ملاک و معیاری برای مقایسه ارزش‌های سیاسی- انتقاد از سلطه- منحصر کردن علم به علوم تجربی- فهم معنای عقاید و ارزش‌ها و داوری آن‌ها
- (۴) تمرکز بر ذهنیت‌ها- توجه به ساختارهای اجتماعی- یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه- درک و توصیف پدیده‌های اجتماعی و نقد یا اصلاح آن‌ها

۵۸- پاسخ هریک از سؤال‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- فراتر رفتن انسان از نظم موجود در جهان اجتماعی به چه نتیجه‌ای می‌تواند منجر شود؟
- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم به چه منظور انجام می‌شد؟
- در اواخر قرن بیستم چه مفهومی جانشین قشربندی در مباحثات فکری و سیاسی شد؟
- تمایزات زبانی ذیل کدام بُعد در مدل تکثرگرا مورد توجه قرار می‌گیرد؟

- (۱) اختراعات بزرگ- تأکید افراطی بر ساختارهای اجتماعی و امور قابل مشاهده- سیاست هویت- اجتماعی
- (۲) شاهکارهای هنری- فراهم کردن زمینه سلطه‌ای که گویا هدفی جدا از انسان‌ها و نیازهای واقعی آن‌ها دارد- فرهنگ- اجتماعی
- (۳) اندیشه‌های جدید- تلاش برای فهم ارزش‌های اخلاقی از طریق روش‌های تجربی- تکثرگرایی- فرهنگی
- (۴) انقلاب‌های اجتماعی- تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است- هویت- فرهنگی

۵۹- به ترتیب، هریک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- شرط نافع بودن علوم اجتماعی
- موضوع اثر محمدباقر صدر
- روش ابوریحان بیرونی در توصیف فرهنگ هند
- فهمیدن معنای برخاستن یک فرد در جمع

- (۱) درس آموختن از رفتار گذشتگان- جهان، انسان و معنای آن‌ها- روش تفسیری- عقل ابزاری
- (۲) درس آموختن از رفتار گذشتگان- شناخت خداوند- روش تبیینی- عقل انتقادی
- (۳) شناخت قوانین اجتماعی برای استفاده از آن در حال و آینده- سنت‌های اجتماعی در قرآن- روش تجربی و تفهیمی- عقل تفسیری
- (۴) شناخت قوانین اجتماعی برای استفاده از آن در حال و آینده- پیچیدگی خط و زبان جوامع اسلامی- روش انتقادی- عقل عملی

۶۰- به ترتیب، هریک از عبارات داده شده به کدام شخصیت اشاره دارد؟

- کتابی با عنوان «نظام ادب، تعارف و مفهوم وجهه در فرهنگ ایرانی» دارد.
- واقعیت‌های اجتماعی را پدیده‌هایی می‌داند که با آگاهی و اراده انسان‌ها ایجاد می‌شوند.
- به جهت تحصيلات عالیة فلسفی و تسلط به زبان‌های آلمانی، فرانسه و انگلیسی، دنیای غرب را به‌خوبی می‌شناسد، اما دلبسته سنت‌های اسلامی است.
- از او به‌عنوان غزالی دوران یاد می‌شود.

(۱) عبدالحسین زرین کوب- ابوریحان بیرونی- محمد عبدالجباری- محمد عبدالجباری

(۲) سوفیا کوتلاکی- ابن‌خلدون- محمد عبدالجباری- طه عبدالرحمن

(۳) عبدالحسین زرین کوب- علامه طباطبایی- طه عبدالرحمن- محمد عبدالجباری

(۴) سوفیا کوتلاکی- فارابی- طه عبدالرحمن- طه عبدالرحمن

۶۱- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با نظریه جنگ تمدن‌ها و فرایند تحولات فرهنگی جهان اجتماعی، نادرست و درست است؟

(۱) شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی تمدنی را می‌پذیرفت، ولی دیگر تمدن‌ها را در عرض تمدن غربی قرار می‌داد. در نهایت موفقیت انقلاب اسلامی ایران باعث ابطال این نظریه شد- اگر جهان اجتماعی نتواند از کیان خانواده و ارزش‌ها و هنجارهای آن دفاع کند، دچار تعارض فرهنگی شده و راه تزلزل فرهنگی برای آن باز می‌شود.

(۲) فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا می‌کرد- تعارض فرهنگی هنگامی رخ می‌دهد که ناسازگاری از سطح رفتارها و هنجارها به سطوح عمیق‌تر یعنی عقاید و ارزش‌ها می‌رسد.

(۳) جایگاه مهم و منحصربه‌فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت و از سوی دیگر رویکرد خصمانه جنبش‌های اسلامی را به جهان غرب توجیه می‌نمود- اگر اعضای جامعه برای تشکیل خانواده و حفظ آن انگیزه لازم و کافی نداشته باشند و در عمل بسیاری زندگی مجردی را به زندگی خانوادگی ترجیح دهند، نوعی تزلزل فرهنگی ایجاد می‌شود.

(۴) هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌کرد- اگر فرهنگی که اعتبار اجتماعی خود را از دست می‌دهد، فرهنگ حق باشد و جهت تغییرات به‌سوی فرهنگ باطل باشد، تحول فرهنگی منفی است.

۶۲- کدام گزینه به ترتیب مربوط به عبارات و مفاهیم جدول می‌شود؟

عبارت	مفهوم
الف)	سکولاریسم آشکار
تفاوت‌ها حفظ و تشدید می‌شود.	ب)
ج)	مقاومت منفی
سلطه بر طبیعت، ثبات و رفاه از ارزش‌های مهم آن به‌شمار می‌رود.	د)

(۱) مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناسانه غرب معاصر- سیاست هویت- همکاری با پادشاه در حد واجبات نظامیه است- جمهوری اسلامی

(۲) رویکرد گزینشی به جهان معنوی- همانندسازی- عالم در رقابت با قدرت حاکم قرار می‌گیرد- لیبرالیسم

(۳) نفی ابعاد معنوی جهان هستی- تکثرگرا- حاکمیت پادشاه، ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود- لیبرال دموکراسی

(۴) نهضت جدید دینی در غرب- وحدت و بی‌ثباتی- همکاری سیاسی با حاکم، لازم است- غرب جدید

۶۳- کدام گزینه موارد زیر را به‌درستی نشان می‌دهد؟

- مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان
- پیامد بحران معرفتی
- راهکار مدل کمونیستی برای ایجاد برابری

(۱) داشتن معیاری برای سنجش عقاید و ارزش‌ها و تشخیص درست و غلط بودن آن‌ها- شروع دوره پسمردن و افول سکولاریسم- تأکید بر معایب قشربندی

(۲) فطرت خداجوینانه و نیاز به معنویت در فرهنگ عمومی- راه شناخت حقیقت فراموش و انسان دچار گمراهی می‌شود- توزیع برابر ثروت

(۳) حفظ فرهنگ دینی در زندگی شخصی افراد- امکان نقد و داوری ارزش‌ها و هنجارها از بشر گرفته می‌شود- مبارزه با روابط سلطه‌جوینانه

(۴) نیاز فطری آدمیان به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی- امکان تشخیص درست و غلط بودن باورها و اندیشه‌ها از بشر سلب می‌شود- حذف مالکیت خصوصی

۶۴- به ترتیب، پاسخ هریک از سؤال‌های زیر کدام است؟

- هدف از حذف پوشش دینی در دوره رنسانس چه بود؟
- مرز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی بر چه اساسی تعیین می‌شود؟
- متفکران مسلمان در جهان اسلام، با توجه به آموزه‌های قرآنی، چه نوع علمی ایجاد کردند؟
- اهمیت تمدن اسلام در چیست؟

- (۱) بازگشت به فرهنگ اساطیری - کنش اجتماعی - علم تجربی - بومی کردن و اساس اسلامی آن
- (۲) عبور از مسیحیت و تداوم فرهنگ یونان - جامعه‌پذیری - علم مدنی - ادامه‌دهندگی و اساس علمی آن
- (۳) بازگشت به فرهنگ یونان و روم باستان - فرهنگ حق و باطل - علم ابزاری - جهانی بودن و اساس علمی آن
- (۴) بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود - عمل مردم - علم اجتماعی نافع - ترکیب و اساس اسلامی آن

۶۵- به ترتیب، معنا یا مفهوم، علت، پیامد و علت هر عبارت کدام است؟

- دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی
- عدم وجود ظرفیت توجیه علمی حضور جهانی غرب در اندیشه‌های پسامدرن
- بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود
- افزایش دامنه چالش فقر و غنا

- (۱) هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و نباید اراده فرد یا گروهی دیگر تحمیل شود - تردید در اصول و مبانی فرهنگ غرب - تبدیل شدن به مرکز بیداری اسلامی - انتقال دامنه چالش فقر و غنا به کشورهای غربی و آسان‌تر شدن انتقال ثروت از کشورهای مرکز به پیرامون
- (۲) تقابل رویکرد تفسیری با رویکرد تبیینی در عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و نگاه از درون - توان معرفتی لازم را ندارند - ظهور قطب فرهنگی جدید - انتقال فشارهای ناشی از چالش فقر و غنا به سرمایه‌داران و فروپاشی آن‌ها
- (۳) پیوند دانش و ارزش و انتقاد از ساختارهای سرکوبگر - سیاست و اقتصاد جهان غرب ابعاد جهانی پیدا کرده است - ظهور قطب فرهنگی جدید - انتقال فشارهای ناشی از چالش فقر و غنا به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد
- (۴) تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی و نقد کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی - تردید در اصول و مبانی فرهنگ غرب - تبدیل شدن به قلب تپنده بیداری اسلامی - پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا

وقت پیشنهادی: ۱۲ دقیقه

روان‌شناسی

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۴

۶۶- در کدام گزینه برای کسب آگاهی، از منبعی استفاده شده که بر مبانی سایر منابع تکیه دارد؟

- (۱) طبق مطالب موجود در آیات و روایات، خدا شب را آفرید تا در آن آرامش یابیم.
 - (۲) طبق تحقیقات به‌دست‌آمده، میزان خواب مناسب و زمان آن در سلامت روان افراد اثر دارد.
 - (۳) من وقتی از مشکلات زندگی خسته می‌شوم، به خواب عمیقی فرومی‌روم و با دیدن رؤیاهای مثبت، انرژی می‌گیرم.
 - (۴) اگر فردی به این دلیل که در خواب به او گفته شده کاری را انجام دهد، اقدام به انجام آن کار کند، رفتار او قابل قبول نیست.
- ۶۷- پژوهشگری برای بررسی علل انگیزه پیشرفت، فرضیه‌های زیر را مطرح کرده است. کدام عبارت در مورد این فرضیه‌ها درست است؟

- افرادی که در دوران کودکی سختی‌های بیشتری کشیده‌اند انگیزه بیشتری برای پیشرفت خواهند داشت.
- کسانی که دارای ادراک کنترل و کارایی بیشتری هستند انگیزه بیشتری دارند.
- عوامل فردی و بیرونی از طریق شکل‌گیری باورهای غلط می‌تواند انگیزه پیشرفت را کاهش داده و یا از بین ببرند.

- (۱) برای تبدیل فرضیه‌های فوق به اصل کافی است آن‌ها را با آزمایش‌های تجربی بیازماییم.
- (۲) فرضیه‌های فوق در جهت رسیدن به اهداف اول و دوم روان‌شناسی مطرح شده‌اند.
- (۳) همه فرضیه‌های فوق می‌توانند موجب بروز مسئله‌های دیگری شوند بدون اینکه ارائه خودشان مستلزم وجود مسئله باشند.
- (۴) اگر این فرضیه‌ها تأیید شوند و با چند فرضیه معتبر دیگر درباره انگیزه پیشرفت، در ارتباط قرار گیرند، می‌توانند نظریه را تشکیل دهند.

۶۸- ویژگی‌های افراد زیر به ترتیب مطابق با کدام دوره‌های رشدی است؟

- مصطفی می‌داند اگر بدون گواهینامه تصادف کند حکم قتل عمد برایش جاری می‌شود، به همین خاطر با وجود اینکه رانندگی بلد است، پشت فرمان نمی‌نشیند.
 - وزن مائده نسبت به شش ماه گذشته یک‌ونیم برابر شده و از این بابت تغییر جسمانی قابل توجهی داشته است.
 - سعید نمی‌تواند هیجانات مادرش را به‌درستی تفکیک کند و متوجه نمی‌شود که مادرش چه زمانی در حال تشویق و چه زمانی در حال تنبیه کردن او است.
 - آرمان با ساده‌ترین اتفاق‌ها عصبانی می‌شود و صدایش را بلند می‌کند، اما چند دقیقه بعد طوری برخورد می‌کند که انگار اتفاقی نیفتاده است.
- (۱) نوجوانی - طفولیت - نوپایی - نوجوانی
 - (۲) کودکی دوم - نوجوانی - طفولیت - کودکی دوم
 - (۳) نوجوانی - نوجوانی - نوپایی - کودکی دوم
 - (۴) کودکی دوم - طفولیت - طفولیت - نوجوانی

۶۹- هریک از موقعیت‌های زیر به ترتیب با توجه به کدام یک از ابعاد رشد قابل توجیه است؟

- هرچقدر هم که پدر و مادر محیا او را تشویق می‌کنند و کمکش می‌کنند، باز هم نمی‌تواند میله پله‌های سرسره را سفت بگیرد و بالا برود.
- سعید هنگام کتاب‌خواندن کنار پدرش می‌نشیند و بعدتر با بازگو کردن کلمات قلمبه‌سلمبه در جمع، موجب تعجب دیگران می‌شود.
- مهدی از مادرش می‌خواهد تا حد امکان برای او میان‌وعده‌های بودار که موجب حسرت دانش‌آموزان دیگر می‌شود، نگذارد.
- آرمین برای ویژگی‌های ظاهری خودش از جمله مدل مو، رنگ لباس و ... استانداردهای خاصی قائل است و تلاش می‌کند استایل (سبک) مخصوص خودش را داشته باشد.

(۱) جسمانی - اجتماعی - جسمانی (۲) اجتماعی - اجتماعی - جسمانی

(۳) جسمانی - شناختی - اخلاقی (۴) اجتماعی - شناختی - اخلاقی

۷۰- در یک آزمایش روان‌شناختی از افراد خواسته شد تا به عقربه ثانیه‌شمار ساعت توجه کنند و هرگاه عقربه ثانیه‌شمار به جای یک ثانیه، دو

ثانیه پرش داشت آن را گزارش کنند. در رابطه با این آزمایش، پاسخ سؤالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) کدام کارکرد در این آزمایش موردبررسی قرار گرفته است؟

ب) حداکثر زمان مفید برای انجام این تکلیف در آزمایش‌شوندگان چقدر بوده است؟

ج) بر آورد دقیق حداکثر مدت‌زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به چه عواملی بستگی دارد؟

(۱) گوش‌به‌زنگی - یک ساعت - شباهت دو تکلیف، دشواری تکلیف و مهارت‌های فرد انجام دهنده

(۲) جست‌وجو - نیم ساعت - ویژگی‌های منحصربه‌فرد تکلیف و تعداد عوامل انحرافی

(۳) گوش‌به‌زنگی - نیم ساعت - ویژگی‌های شخصی و دشواری تکلیف

(۴) جست‌وجو - یک ساعت - دشواری تکلیف و ویژگی‌های منحصربه‌فرد تکلیف

۷۱- هریک از موارد زیر به ترتیب با کدام مفهوم ارتباط بیشتری دارد؟

■ ایجاد تمرکز هنگام مواجه‌شدن با موزیک زیبا که نت‌های متنوعی در آن نواخته می‌شود.

■ ایجاد عادت هنگام مواجهه ممتد و بدون وقفه با یک محرک

■ ناتوانی در بیان جزئیات موضوعاتی که به‌طور روزمره با آن‌ها مواجه می‌شویم

(۱) تغییرات درونی محرک - یکنواختی نسبی - ارادی نبودن توجه

(۲) تغییرات درونی محرک - آگاهی نسبی - ارادی نبودن توجه

(۳) انگیزتگی ذهنی - ثبات نسبی - آگاهی نسبی

(۴) انگیزتگی ذهنی - آشنایی نسبی - آگاهی نسبی

۷۲- هر کدام از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام عامل فراموشی است؟

■ نوجوانی جزئیات قسمت‌های سریال موردعلاقه‌اش را که پشت سر هم دیده کمتر به یاد دارد.

■ امیرحسین تا عکس بازیگری را به او نشان ندهند نمی‌تواند اسم او و فیلم‌هایی را که در آن‌ها بازی کرده به یاد بیاورد.

■ سمانه وقتی برای خرید هدیه تولد دوست چندین ساله‌اش به مغازه رفت، باورش نمی‌شد که سبزه کفش او را نمی‌داند.

■ دانش‌آموزان تا از درسی خوششان نیاید، هرچقدر هم که کتاب کمک‌آموزشی خوبی داشته باشند آن درس را به‌خوبی یاد نمی‌گیرند.

(۱) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - مشکلات نشانه‌های بازیابی - عدم رمزگردانی

(۲) تداخل اطلاعات - مشکلات نشانه‌های بازیابی - عدم رمزگردانی - عوامل عاطفی

(۳) عدم رمزگردانی - گذشت زمان - مشکلات نشانه‌های بازیابی - عدم رمزگردانی

(۴) تداخل اطلاعات - مشکلات نشانه‌های بازیابی - مشکلات نشانه‌های بازیابی - عوامل عاطفی

۷۳- دانش‌آموزی با مراجعه به مدیر خود از او می‌خواهد تا اجازه دهد به‌جای شرکت در کلاس درس ادبیات، همان زمان را به مطالعه این درس اختصاص

دهد؛ زیرا باور دارد این‌طور بهتر یاد می‌گیرد. با توجه به اصول حافظه، مشاور احتمالاً در رابطه با درخواست دانش‌آموز چه تصمیمی می‌گیرد؟

(۱) با آن موافقت می‌کند، زیرا رمزگردانی دیداری از رمزگردانی شنیداری پایدارتر است.

(۲) با آن مخالفت می‌کند، زیرا عدم حضور در کلاس موجب محروم شدن از رمزگردانی معنایی و مطالعه تک‌حسی می‌شود.

(۳) با آن موافقت می‌کند، زیرا رمزگردانی اکثر اطلاعات به‌صورت دیداری است.

(۴) با آن مخالفت می‌کند، زیرا رمزگردانی بیشتر اطلاعات به‌صورت شنیداری است و بهتر است که رمزگردانی دیداری تکمیل‌کننده آن باشد.

۷۴- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

■ عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث می‌شود تا موانع احتمالی به‌خوبی شناخته نشوند.

■ مسائل خوب تعریف‌شده معمولاً علل مشخصی دارند و موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن‌ها به‌راحتی تعیین می‌شود.

■ در تمام مسئله‌ها برای رسیدن به هدف لازم است هر پنج مرحله حل مسئله تا انتها طی شود.

■ زمانی که فرد اطلاعات نامرتب با راه‌حل مسئله فعلی را به خاطر می‌آورد، نگاه خلاقانه و تغییر بازنمایی مسئله می‌تواند راهگشا باشد.

(۱) نادرست - درست - نادرست - درست (۲) درست - نادرست - درست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - نادرست - درست - نادرست

- ۷۵- در مسئله‌ای، دو مجهول X و Y و روابط بین آن‌ها در دو معادله داده شده و از دانش‌آموزان خواسته شده تا پاسخ درست را پیدا کنند. دانش‌آموزان به شکل‌های مختلف مسئله را حل کرده‌اند. کدام عبارت در مورد این افراد درست است؟
- مینا ابتدا از معادله اول عدد X را پیدا می‌کند و سپس عدد Y را با داشتن عدد X محاسبه کرده و پاسخ را به دست می‌آورد.
 - مریم دو عدد را انتخاب می‌کند و به ترتیب درون X و Y ‌های موجود در معادله‌ها قرار می‌دهد تا جواب را بیابد.
 - مشکات از طریق رسم نمودار نقاط مشترک، X و Y را به دست آورده و پاسخ درست را پیدا می‌کند.
- (۱) راه‌حل مینا دستیابی به راه‌حل مسئله را تضمین می‌کند و در حداقل زمان به راه‌حل می‌رسد.
 (۲) راه‌حل مریم با روش منطقی صورت گرفته ولی اعتبار آن با گذشت زمان به شدت متزلزل می‌شود.
 (۳) راه‌حل مشکات اگرچه مبتنی بر محاسبات ذهنی و قواعد منطقی است ولی مورد قبول همگان نیست.
 (۴) روش مریم برخلاف روش مشکات و مینا، مبتنی بر نظر شخصی است و نمی‌تواند رسیدن به راه‌حل را تضمین کند.
- ۷۶- رفتار هریک از افراد زیر بر اساس کدام یک از ملاک‌های تصمیم‌گیری قابل تبیین است؟
- عارفه با وجود مشاهده رشد قیمت طلا، از ترس ریزش ناگهانی، اقدام به خرید طلا نمی‌کند.
 - داریوش زمینی را سال‌هاست با امید رشد قیمت نگه داشته و به خاطر آن فرصت سرمایه‌گذاری‌های دیگر را از دست داده است و اکنون که طبق تحلیل‌های اقتصادی این زمین امکان رشد ندارد، داریوش اقدام به فروش آن نمی‌کند.
 - پرستو اعتقاد دارد هر محصولی را باید از مبدأ آن خرید تا بهترین کیفیت را داشته باشد؛ مثلاً برای خرید پسته اصرار دارد به سراغ باغداران رفسنجان برود.
- (۱) خطر - هزینه - سودمندی (۲) هزینه - مزیت - سودمندی (۳) هزینه - مزیت - هزینه (۴) خطر - هزینه - هزینه
- ۷۷- درستی یا نادرستی عبارتهای زیر به ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟
- دشواری یک تصمیم‌گیری تحت تأثیر تعداد اولویت‌ها، درگیری عاطفی با موضوع و موانع بیرونی است.
 - یکی از موقعیت‌های پرخطر که می‌بایست در فرایند تصمیم‌گیری به آن دقت کرد، پاسخ عاطفی به دیگران است.
 - فردی که در اوج عصبانیت دلش می‌خواهد فرد روبه‌رویش را بزند اما از تبعات آن می‌ترسد، دچار تعارض گرایش - اجتناب است.
 - سبک تصمیم‌گیری وابسته در میان نوجوانان رایج است در حالی که این سبک بلافاصله با پشیمانی همراه است.
- (۱) نادرست - نادرست - نادرست (۲) درست - درست - نادرست (۳) نادرست - نادرست - درست (۴) درست - درست - درست
- ۷۸- رفتار هر یک از افراد زیر با کدام موضوع ارتباط بیشتری دارد؟
- احسان مدعی صداقت در رابطه زناشویی است، ولی وقتی به همسرش دروغ می‌گوید در دل به خودش می‌گوید «مجبور شدم، چون اگر راستش را می‌گفتم ناراحت می‌شد».
 - عماد قبلاً تجربه انجام کاری را با موفقیت داشته و به این اطمینان رسیده است که باز هم از عهده آن کار برمی‌آید.
 - حمید کالای گران‌قیمتی را خریده که علی‌رغم قیمت بالا از کیفیت مناسب برخوردار نیست، ولی مدام آن کالا را تأیید می‌کند.
 - حسین دلیل شکست خود را در شنا، تلاش نکردن و نداشتن استعداد لازم در ورزش بیان می‌کند.
- (۱) باورها و نظام ارزشی - ادراک کنترل و کارایی کاذب - ناهماهنگی بعد از تصمیم - اسناد
 (۲) باورها و نظام ارزشی - ادراک کارایی و کنترل کاذب - ناهماهنگی شناختی - درماندگی آموخته‌شده
 (۳) ناهماهنگی شناختی - ادراک کنترل و کارایی - ناهماهنگی شناختی - اسناد
 (۴) ناهماهنگی شناختی - ادراک کنترل و کارایی - ناهماهنگی بعد از تصمیم - درماندگی آموخته‌شده
- ۷۹- عبارات زیر به ترتیب نشان‌دهنده کدام مفهوم است؟
- دروازه‌بان زمانی که توپ در زمین مقابل است احساس خونسردی می‌کند ولی همین که توپ به سمت او حرکت می‌کند، کاملاً هشیار می‌شود.
 - دانش‌آموزی که نمره پایینی گرفته، هر روز وقت بیشتری را صرف یادگیری و مطالعه آن درس می‌کند.
 - فردی که چند شغل دارد، هر شب قبل از خواب، چک‌لیستی از کارهایی که باید در روز بعد انجام دهد، تهیه می‌کند.
 - باور به وجود خدا باعث می‌شود افراد در شرایط بحران، آرامش روانی بیشتری داشته باشند و فشار روانی کمتری را تجربه کنند.
- (۱) فشار روانی مثبت - مقابله با هدف تحمل کردن فشار روانی - مقابله کوتاه‌مدت - تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت
 (۲) علائم رفتاری فشار روانی - مقابله سازگارانه - مقابله کوتاه‌مدت - تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت
 (۳) ارتقای پردازش‌های شناختی در اثر فشار روانی - مقابله به‌منظور حذف عامل فشارآور - مقابله بلندمدت - تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت
 (۴) ارزیابی کنترل شخصی در مواجهه با فشار روانی - علائم شناختی فشار روانی مثبت - مقابله بلندمدت - تأثیر غیرمستقیم مذهب بر سلامت
- ۸۰- علی دانشجوی ترم آخر و در حال دفاع از پایان‌نامه خود است و مجبور است شب‌ها کمتر از هفت ساعت بخوابد. او هر روز صبح به علت دیر بیدار شدن صبحانه نمی‌خورد و با عجله به کلاس می‌رود. این موضوع باعث احساس سردرد و کسالت می‌شود ولی معمولاً در طول روز و با خوردن ناهار سرگیجه او از بین می‌رود. کدام گزینه درباره علی درست است؟
- (۱) قرار گرفتن در قسمت زردنگ پیوستار سلامتی (۲) تأثیر ویژگی‌های جسمانی بر متغیرهای روان‌شناختی
 (۳) قرار گرفتن در قسمت ناتوانی نسبتاً شدید (۴) مقابله ناسازگارانه با فشار روانی

اسامی هیأت علمی آزمون‌های ویژه داوطلبان کنکور ۱۴۰۴ گروه علوم انسانی

مدیرگروه	عنوان درس	مسئول درس	طراحان	دستیار مسئول درس
سید امیر محمد سید شاکری	ریاضی	حسین افسری	وحید رباعی	حسین اسدزاده مهدی پوررضایی
علی اکبر آخوندی	علوم و فنون ادبی	محمد رضا پیرو	ابوالفضل قاضی- علی عطری- محمد رضا لمسه‌چی - عماد فیض آبادی	حسنا محمدی
	جامعه‌شناسی	الهام رضایی	آزیتا بیدقی- فروغ تیموریان- علیرضا مختاری - محمد زمان کبیر	فاطمه صفری
	روان‌شناسی	سیده ضحی سکاکی	سیمین زاهدی- سیده ضحی سکاکی- مهدی جاهدی	حسین اصفهانی
	عربی	پویا رضاداد	کاظم غلامی- اسرافیل قربان‌پور- حمید جوهری مجد پدرام علیمرادی- پویا رضاداد- عرفان جالیزی	-
	تاریخ	مهسا اصغری	شهرام امامی- بهروز یحیی- نگار مروتی- فاطمه نیتی	ثنا کاشیان
	جغرافیا	الناز گنج‌کار	بهروز یحیی- شهرام امامی- نگار مروتی	الهه ریاحی‌نسب
	فلسفه و منطق	سعید رحیمیان	حمید سودیان طهرانی- احمد خداداد حسینی- مهدی لاجوردی علی اکبر آخوندی- سعید رحیمیان	منصور کاظم‌بیگی محمد حسین خدام
	اقتصاد	امیر محمد بیگی	حسین خاکساری- میترا چینی‌ساز- علی محسنی طاهره کریمی- محمد رضا مبارکی- آرش بدری	محمد رضا مبارکی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمد رضا محمد هاشمی

آزمون آزمایشی ۲۹ فروردین ۱۴۰۴

گروه آزمایشی علوم انسانی

ویژه داوطلبان آزمون سراسری ۱۴۰۴

B

دفترچه شماره ۲

وقت پیشنهادی	تا شماره	از شماره	تعداد پرسش	مواد امتحانی
۲۰ دقیقه	۱۰۰	۸۱	۲۰	زبان عربی (ویژه انسانی)
۱۰ دقیقه	۱۱۳	۱۰۱	۱۳	تاریخ (ویژه انسانی)
۱۰ دقیقه	۱۲۵	۱۱۴	۱۲	جغرافیا
۲۰ دقیقه	۱۴۵	۱۲۶	۲۰	فلسفه و منطق
۱۵ دقیقه	۱۶۰	۱۴۶	۱۵	اقتصاد
مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه		تعداد کل پرسش‌ها: ۸۰		

دانش آموز گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر روبه‌رو به وسیله گوشی هوشمند و یا تبلت خود، پاسخ‌های تشریحی را مشاهده نمایید.

داوطلب گرامی، جهت استفاده از خدمات خود مانند کارنامه هوشمند بعد از آزمون، بانک سؤال گزینه دو، آزمونک‌ها، رفع اشکال هوشمند، دفترچه پاسخ تشریحی و آرشیو آزمون‌های گزینه دو، با استفاده از نام کاربری و رمز عبور وارد سایت gozine2.ir شوید. در ثبت نام اینترنتی نام کاربری کد ملی شماست و رمز عبور توسط خودتان تعیین شده است. در ثبت نام انفرادی و مدرسه‌ای، نام کاربری و رمز عبور خود را از مدرسه یا نمایندگی شهر خود دریافت نمایید.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

زبان عربی

(ویژه انسانی)

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۴

■ عَيْنُ الْأَصَحِّ وَالْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۸۹-۸۱):

۸۱- «غَرَكَ الرَّجُلَ الْكَذَّابُ الَّذِي قَدْ انْتَحَبْتَهُ لِلْمُصَادَقَةِ فَأَنْتَ لَمْ تَلْتَفِتْ إِلَى مَوَاعِظِي وَوَقَعْتَ فِي بئرٍ عَمِيقَةٍ لَا رَجَاءَ لِلنَّجَاةِ مِنْهَا!»:

(۱) به مرد دروغ‌گویی که او را برای دوستی کردن انتخاب کردی، نیرنگ زدی؛ پس تو توجهی به پندهایم نکردی و در چاهی عمیق افتادی که به نجات از آن، امید نداری!

(۲) تو را مرد بسیار دروغ‌گویی که او را برای رفاقت کردن انتخاب کردی، فریب داد و تو به پند من توجه نکردی و در چاه عمیقی افتادی که امیدی به نجات از آن وجود ندارد!

(۳) مرد دروغ‌گویی که او را برای رفاقت کردن برگزیدی، به تو نیرنگ زد؛ تو توجهی به اندرزهایم نکردی و در چاه عمیقی افتادی که امید به نجات از آن نداری!

(۴) مرد بسیار دروغ‌گویی که او را برای دوستی کردن برگزیدی، تو را فریب داد؛ پس تو به اندرزهایم توجه نکردی و در یک چاه عمیق افتادی که هیچ امیدی به نجات از آن نیست!

۸۲- «مَجَالَسَةُ الْمَرْءِ الْمُتَفَائِلِ تَخْرِجُكَ مِنْ خَبِيَّةِ الْأَمَلِ فَهُوَ يُشَجِّعُكَ عَلَى النَّشَاطِ وَالِابْتِعَادِ عَنِ الْكَسَلِ وَيَدْعُوكَ إِلَى إِغْتِنَامِ الْفُرْصِ!»:

(۱) نشستن نزد انسان خوش‌شانس، تو را از ناامیدی بیرون می‌آورد و تو را به فعالیت و دور شدن از تنبلی ترغیب می‌کند و تو را به غنیمت شمردن فرصت‌ها دعوت می‌کند!

(۲) هم‌نشینی کردن با انسان خوش‌بین، تو را از ناامیدی خارج می‌کند؛ پس او تو را به فعالیت و دور شدن از تنبلی تشویق می‌کند و تو را به غنیمت شمردن فرصت‌ها فرا می‌خواند!

(۳) با نشستن نزد انسان خوش‌بین است که تو از ناامیدی خارج می‌شوی؛ تو را به دوری از افراد فعال و تنبلی تشویق می‌کند و تو را به غنیمت شمردن فرصت‌ها فرا می‌خواند!

(۴) با هم‌نشینی کردن با انسان خوش‌شانس، از ناامیدی بیرون می‌آیی؛ پس او تو را به تنبلی و دوری از افراد فعال ترغیب می‌کند و تو را به غنیمت شمردن فرصت‌ها دعوت می‌کند!

۸۳- «إِنْ تَوَثَّرَ أَوْامِرُ رَبِّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ تُفْلِحُ، فَاجْتَهِدْ لَأَدَاءِ الْفَرَائِضِ الْإِلَهِيَّةِ مُؤْمِنًا بِاللَّهِ!»:

(۱) اگر دستورات پروردگار خود را بر هر چیزی ترجیح دهی، رستگار می‌شوی؛ پس به خدا ایمان بیاور و برای انجام تکالیف دینی و الهی تلاش کن!

(۲) اگر فرمان‌های پروردگارت را بر هر چیزی برگزینی، رستگار می‌شوی؛ با ایمان به خدا برای به‌جا آوردن تکالیف الهی کوشش کن!

(۳) چنانچه دستورات پروردگار خود را بر هر چیزی ترجیح دهی، به رستگاری می‌رسی؛ پس با ایمان به خدا برای انجام تکالیف دینی و الهی خود بکوش!

(۴) چنانچه فرمان‌های پروردگارت را بر هر چیزی برگزینی، رستگار می‌شوی؛ پس به خدا ایمان بیاور و برای به‌جا آوردن تکالیف الهی تلاش کن!

۸۴- «لَا يَتَعَدَّى عَلَى نِظَامِ الطَّبِيعَةِ إِلَّا إِنْسَانٌ أَحْمَقُ يَهْدِدُ الْبَيْتَةَ بِأَفْعَالٍ لَا يَتَفَكَّرُ فِيهَا قَبْلَ إِنْجَازِهَا!»:

(۱) کسی به سیستم طبیعت دست‌درازی نمی‌کند، جز انسان نادان که محیط‌زیست را با کارهایی که قبل از انجام آن‌ها، درباره‌اش نمی‌اندیشد، تهدید می‌کند!

(۲) تنها انسان نادانی که محیط‌زیست را با کارهایی که پیش از انجام آن فکری درباره‌اش نمی‌کند، تهدید می‌کند، به ساختار طبیعت دست‌درازی نمی‌کند!

(۳) فقط انسان نادانی که محیط‌زیست را با کارهایی که پیش از انجام آن‌ها درباره‌شان نمی‌اندیشد، تهدید می‌کند، به ساختار طبیعت دست‌درازی می‌کند!

(۴) انسانی نادان که محیط‌زیست را با کارهایی که قبل از انجام آن‌ها درباره‌شان فکر نمی‌کند، تهدید می‌کند، به سیستم طبیعت دست‌درازی می‌کند!

۸۵- «إِنَّكَ ظَلَمْتَ لِإِيتَامَى الَّذِينَ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ مَعِينٌ ظَلَمًا كَثِيرًا، فَقُمْ بِإِصْلَاحِ عَمَلِكَ الْخَطَأَ بِإِنْشَاءِ مَرْكَزٍ لِيُخْدِمْتَهُمْ!»:

(۱) تو به یتیم‌های بسیاری که کسی آن‌ها را یاری نمی‌کرد، ستم کردی؛ لذا با به وجود آوردن مرکزی برای خدمت به آن‌ها، به اصلاح کار اشتباهت بپرداز!

(۲) تو به یتیم‌هایی که کمک‌کننده‌ای نداشتند، ظلم بزرگی کردی؛ پس کار اشتباه خود را با ایجاد مرکزی برای خدمت‌رسانی اصلاح کن!

(۳) تو به یتیم‌هایی که یآوری نداشتند، بسیار ستم کردی؛ پس با به وجود آوردن مرکزی برای خدمت به آن‌ها، به اصلاح کار اشتباهت بپرداز!

(۴) تو به یتیم‌هایی که کسی یاورشان نبود، بسیار ظلم کردی و مرکزی را برای خدمت به آن‌ها ایجاد کن و به اصلاح کار اشتباهت اقدام کن!

۸۶- عَيْن الصَّحِيح:

- (۱) ما أَرْخَصَ سَعْرَ قَمِيصٍ رَجُلًا اشْتَرَيْتُهُ الْيَوْمَ! قِيَمَتِ پيراهن مردانه‌ای که امروز آن را خریدم، ارزان است!
- (۲) نَطَّلَعَ عَلَى الْأَخْبَارِ الْاِقْتِصَادِيَّةِ بِقِرَاءَةِ الصُّحُفِ الْيَوْمِيَّةِ! با خواندن روزنامه، از اخبار اقتصاد آگاهی می‌یابیم!
- (۳) قَدْ كَتَبَ الْأُسْتَاذُ أَحَدَ مَقَالَاتِهِ بِالِاسْتِغَاثَةِ بِحَامِدٍ! استاد، مقاله‌ جدیدش را با یاری جستی از حامد نوشته است!
- (۴) اسْتَغْفَرَ الْمَذْنِبَ اللَّهَ مُعْتَرِفًا بِارْتِكَابِ الْمَعَاصِي! گناهکار با اعتراف به ارتکاب گناهان، از خداوند آمرزش خواست!

۸۷- عَيْنُ الْخَطَأ:

- (۱) اسْتَمَرَّتْ هُجُومَاتُ الْعَدُوِّ الْغَاصِبِ عَلَى حُدُودِ بِلَادِنَا الْعَزِيزَةِ! حملات دشمن غاصب بر مرزهای کشور عزیزمان، ادامه یافت!
- (۲) اسْتَشَرْنَا خَبِيرَ الزَّرَاعَةِ حَوْلَ اخْتِيَارِ أَحْسَنِ الْأَسْمَدَةِ! با کارشناس کشاورزی درباره‌ انتخاب بهترین کودها، مشورت کردیم!
- (۳) قَدْ تَعَرَّضَتْ صِنَاعَةُ السِّيَّارَاتِ لِلانْتِقَادَاتِ الْعَدِيدَةِ فِي السَّنَوَاتِ الْأَخِيرَةِ! در سالهای اخیر، انتقادات بسیاری از صنعت خودروسازی شده است!
- (۴) أَرُونِي صُورًا مِنْ ظَاهِرَةِ حَيَرِ النَّاطِرِينَ إِلَيْهَا! به من تصاویری را از پدیده‌ای که بینندگانش را حیران کرده است، نشان دهید!

۸۸- «أَهْدَافُ الْوَالِي انْصَانَ بِأَكْثَرِ كُوشَشٍ تَحَقُّقٍ مِي يَابِدُ وَ انْصَانُ نَا اميد مِي تَوَانِدُ بَهْ آن هَا بَرَسْد!» عَيْنُ الصَّحِيح:

- (۱) تَحَقَّقْ أَغْرَاضَ الْإِنْسَانِ الْعَالِيَةِ بِالْمَحَاوَلَةِ وَ لَا يَقْدِرُ إِنْسَانٌ خَائِبٌ عَلَى التَّوَاصُلِ إِلَيْهَا!
- (۲) الْإِنْسَانُ يُحَقِّقُ الْأَغْرَاضَ الْعَالِيَةَ بِالْجَدِّ وَ الْمِرَّةِ الْخَائِبِ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَوْصَلَ إِلَيْهَا!
- (۳) تَحَقَّقْ أَهْدَافَ الْإِنْسَانِ الْعَالِيَةِ بِالسَّعْيِ وَ لَا يَقْدِرُ الْمِرَّةِ الْخَائِبِ أَنْ يَصِلَ إِلَيْهَا!
- (۴) الْإِنْسَانُ يُحَقِّقُ أَهْدَافَهُ الْعَالِيَةَ بِالِاجْتِهَادِ وَ الْمِرَّةِ الْخَائِبِ لَا يَسْتَطِيعُ الْوَصُولَ إِلَيْهَا!

۸۹- عَيْنُ مَا يَنْسَبُ مَفْهُومِ الْعِبَارَةِ:

- (۱) أَكْبَرُ الْحَمَقِ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَ الْدُمُّ! نَيْسَتْ أَنْ كُونَهُ كَهْ فِي مَدْحٍ أَوْ هَيْجِ الْإِغْرَاقِ نَايدِ الْإِغْرَاقِ مَرَا هَمْ بَهْ زَبَانِ وَ بَهْ قَلَمِ
- (۲) اِعْلَمْ بِأَنَّ خَيْرَ الْإِخْوَانِ أَقْدَمُهُمْ! نَوُ كِهْ اَوْمِدْ بَهْ بَا زَارِ كِهْنَهْ مِي شَهْ دَلْ آ زَارِ
- (۳) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضَ وَ جَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَ النُّورَ! اَمْرُوزْ بَهْ زِيَرِ پَايِ دِينَ اسْتِ اَنْدَرِ ظُلُمَاتِ غَفْلَتِ وَ شَرِ
- (۴) اِرْحَمِ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمُكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ! تَرْحَمُ بَرِ پَلَنُگِ تِي زِ دَنْدَانِ سَتَمَكَارِي بُوْدِ بَرِ گُوسِپَنْدَانِ

■ إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ مَا يَنْسَبُ النَّصِّ (۹۴-۹۰):

«الْحَوْتِ الْقَاتِلِ وَالَّذِي يُعْرِفُ بِاسْمِ الْأُورْكَ أَيْضًا، مِنْ أَكْبَرِ أَنْوَاعِ الدَّلَافِينِ وَ قَدْ يَتَمَيَّزُ بِلَوْنِهِ الْأَسْوَدَ وَ الْأَبْيَضَ، وَ يَعِيشُ فِي جَمِيعِ مَحِيطَاتِ الْعَالَمِ لَكِنَّهُ يُفَضِّلُ الْمِيَاهَ الْبَارِدَةَ فِي الْقَطْبَيْنِ قَادِرًا عَلَى تَغْيِيرِ سُلُوكِهِ بِنَاءً عَلَى الْبِيئَةِ الْمَحِيطَةِ بِهِ! الْحَيْتَانِ (مَفْرَدَةً: الْحَوْتِ) الْقَاتِلَةُ مُفْتَرِسَاتٌ ذَكِيَّةٌ تَسْتَخْدِمُ تَقْنِيَّاتٍ مُتَقَدِّمَةً لِلصَّيْدِ، فَتَقُومُ فِي مَجْمُوعَاتٍ مُنَظَّمَةٍ مِهَامِجَةً اللَّبُونَاتِ الْبَحْرِيَّةِ مِنْ أَسْمَاكِ الْقُرَشِ وَ الْحَيْتَانِ الْآخَرَى وَ تُحَدِّدُ مَوْقِعَ فَرِيَسَتِهَا عَنْ طَرِيقِ الصَّوْتِ مُتَحَدِّدَةً دَقِيقًا، حَيْثُ تَبْعُ أَصْوَاتًا إِلَى الْفَرِيَسَةِ وَ تَسْتَمِعُ إِلَى الْمَوْجَاتِ الَّتِي تَتْبَعُ مِنْهَا ثُمَّ تَتْبَعُهَا بِشَكْلِ جَمَاعِيٍّ بِسُرْعَةٍ قَدْ تَبْلُغُ ٦٠ كِيلُومِتْرًا فِي السَّاعَةِ فَتَتَجَمَّعُ حَوْلَ صَيْدِهَا وَ هِيَ تُؤَدِّي حَرَكَاتٍ تُصَيِّرُ الْمِيَاهَ مُوَاجِهَةً فَتَخَافُ الْفَرِيَسَةَ وَ تَلْجَأُ إِلَى أَفْرَادِ الْمَجْمُوعَةِ، الْأَمْرُ الَّذِي يُوْذِي إِلَى هَلَاكِهَا بَيْنَ ضَرْبَاتِ الْحَيْتَانِ الْقَاتِلَةِ بِأَنْوْفِهَا الْحَادَّةِ وَ فَكُوكِهَا الْقَوِيَّةِ! فَلَا تُظْهِرُ هَذِهِ الْأَسَالِيْبُ إِلَّا ذِكَاثَهُ الْعَالِي وَ التَّعَاوُنَ الْاجْتِمَاعِيَّ، مِمَّا يَجْعَلُ الْحَوْتَ الْقَاتِلَ مِنْ عَجَائِبِ الْمَخْلُوقَاتِ الَّتِي حَيَّرَتْ الْعُلَمَاءَ كِي يَخْضَعُوا أَمَامَ حِكْمَةِ خَالِقِهِمُ الْبَالِغَةِ!»

۹۰- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ «حَوْتِ الْأُورْكَ» حَسَبِ النَّصِّ:

- (۱) لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَعِيشَ إِلَّا فِي الْمِيَاهِ الْبَارِدَةِ وَ لَا يَتَغَذَّى إِلَّا عَلَى اللَّبُونَاتِ الْبَحْرِيَّةِ!
- (۲) يَتَّبِعُ فَرِيَسَتَهُ مُنْفَرِدًا ثُمَّ يَضْرِبُهَا بِأَنْفِهِ وَ فَكَّهُ ضَرْبًا قَوِيَّةً تُؤَدِّي إِلَى هَلَاكِهَا!
- (۳) يُرْسِلُ مَوْجَاتٍ صَوْتِيَّةً لِتُصْبِحَ الْمِيَاهُ مُوَاجِهَةً وَ تَخَافُ الْفَرِيَسَةَ وَ تَلْجَأُ إِلَيْهِ!
- (۴) مِنْ عَائِلَةِ الدَّلَافِينِ وَ هُوَ رَغْمَ جِسْمِهِ الْكَبِيرِ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْبَحَ فِي الْمَاءِ بِسُرْعَةٍ!

۹۱- عَيْنُ عِبَارَةٍ لَا تَنْسَبُ مَفْهُومِ النَّصِّ:

- (۱) «هَذَا خَلَقَ اللَّهُ فَأَرْوِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ»
- (۲) «هُوَ أَنْشَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَ اسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا»
- (۳) يَا مَنْ فِي الْبَحْرِ عَجَائِبُهُ وَ فِي الْأَرْضِ آيَاتُهُ!
- (۴) مَنْ ذَا الَّذِي جَهَّزَهُ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةً!

۹۲- عَيْنُ سَوْأَلٍ لَا يَوْجِدُ جَوَابَهُ فِي النَّصِّ:

- (۱) كَمْ تَبْلُغُ سُرْعَةُ الْحَيْتَانِ الْقَاتِلَةِ عِنْدَمَا تَتَّبِعُ فَرِيَسَتِهَا فِي الْمَاءِ؟
- (۲) كَيْفَ يَتَعَرَّفُ حَوْتِ الْأُورْكَ عَلَى مَوْقِعِ فَرِيَسَتِهِ فِي الْبَحْرِ؟
- (۳) أَيْنَ تَخْتَارُ الْحَيْتَانِ الْقَاتِلَةُ مَكَانًا لِعَيْشِهَا فِي الْبَحْرِ وَ الْمَحِيطَاتِ؟
- (۴) مَتَى تَلْجَأُ الْحَيْتَانِ الْقَاتِلَةُ وَ أَسْمَاكِ الْقُرَشِ إِلَى صَيْدِ اللَّبُونَاتِ؟

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۹۴ و ۹۳):

۹۳- «يُفْضَلُ- مُفْتَرَسَات- مَوَاجَهَةٌ- تَنْبَعثُ»:

- (۱) يُفْضَلُ: فعل مضارع- للغائب- مزيد ثلاثي و مصدره «تفضيل»- متعدّد- معلوم/ فعل و فاعل و مفعوله «المياه»
 - (۲) مُفْتَرَسَات: اسم الفاعل من مزيد ثلاثي من باب «افتعال»- جمع سالم للمؤنث- نكرة- معرب/ خبر و مرفوع
 - (۳) مَوَاجَهَةٌ: اسم المبالغة- مفرد- مؤنث- حروفه الأصلية «م و ج»- معرب/ خبر للفعل الناقص و منصوب
 - (۴) تَنْبَعثُ: فعل مضارع- للغائبة- مزيد ثلاثي من باب «انفعال»- بزيادة حرفين- لازم- معلوم/ فعل و فاعل و الجملة فعلية
- ۹۴- «يُعْرِفُ- مُتَقَدِّمَةٌ- تَحْدِيد- تَتَجَمَّعُ»:

- (۱) يُعْرِفُ: فعل مضارع- للغائب- مجرد ثلاثي- ماضيه «عَرَفَ»- متعدّد- مجهول/ فعل مع نائب فاعله جملة فعلية
- (۲) مُتَقَدِّمَةٌ: اسم المفعول من مصدر «تقديم» من «ق د م»- للمفرد المؤنث- نكرة- معرب/ صفة و موصوفها «تقنيات»
- (۳) تحديد: مصدر- للمفرد المذكر- من مزيد ثلاثي من باب «تفعيل»- نكرة- معرب/ مفعول مطلق للنوع و منصوب
- (۴) تَتَجَمَّعُ: فعل مضارع- للغائبة- مزيد ثلاثي من باب «تفعل»- لازم- معلوم/ فعل مع فاعله جملة فعلية

■ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۱۰۰-۹۵):

۹۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ أَوْ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) إِنَّ اللَّهَ أَمَرَنِي بِمُدَارَةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ!
- (۲) نَحِبُّ جَمِيعَنَا مَنْ يَقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَأَنَّهُ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ!
- (۳) إِيْرَانِ مِنْ أَكْبَرِ الدُّوَلِ الْمُصَدَّرَةِ لِلنَّفْطِ وَ مُشْتَقَّاتِهِ كَالْعَطُورِ وَ الْأَدْوِيَةِ!
- (۴) لَمْ يَتَحَقَّقْ عَرَضُ نَوْبِلٍ وَ لَوْ كَانَ مُسَاعَدَةَ الْإِنْسَانِ فِي مَجَالِ الْإِعْمَارِ!

۹۶- عَيْنُ فِعْلًا حُذِفَ فَاعِلُهُ:

- (۱) قَدْ شَبَّهَ اللَّهُ صَوْتَ مَنْ يَرْفَعُونَ أَصْوَاتَهُمْ بِدَوْنِ دَلِيلٍ مَنْطِقِيٍّ بِصَوْتِ الْحَمِيرِ!
- (۲) قَدْ تَنَمَّيْنَا أَنْ نَمْلِكَ مَا فِي أَيْدِي الْآخَرِينَ وَ اللَّهُ أَعْطَانَا خَيْرًا مِنْهُ!
- (۳) أَسْرَعْتُ مَعَ عِدَدٍ مِنْ أَصْدِقَائِي لِنَحْضُرَ فِي الْمَلْعَبِ قَبْلَ أَنْ يَمْتَلِئَ مِنَ الْمُتَفَرِّجِينَ!
- (۴) فِي دَرَسَاتٍ بَعْضُ الْعُلَمَاءِ الْمَاضِينَ بَيَّنَّتْ أَبْعَادَ تَأْثِيرِ اللُّغَةِ الْفَارْسِيَّةِ عَلَى الْعَرَبِيَّةِ!

۹۷- عَيْنُ اسْمًا مَنْصُوبًا بِالْيَاءِ:

- (۱) إِنَّ ذَا الْوَجْهِينَ شَرَّ النَّاسِ لِأَنَّهُ يُضْمِرُ مَا فِي قَلْبِهِ دَائِمًا!
- (۲) انْهَدَامُ هَذَا الْبِنَاءِ الْكَبِيرِ أَدَّى إِلَى قَتْلِ عَشْرِينَ مِنْ سَكَّانِهِ!
- (۳) هَذِهِ الرِّيَاضِيَّةُ صَارَتْ فَائِزَةً مَعَ أَنَّهَا لَا تَقْدِرُ عَلَى أَنْ تُحَرِّكَ يَدَيْهَا!
- (۴) بَدَأَتْ الطَّالِبَاتُ يَكْتُبْنَ تَمَارِينَ الدَّرْسِ وَ هِيَ صَعْبَةٌ جَدًّا!

۹۸- عَيْنُ «مَا» يَخْتَلِفُ نَوْعُهُ:

- (۱) مَا أَدَّى إِلَى الْاِخْتِلَالِ فِي تَوَازَنِ الطَّبِيعَةِ يُهَدِّدُ حَيَاةَ مَنْ فِيهَا!
- (۲) مَا أَخْسَرَ مَنْ لَمْ يَغْضُ عَيْنَهُ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَ لَمْ يَنْدَمْ عَنْ عَمَلِهِ الْقَبِيحِ!
- (۳) مَا أَرْحَمَ نَبِيَّنَا ﷺ فِي مُوَاجَهَةِ الَّذِينَ ظَلَمُوهُ بَعْدَ أَنْ فَتَحَ مَكَّةَ!
- (۴) مَا أَبْصَرَ رَجُلًا أَدْرَكَ عَالَمًا أَنْطَوَى فِي وَجُودِهِ ثُمَّ آمَنَ بِخَالِقِهِ!

۹۹- عَيْنُ مَا فِيهِ تَأْكِيدٌ عَلَى «مُسْتَثْنَى»:

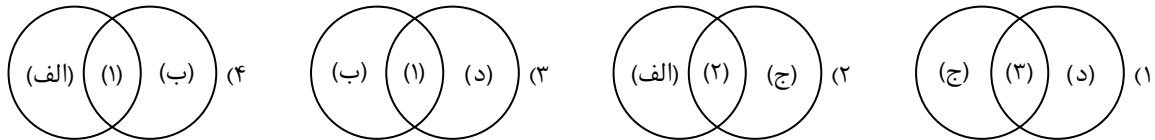
- (۱) لَمْ يَمْنَعْنِي الطَّبِيبُ عَمَّا نَأْكُلُ فِي الْمَوَاعِدِ الْغِذَائِيَّةِ إِلَّا الْمَوَادَّ السَّكَّرِيَّةَ!
- (۲) اللَّبُونَاتُ لَا تَقْدِرُ عَلَى الطَّيْرَانِ إِلَّا الْخَفَاشَ الَّذِي يَعِيشُ فِي الظَّلَامِ غَالِبًا!
- (۳) مَا كَانَتْ عِنْدِي نَقُودٌ كَثِيرَةٌ فَمَا اشْتَرَيْتُ إِلَّا سُرُوَالًا أَسْوَدَ لِأَخِي الْأَكْبَرِ!
- (۴) مَا اسْتَطَاعَ قَوْمٌ أَنْ يَعْبُرُوا سُورًا عَظِيمًا بُنِيَ حَوْلَ الصَّيْنِ إِلَّا الْمَغُولُ!

۱۰۰- عَيْنُ مَنَادِيٍّ وَصَفٍ بِجُمْلَةٍ فَعْلِيَّةٍ:

- (۱) يَا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ وَ ذَكَرَهُ شِفَاءٌ اشْفِ مَرْضَانَا!
- (۲) يَا أُمَهَاتُ تَرْبِيْنَ الْأَطْفَالِ لِلْمُسْتَقْبَلِ أَنْتُنَّ خَيْرُ الْمَعْلَمَاتِ!
- (۳) يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ تَوَكَّلُوا عَلَى اللَّهِ إِصْبِرُوا حَتَّى تُنْصَرُوا!
- (۴) يَا تَلَامِيذُ لَا تَسْبِقُوا مَعْلَمِيكُمْ فِي الْكَلَامِ وَ هَذِهِ إِسَاءَةٌ لِلْأَدَبِ!

- ۱۰۱- اگر شناسایی و کشف (۱)، حفاری (۲) و استخراج و تنظیم اطلاعات (۳) باشد، با توجه به عبارت‌های داده شده، کدام شکل درست است؟
 (الف) این مرحله نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.
 (ب) ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته مانند پهپادها در این مرحله مورد استفاده قرار می‌گیرند.
 (ج) یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به‌شمار می‌رود.
 (د) باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کار رفته در آن‌ها مورد بررسی قرار می‌دهند.

۱۰۲- در کدام گزینه تقدم و تأخر عبارت‌های داده شده به درستی آورده شده است؟

- (الف) با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آن‌ها، بر قلمرو و ثروت خود افزود.
 (ب) شیوه حکومتی را بنیان نهاد که مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.
 (ج) علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزارها و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز تبحر خوبی داشتند.
 (د) مردمان و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنرگونگونی بودند، یکپارچه و متحد ساخت.
 (۱) «الف» مقدم بر «ب» و متأخر از «ج» و «د» است.
 (۲) «ب» متأخر از «الف» و «ج» و مقدم بر «د» است.
 (۳) «ج» مقدم بر «د» و متأخر از «الف» و «ب» است.
 (۴) «د» متأخر از «ج» و مقدم بر «الف» و «ب» است.

۱۰۳- هریک از عبارات زیر، به ترتیب، در توصیف کدام یک از اقوام، تمدن‌ها یا ساکنان محوطه‌های باستانی است؟

- (الف) خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که یکدیگر را قطع می‌کردند.
 (ب) دره پهن‌رود هوانگ هو در شمال، این کشور را در معرض یورش اقوام بیابان‌گرد قرار می‌داد.
 (ج) وجود لوح‌ها و نوشته‌هایی که تاکنون رمزگشایی و خوانده نشده‌اند، موجب شده است که درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی آنان اطلاعاتی وجود نداشته باشد.
 (د) موقعیت شبه جزیره‌ای این کشور و برخورداری از سواحل طولانی با خلیج‌ها و بریدگی‌های مناسب برای ایجاد لنگرگاه‌ها، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریانوردی فراهم کرده بود.

(۲) روم - هند - ایلام - هند

(۱) دره سند - چین - دره سند - یونان

(۴) دره سند - هند - مصر - یونان

(۳) یونان - چین - دره سند - روم

۱۰۴- کدام عبارات به فراهم شدن تدریجی زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران اشاره دارد؟

- (الف) با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به‌عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و... به کشور ما آمدند.

- (ب) با خارج شدن کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان و ورود باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف.

- (ج) با خوانده شدن خط میخی و سپس به‌دست آوردن امتیاز انحصاری و حفاری کاوش‌های باستانی در سرتاسر ایران توسط دولت فرانسه

- (د) افزایش تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی بخصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش

(۴) «ب» و «د»

(۳) «الف» و «د»

(۲) «د» و «ج»

(۱) «الف» و «ج»

۱۰۵- کدام گزینه در مورد سبک کتاب «فتوح البلدان» درست است؟

- (الف) کتاب اخبار الطوال نیز به این سبک نگارش شده است.

- (ب) در این سبک، مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است.

- (ج) در آغاز این سبک برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر ﷺ و صحابه ایشان به‌کار گرفته شد.

- (د) نویسنده هیچ نقد و نظری درباره درستی یا نادرستی خبر ارائه نمی‌دهد.

(۴) «الف» و «ب»

(۳) «ج» و «د»

(۲) «الف» و «د»

(۱) «ب» و «ج»

۱۰۶- کدام موارد از پیامدهای غزوه بدر محسوب می‌شوند؟

- (الف) فراهم آوردن زمینه گسترش محدوده حکومت پیامبر ﷺ

- (ب) ضربه سنگین و جبران‌ناپذیری بر قریش وارد آورد.

- (ج) نشر اسلام در میان قبیله‌های منطقه حجاز

- (د) قدرت و موقعیت قریش را در منطقه حجاز تضعیف کرد.

(۴) «الف» و «ج»

(۳) «ب» و «د»

(۲) «الف» و «د»

(۱) «ب» و «ج»

۱۰۷- کدام موارد درباره مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران درست است؟

- (الف) مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از جمله رویدادهایی است که آثار و نتایج سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی برجا گذاشت.
 (ب) بیشتر اعراب مهاجر با همان زندگی بدوی و خانه به دوشی در شهرها و روستاها مستقر شدند.
 (ج) این مهاجرت‌ها از دوران فتوحات و به هدف تحکیم سلطه مسلمانان بر ایران شروع شد و در دوران امویان شدت یافت.
 (د) با فراهم شدن شرایط مناسب برای همزیستی مسالمت‌آمیز میان ایرانیان با مهاجران عرب، همکاری بین آنان نخست در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به وجود آمد و کم‌کم مهاجران جذب فرهنگ ایرانی شدند.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «الف» و «د» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۱۰۸- کدام یک از عبارات‌های زیر درباره شکلی از زمین‌داری که توسط خواجه نظام‌الملک ترویج شد، نادرست است؟

(الف) اعلام استقلال تدریجی صاحبان اقطاع

(ب) جهت تحقق هدف آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده

(ج) انجامیدن به عصر طلایی و اوج حکومت سلجوقی

(د) اقتباس شیوه زمین‌داری اقطاع از سلاطین غزنوی

(ه) عواید و نتایج مثبت در ابتدای اعطای واگذاری زمین

(و) اعطای زمین به صاحبان مشاغل دیوانی و دهقانان بدون زمین

(۱) «الف»- «ب»- «ه» (۲) «ج»- «د»- «و» (۳) «الف»- «ب»- «و» (۴) «ج»- «د»- «ه»

۱۰۹- کدام گزینه از عوامل مؤثر در رونق اقتصادی در دوره کریم‌خان زند است؟

دربار کم‌تجمل بهبود وضع کشاورزی و تجارت آرامش و ثبات سیاسی نسبی کاهش مالیات‌ها (۲)	دربار کم‌تجمل بهبود وضع کشاورزی و تجارت کاهش مالیات‌ها آرامش و ثبات سیاسی نسبی (۱)
دربار کم‌تجمل بهبود وضع کشاورزی و تجارت کاهش مالیات‌ها آرامش و ثبات سیاسی نسبی (۴)	دربار کم‌تجمل بهبود وضع کشاورزی و تجارت کاهش مالیات‌ها آرامش و ثبات سیاسی نسبی (۳)

۱۱۰- کدام موارد درباره دولت‌های فاطمیان مصر (۱) و قاجاریه (۲)، درست است؟

(الف) گسترش صنعت منسوجات و پارچه‌بافی

(ب) نگارگری (نقاشی) پیشرفته

(ج) هنرهای تزئینی و معماری

(د) مراکز آموزشی

(۱) «الف» و «ج» از وجوه مشترک و «د» از ویژگی‌های (۱) است.

(۲) «ب» از وجوه مشترک و «الف» و «د» از ویژگی‌های (۲) است.

(۳) «الف» و «د» از وجوه مشترک و «ب» از ویژگی‌های (۲) است.

(۴) «ب» و «ج» از وجوه مشترک و «الف» از ویژگی‌های (۱) است.

۱۱۱- کدام موارد درباره حوادث نهضت مشروطه درست است؟

(الف) در پی ماجرای نوز بلژیکی، اجتماع‌های بزرگی در منزل علما بر پا شد و به پیشنهاد آیت‌الله بهبهانی، روحانیون و مردم، با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند.

(ب) همراه با مهاجرت علمای تهران به قم، عالمان سایر شهرستان‌ها و مراکز ایالت‌ها نیز وارد میدان شدند و نهضت مردمی به اوج خود رسید.

(ج) پس از ماجرای اولین بی‌اعتنایی محمدعلی شاه به مجلس، کشمکش محمدعلی شاه با مجلس آغاز شد.

(د) واقعه بانک استقراضی روس، واکنشی در برابر توهین به مقدسات مردم مسلمان ایران به‌شمار می‌رود که آغازگر یک جنبش عمومی شد.

(۱) «ب» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ج» (۴) «الف» و «ب»

۱۱۲- کدام مورد، مقایسه‌ای درست از تمدن روم و ایتالیای امروزی می‌دهد؟

(الف) در حدود ۱۵۰۰ ق.م. گروهی از اقوام یونانی به ایتالیا پناهندند و مزارع و روستاهایی را به وجود آوردند.

(ب) تفکر ملی‌گرایی، مردمان و گروه‌های قومی را که تاریخ و فرهنگ و زبان مشترکی داشتند، برانگیخت تا با هم یکی شوند و زیر پرچم حکومتی یکپارچه و مستقل قرار گیرند.

(ج) جمهوری رم در سال‌های میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م. با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه‌جزیره ایتالیا مسلط شد.

(د) در نتیجه فتوحات رومیان، پادشاهی آنان تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «ج»

(۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۱۳- پس از وقوع انقلاب میجی، نخستین اولویت‌های حکومت مرکزی ژاپن چه بود؟

(۱) تغییرات بنیادین در قانون اساسی کشور- جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی

(۲) ایجاد اتحادیه‌ای قدرتمند با آلمان و ایتالیا- تغییرات بنیادین در قانون اساسی کشور

(۳) جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی- تغییر وضع ناتوان کشور در رویارویی با خطر مهاجمان بیگانه

(۴) تغییر وضع ناتوان کشور در رویارویی با خطر مهاجمان بیگانه- ایجاد اتحادیه‌ای قدرتمند با آلمان و ایتالیا

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جغرافیا

جامع مطابق محدوده آزمون سراسری سال ۱۴۰۴

۱۱۴- دوری و نزدیکی به دریاها به عنوان یکی از عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی چه تأثیری بر آب‌وهوای نواحی دارد؟

(۱) در نواحی داخلی موجب اختلاف دمای زیاد، در نواحی شمالی موجب افزایش باران و اختلاف دمای کم و در نواحی جنوبی با عدم تأثیر بر میزان بارش، موجب شرجی شدن هوا و اختلاف دمای کم می‌شود.

(۲) در نواحی داخلی موجب اختلاف دمای زیاد، در نواحی شمالی موجب افزایش باران و اختلاف دمای کم و در نواحی جنوبی با تأثیر بر میزان بارش، موجب شرجی شدن هوا و اختلاف دمای زیاد می‌شود.

(۳) در نواحی داخلی موجب اختلاف دمای کم، در نواحی شمالی موجب افزایش باران و اختلاف دمای زیاد و در نواحی جنوبی با عدم تأثیر بر میزان بارش، موجب شرجی شدن هوا و اختلاف دمای زیاد می‌شود.

(۴) در نواحی داخلی موجب اختلاف دمای کم، در نواحی شمالی موجب افزایش باران و اختلاف دمای زیاد و در نواحی جنوبی با تأثیر بر میزان بارش، موجب شرجی شدن هوا و اختلاف دمای کم می‌شود.

۱۱۵- عامل ایجادکننده کوه‌های مینیاتوری کدام است و عمده این کوه‌ها در کدام منطقه یافت می‌شوند؟

(۱) فرسایش- منطقه مکران (۲) زمین‌ساخت صفحه‌ای- منطقه مکران

(۳) فرسایش- منطقه مغان (۴) زمین‌ساخت صفحه‌ای- منطقه مغان

۱۱۶- به ترتیب نواحی انتقالی طبیعی و زبانی میان جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا و همچنین آمریکا و مکزیک کدام است؟

(۱) استپ- انگلیسی و اسپانیایی (۲) ساوان- انگلیسی و اسپانیایی

(۳) استپ- انگلیسی و پرتغالی (۴) ساوان- انگلیسی و پرتغالی

۱۱۷- کدام گزینه از جمله ویژگی‌های هوای گرم محسوب نمی‌شود؟

(الف) کاهش حجم هوا

(ب) صعود به سمت بالا

(ج) نزدیکی مولکول‌های هوا به هم

(د) تسریع حرکت مولکولی

(ه) ایجاد منطقه پرفشار

(و) سنگین شدن هوا

(۱) «الف»- «ب»- «د» (۲) «الف»- «ج»- «ه»

(۳) «ج»- «ه»- «و» (۴) «ب»- «د»- «و»

۱۱۸- عامل «جهان شهر» نامیدن یک شهر، کدام است؟

(۱) دارا بودن حداقل ۵ میلیون نفر جمعیت

(۳) آستانه جمعیتی نفوذ حداقلی در سکونتگاه

(۲) تعداد مهاجران بین‌المللی ساکن در آن شهر

(۴) حوزه نفوذ وسیع بین‌المللی

۱۱۹- کدام گزینه به یکی از ویژگی‌های دوران شهرنشینی کند در ایران اشاره دارد؟

- (۱) کاهش روند مهاجرت از روستاها به شهرها از سال ۱۳۳۵
- (۲) کاهش بودجه ذخیره شده در دست دولت در اواخر دهه ۳۰
- (۳) وجود محصولات کشاورزی به عنوان بخش عمده تولیدات داخلی
- (۴) وجود صنایع سنگین به عنوان پرهزینه‌ترین واردات کشور

۱۲۰- روند ایجاد اشکال کارستی چگونه است؟

- (۱) ترکیب آب با دی‌اکسیدکربن و هوا ← تولید اسیدکربنیک ← حل شدن آهک و گچ در آب ← فرسایش حاصل از خوردگی و انحلال سنگ‌ها
- (۲) ترکیب آب با اسید کربنیک و هوا ← تولید کربن دی‌اکسید ← انحلال خاک و شن در آب ← فرسایش حاصل از خوردگی و انحلال سنگ‌ها
- (۳) ترکیب آب با اسید کربنیک و هوا ← تولید کربن دی‌اکسید ← حل شدن آهک و گچ در آب ← فرسایش حاصل از انباشت ذرات سنگ‌ها
- (۴) ترکیب آب با دی‌اکسیدکربن و هوا ← تولید اسید کربنیک ← انحلال خاک و شن در آب ← فرسایش حاصل از انباشت ذرات سنگ‌ها

۱۲۱- براساس اعتقاد مکیندر، هلال خارجی منطقه هارتلند شامل کدام قاره‌ها می‌باشد؟

- (۱) آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا
- (۲) آفریقا، اروپا و آسیا
- (۳) آمریکا، اروپا و شمال آفریقا
- (۴) آسیا، اقیانوسیه و شمال آفریقا

۱۲۲- هریک از موارد داده‌شده مربوط به کدام مرحله از مدیریت سیل می‌باشد؟

(الف) توجه به هشدارهای هواشناسی از طریق راديو و تلویزیون

(ب) ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز

(ج) احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی

(۱) «الف» و «ب» در حین وقوع و «ج» پیش از وقوع

(۲) «ب» و «ج» پیش از وقوع و «الف» در حین وقوع

(۳) «الف» در حین وقوع و «ب» و «ج» بعد از وقوع

(۴) «الف» پیش از وقوع و «ب» بعد از وقوع و «ج» در حین وقوع

۱۲۳- اگر جابه‌جایی صفحه‌ای واگرا و همگرا باشد، با توجه به موارد ذکر شده کدام گزینه درست است؟

(الف) کمربند کوهستانی آلپ- هیمالیا

(ب) کمربند میانی اقیانوس اطلس

(ج) کمربند اطراف اقیانوس آرام

(۱) «الف» و «ب» واگرا و «ج» همگرا

(۲) «الف» همگرا و «ب» و «ج» واگرا

(۳) «الف» و «ج» همگرا و «ب» واگرا

(۴) «ب» همگرا و «الف» و «ج» واگرا

۱۲۴- با توجه به عبارت زیر، کدام مورد درست است؟

«اگر سه نقطه کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان قزوین و قله کوه بزمان را به یکدیگر وصل کنیم، مثلثی تشکیل می‌شود که

منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.»

(۱) در این مناطق چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشمه‌های گلی می‌جوشد که به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند.

(۲) در هوازدگی فیزیکی، سنگ‌های این منطقه در نتیجه اختلاف دما، گرم و سرد شدن و یا انبساط و انقباض، به قطعات کوچک‌تر خرد می‌شوند.

(۳) در نتیجه برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است و گنبد‌های نمکی زیبایی را به وجود آورده است.

(۴) این کوه‌ها به شکل منظم و موازی از شمال غربی ایران تا جنوب شرقی امتداد دارند.

۱۲۵- با توجه به تصویر، کدام عبارت مفهوم درستی را منتقل می‌کند؟

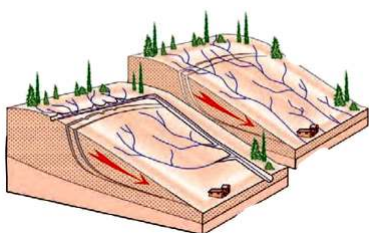
(۱) قبل از ساخت و ساز در سطوح شیبدار، مطالعات خاک‌شناسی و پایداری زمین انجام پذیرد.

کارهای ایمن‌سازی مانند مقاوم‌سازی لوله‌های انتقال انرژی، پایدارسازی سطوح شیبدار و نظایر آن انجام پذیرد.

(۲) یکی از اقداماتی که بعد از وقوع زمین‌لغزش می‌توان انجام داد ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی می‌باشد.

(۳) برای ساختمان‌سازی باید از شیب‌های تند، لبه‌های پرتگاهی، کناره‌های پرشیب رودها و دامنه‌های پرشیب دره‌ها پرهیز کرد.

(۴) با هدایت انشعابات شبکه زهکشی به‌سوی یک کانال مصنوعی، نفوذپذیری و سرعت تخلیه روان آب افزایش و زمین‌لغزش کاهش می‌یابد.

۱۲۶- در کدام گزینه لفظ «سرو»، بر لازمهٔ آن دلالت دارد؟

- (۱) درخت سرو حیاط خانهٔ مادر بزرگ، زخم برداشته است.
 - (۲) سرو ابرکوه، عمر تقریبی ۴۵۰۰ ساله دارد و پیرترین درخت ایران و آسیا محسوب می‌شود.
 - (۳) سروقامتان تیم ملی والیبال ایران در یک نبرد پایاپای موفق به شکست تیم ملی ایتالیا شدند.
 - (۴) جوانان غیور ایران در طول تاریخ، همچون سرو، تنومند و استوار ایستاده‌اند و از این سرزمین محافظت کرده‌اند.
- ۱۲۷- اگر رابطهٔ «الف» با «ب» عموم و خصوص من وجه باشد و «الف» اعم از «ج» باشد، کدام نسبت ممکن نیست میان «ب» و «ج» برقرار شود؟
- (۱) تساوی
 - (۲) تباین
 - (۳) عموم و خصوص مطلق
 - (۴) عموم و خصوص من وجه

۱۲۸- کدام تعریف، جامع و مانع نیست؟

- (۱) مربع: متوازی‌الاضلاع با اضلاع برابر
- (۲) دایره: شکل منحنی
- (۳) اسم: کلمه‌ای دارای معنای مستقل
- (۴) خفاش: پرندهٔ گوشتخوار

۱۲۹- کدام عبارت بیانگر یک استقرای تعمیمی است؟

- (۱) تمام جانوران برای رشد کافی نیازمند تغذیهٔ مناسب هستند، پس انسان هم باید به برنامهٔ غذایی خود توجه کند.
 - (۲) سعید هر بار که برای مأموریت به خارج از کشور می‌رود، به‌عنوان سوغاتی شکلات می‌آورد، پس حالا هم که به اصفهان رفته، شکلات می‌آورد.
 - (۳) تکیهٔ بازار بزرگ تهران قریب به یک قرن است که در روز عاشورا دستهٔ عزاداری برپا می‌کند، پس امسال هم در روز عاشورا این برنامه اجرا می‌شود.
 - (۴) در انتخابات ریاست‌جمهوری که بیش از هفتاد درصد افرادی که می‌توانستند رأی دهند، شرکت کرده بودند، آقای «الف» به‌عنوان رئیس‌جمهور انتخاب شد.
- ۱۳۰- اگر بدانیم که «هر غیر الف، غیر ب است» می‌توان نتیجه گرفت که
- (۱) هیچ الف ب نیست.
 - (۲) هر ب الف است.
 - (۳) بعضی الف ب نیست.
 - (۴) بعضی ب غیرالف است.

۱۳۱- کدام عبارت در مورد یک قیاس اقترانی معتبر، درست است؟

- (۱) هریک از موضوع و محمول نتیجه که علامت منفی دارند، در مقدمات نیز باید علامت منفی داشته باشند.
- (۲) اگر یکی از مقدمات قیاسی موجب جزئی باشد، حدوسط در مقدمهٔ دیگر باید علامت مثبت بگیرد.
- (۳) اگر حدوسط در نتیجه علامت مثبت بگیرد؛ در مقدمات نیز باید علامت مثبت داشته باشد.
- (۴) اگر حدوسط در یک مقدمه مفرد است، باید در مقدمهٔ دیگر نیز مفرد باشد.

۱۳۲- کدام گزینه می‌تواند ترتیب درستی برای بنیادی‌تر بودن گزاره‌های زیر، نسبت به یکدیگر باشد؟

- (الف) توان شناختی عقل انسان، محدود به تحلیل داده‌های تجربی نیست.
- (ب) خداوند خالق هستی است و هیچ چیزی از او بی‌نیاز نیست.
- (ج) هستی به دو قسم مادی و غیرمادی تقسیم می‌شود.
- (د) اخلاقی بودن، از انسانیت، قابل تفکیک نیست.

- (۱) «الف» - «ب» - «ج» - «د»
- (۲) «ج» - «ب» - «د» - «الف»
- (۳) «الف» - «ج» - «ب» - «د»
- (۴) «ج» - «ب» - «الف» - «د»

۱۳۳- با توجه به رابطهٔ فلسفهٔ هرکس و معنای زندگی او، کدام عبارت دربارهٔ سوفیست‌ها درست است؟

- (۱) باور ابتدایی سوفیست‌ها به بی‌اعتباری حقیقت و واقعیت، تعیین‌کنندهٔ معنای زندگی آن‌ها بود.
- (۲) همهٔ اهداف سوفیست‌ها بر اساس باور آن‌ها به بی‌اعتباری مطلق حقیقت و واقعیت تعیین شده بود.
- (۳) سوفیست‌ها هم مانند همهٔ مردم بر اساس استدلال‌های خود، به باورهایی رسیده بودند که سازندهٔ فلسفهٔ آنان بود.
- (۴) سوفیست‌ها به سبب برخی عناصر تشکیل‌دهندهٔ معنای زندگی خود به آنجا رسیدند که اصل واقعیت را انکار کردند.

۱۳۴- کدام عبارت درست است؟

- (۱) مبانی شناخت تجربی، تجربی هستند و حس چون قادر به تشخیص خطاهای خود است، ابزاری معتبر برای شناخت است.
- (۲) شناخت ابزارهای شناخت انسان، کار عقل محض است؛ اما ادراک اینکه «الان شادمان هستم»، توسط عقل صورت نمی‌گیرد.
- (۳) یک فیزیک‌دان اگر نپذیرد که «هر چیزی نیازمند علت است»، نمی‌تواند قواعد میان پدیده‌های جهان طبیعت را شناسایی کند.
- (۴) شهود وحیانی برخلاف معارف وحیانی، مخصوص پیامبران است و شناخت شهودی، تنها شناختی است که واسطهٔ استدلال ندارد.

۱۳۵- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) پراگماتیست‌ها هدف خود را شناخت واقعیت اشیاء قرار نمی‌دهند.
- (۲) افلاطون، علاوه بر عقل و حس، شهود قلبی را نیز معرفت معتبر می‌داند.
- (۳) نسبی‌گرایان، برخی معرفت‌های انسان را مطلق و برخی دیگر را نسبی می‌دانند.
- (۴) عموم فیلسوفان مسلمان، هر سه ابزار حس و عقل و قلب را در جای خود معتبر می‌دانند.

۱۳۶- کدام گزینه بیانگر تفاوت دیدگاه دکارت و ملاصدرا درباره حقیقت انسان است؟

- (۱) روح و جسم با یکدیگر تفاوت دارند.
- (۲) روح و جسم با یکدیگر مرتبط‌اند.
- (۳) جسم، ابزاری برای روح انسان است.
- (۴) بدن و نفس، دو روی یک سکه‌اند.

۱۳۷- درباره قاعده «آنچه برای خود می‌پسندی، برای دیگران هم بپسند»، کدام مورد بهترین تحلیل مقایسه‌ای را از نگاه کانت و طبیعت‌گرایان ارائه کرده است؟

- (۱) کانت برخلاف طبیعت‌گرایان معتقد است که اگر گاهی امور پسندیده برخلاف وجدان درونی انسان باشند، نباید مبنای عمل اخلاقی قرار بگیرند.
- (۲) این قاعده مربوط به فلسفه اخلاق طبیعت‌گرایان است و برای تأمین منافع فرد در جامعه وضع شده است؛ لذا کانت آن را یک قاعده اخلاقی نمی‌داند.
- (۳) کانت و طبیعت‌گرایان این قاعده را با معنا و تفسیر یکسان، به‌عنوان یک قانون اخلاقی می‌پذیرند ولی روشی که برای درک آن به کار می‌برند، متفاوت است.
- (۴) هر دو قاعده را قبول دارند ولی کانت ملاک امور پسندیده را فرمان عقل می‌داند درحالی‌که مقصود طبیعت‌گرایان از امر پسندیده، امری است که تأمین‌کننده منفعت است.

۱۳۸- کدام مورد می‌تواند دلیل معتبری برای مغایرت وجود و ماهیت تلقی شود؟

- (۱) در مواجهه با حوادث، می‌کوشیم علت آن‌ها را پیدا کنیم.
- (۲) وجود به واقعیت خارجی اطلاق می‌شود و ماهیت به امر ذهنی.
- (۳) ماهیت دارای اجزای مفهومی است درحالی‌که وجود، اجزا ندارد.
- (۴) می‌توان وجود را به ماهیت نسبت داد ولی برعکس این کار ممکن نیست.

۱۳۹- کدام گزینه را می‌توان به‌عنوان یکی از نتایج اصل ضرورت بخشی علت به معلول دانست؟

- (۱) ممکن‌الوجود بالذات، از حیث وجود، یا واجب‌الوجود بالغیر می‌شود یا ممتنع‌الوجود بالغیر.
- (۲) می‌توان برای جلوگیری از حوادث مخرب طبیعی، آن‌ها را پیش‌بینی کرد و حتی از آن‌ها پیشگیری نمود.
- (۳) دانشمندان و پژوهشگران با آرامش خاطر و به دور از شک و شبهه، به تلاش برای کشف علت پدیده‌ها می‌پردازند.
- (۴) در صورت فراهم بودن مجموعه علت‌های ناقصه یک پدیده، تحقق آن پدیده، امری قطعی و اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

۱۴۰- کدام مورد را می‌توان شامل انکاری مستقیم، بر معنای اول اتفاق دانست؟

- (۱) چو بد کردی مشو ایمن ز آفات
- (۲) از مکافات عمل غافل مشو
- (۳) دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
- (۴) خرما نتوان خورد از این خار که کشتیم

۱۴۱- کدام گزینه وجه اشتراک دیدگاه دکارت، کانت، کرکگور و ابن‌سینا در بحث خداشناسی است؟

- (۱) استدلال بر خداوند، پیش‌نیاز باور و ایمان به اوست.
- (۲) تا به خداوند باور نداشته باشیم، زندگی معنا ندارد نمی‌شود.
- (۳) خداوند، واقعیتی خارجی است و نمی‌تواند صرفاً در ذهن باشد.
- (۴) در استدلال بر خداوند، باید ابتدا موجودات این جهان را بررسی کنیم.

۱۴۲- کدام عبارت درست است؟

- (۱) هیوم معرفت عقلی را می‌پذیرد اما تلاش می‌کند تا جایی که امکان دارد، از تجربه بهره ببرد.
 - (۲) بیکن، تجربه را بهترین روش برای رسیدن به شناخت می‌دانست و معرفت تحلیل عقلی را تا حدی قبول داشت.
 - (۳) بیکن با تلقی قواعد عقلی محض به‌عنوان بت‌های ساخته شده توسط فلاسفه گذشته، به‌طور کامل از عقل‌گرایان جدا شد.
 - (۴) هیوم با منحصر کردن روش شناخت واقعیت، در شناخت تجربی و حسی، اموری که در حوزه تجربه نیستند را فاقد معنا دانست.
- ۱۴۳- با توجه به دیدگاه‌های شیخ‌الرئیس یا شیخ اشراق، کدام گزینه در تبیین شُورِ عالم طبیعت از جمله زلزله یا سیل، درست نیست؟

- (۱) همه‌چیز در جهان پرتوی از نورالانوار است پس سیل یا زلزله هم از اشعه آن نور مطلق هستند؛ نه شر واقعی
- (۲) تمام مراتب هستی به‌جز خدا، ترکیب نور و ظلمت‌اند؛ پس سیل و زلزله هم ترکیبی از نور و ظلمت هستند، نه ظلمت محض.
- (۳) اگر همه توجه خود را معطوف سیل یا زلزله کنیم، آن‌ها را شر می‌یابیم؛ اما در نظام کلی طبیعت، باید آن‌ها را آمیخته‌ای از خیر و شر دانست.
- (۴) با بررسی رابطه پدیده‌ها با ماوراء طبیعت از ظاهر آن‌ها عبور می‌کنیم و به باطن آن‌ها می‌رسیم و درمی‌یابیم که همه آن‌ها در یک نظام احسن، نقش کمالی خود را ایفا می‌کنند.

۱۴۴- بر اساس مبانی حکمت متعالیه، کدام عبارت دقیق‌تر است؟

- (۱) بر اساس اصالت وجود، مفهوم وجود برخلاف مفهوم ماهیت، یک واقعیت خارجی است.
- (۲) تفاوت مراتب در وجود، به خود وجود بازمی‌گردد، چون ظلمت نیز از وجود ناشی شده است.
- (۳) تکثر واقعی در وجود، به معنای وجودهای مختلف نیست، بلکه به معنای تفاوت در رتبه وجودی اشیاء است.
- (۴) آنچه به‌عنوان ماهیات می‌شناسیم، بازتابی است که از رتبه وجودی یک واقعیت، در ذهن ما منعکس شده است.

۱۴۵- در کدام مورد، همگی آثاری از استاد مطهری‌اند که همگی را می‌توان فلسفی محض دانست؟

- (۱) فلسفه تاریخ- حرکت و زمان- شرح منظومه حاج ملاهادی سبزواری
- (۲) مقالات فلسفی- درس‌های کتاب شفای ابن‌سینا- بدایة الحکمه
- (۳) فلسفه اخلاق- عدل الهی- شرح منظومه حاج ملاهادی سبزواری
- (۴) انسان و سرنوشت- عدل الهی- مقالات فلسفی

۱۴۶- به ترتیب کدام مورد ناظر به ویژگی «ریسک‌پذیر» بودن نیست و از چه طریقی امکان افزایش سرمایه در شرکت‌ها وجود دارد؟

- (۱) راه‌اندازی فعالیت جدید با شجاعت- از طریق امکان جذب افراد توانمندتر
- (۲) وفق دادن خود با شرایط بازار در موقعیت‌های مختلف- از طریق امکان قیمت‌گذاری پایین‌تر نسبت به رقبا
- (۳) به میدان آوردن پس‌انداز و خوش‌نامی- از طریق افزایش تعداد سهام‌داران
- (۴) توانایی حل مسئله در برابر مشکلات- از طریق افزایش سرمایهٔ سهام‌داران

۱۴۷- به ترتیب کدام مورد منجر به کمیابی منابع خواهد شد و «پس‌انداز کمتر برای نیازهای آینده» مربوط به کدام «اشتباه رایج در تصمیم‌گیری» است؟

- (۱) عدم امکان صادرات و واردات با دیگر کشورها- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری
- (۲) عدم امکان استفاده‌های مختلف از منابع، در آن واحد- اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
- (۳) پایان‌پذیر بودن منابع- اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری
- (۴) اشتباه در ترسیم قید بودجه- اعتمادبه‌نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

۱۴۸- یک کارگاه تولید کیف ورزشی با ۱۵ نفر کارگر و یک مدیرعامل، به شرح زیر فعالیت می‌نماید. بر این اساس، سود واقعی سالانهٔ این بنگاه

اقتصادی چقدر است؟

■ اجارهٔ ماهانهٔ کارگاه ۵۰ میلیون تومان

■ هزینهٔ خرید مواد اولیهٔ ماهانه $\frac{1}{6}$ اجارهٔ سالانهٔ کارگاه

■ حقوق ماهانهٔ هر کارگر ۲۰ میلیون تومان

■ حقوق ماهانهٔ کارفرما در صورت استخدام تمام‌وقت در یک شرکت خصوصی، ۴۵ میلیون تومان

■ هزینهٔ آب، برق، گاز و اینترنت سالانه ۱۰ درصد حقوق سالانهٔ کارگران

■ ماهانه ۲۵۰ عدد کیف ورزشی تولید و هریک به قیمت ۳ میلیون تومان فروخته می‌شود.

■ تجهیزات تولید (سرمایهٔ فیزیکی) معادل ۷۵۰ میلیون تومان

■ حقوق ماهانهٔ مدیرعامل، ۴۰ میلیون تومان

(۱) ۲,۰۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۹۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۱,۴۷۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۷,۵۳۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۴۹- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام مورد ارتباط بیشتری با مفهوم «هزینهٔ فرصت اجتماع» دارد؟

(ب) کدام مورد در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(۱) (الف) دومین گزینه از دست رفته در هنگام انتخاب

(ب) نزولی بودن منحنی تقاضا، به معنای رابطهٔ عکس قیمت و میزان تقاضای یک کالا است.

(۲) (الف) صرف زمان برای تولید کالاهای مجانی

(ب) کاهش درآمد مصرف‌کنندگان، منجر به افزایش تقاضای کالاهای پست خواهد شد.

(۳) (الف) صرف زمان برای تولید کالاهای مجانی

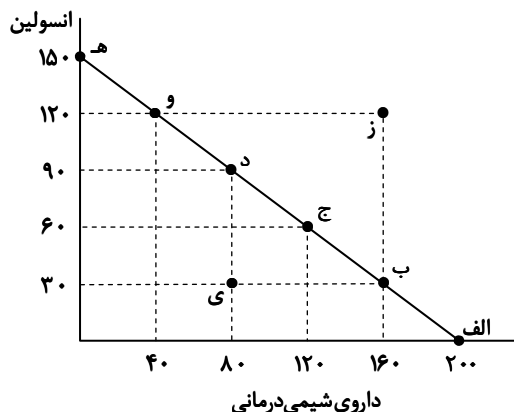
(ب) افزایش قیمت یک کالا، علاوه بر افزایش عرضهٔ آن، منجر به افزایش تقاضای کالای مکمل آن نیز نخواهد شد.

(۴) (الف) دومین گزینه از دست رفته در هنگام انتخاب

(ب) در صورت کاهش قیمت یک کالا، با افزایش تقاضای کالای جانشین آن نیز مواجه خواهیم شد.

محل انجام محاسبات:

۱۵۰- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت دارویی می باشد، چنانچه قیمت فروش هر واحد «انسولین» ۸۰۰ هزار تومان و قیمت فروش هر واحد «داروی شیمی درمانی» ۶۵۰ هزار تومان باشد، کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر را به ترتیب در خود جای داده است؟

■ اگر این شرکت تصمیم بگیرد به جای ۸۰ واحد داروی شیمی درمانی، ۱۶۰ واحد تولید نماید، هزینه فرصت این تصمیم چند ریال خواهد بود؟

■ در صورت تولید در نقطه «ی»، چند واحد «انسولین» به دلیل عدم تخصیص بهینه منابع، تولید نمی شود؟

■ با ورود ماشین آلات جدید با فناوری بالا به خط تولید «انسولین و داروهای شیمی درمانی» این شرکت، کدام تغییر در مرز امکانات تولید قابل پیش بینی است؟

- (۱) ۵۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۰ واحد - انتقال به بالا و راست
- (۲) ۵۲۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰ واحد - جابه جایی به سمت راست و پایین
- (۳) ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰ واحد - جابه جایی به سمت راست و پایین
- (۴) ۴۸۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۶۰ واحد - انتقال به بالا و راست

۱۵۱- کدام مورد در رابطه با «مالیات های غیرمستقیم» نادرست است؟

- (۱) یکی از نمونه های بارز این نوع مالیات، مالیات بر مصرف است که در صورت افزایش میزان خرید، با افزایش میزان مالیات نیز مواجه خواهیم بود.
- (۲) تفاوت مالیات مستقیم و این نوع مالیات ها آن است که در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می شود.
- (۳) آن دسته از مالیاتی که از تفاوت بین ارزش کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره ای مشخص اخذ می شود، ذیل این نوع مالیات قرار دارد.

(۴) مبنای این نوع مالیات، درآمد اشخاص است، به نحوی که مالیات بر حقوق، یکی از مهم ترین مصادیق این نوع مالیات به شمار می رود.

۱۵۲- به ترتیب «عدم استفاده صحیح از منابع و سرمایه ها» نتیجه چیست و کدام مورد از راه های رسیدن به وضعیت «استحکام اقتصادی» به شمار می رود؟

- (۱) عدم رعایت اصل مزیت های مطلق و نسبی - تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی در داخل با خلق مزیت های جدید اقتصادی
- (۲) عدم رعایت اصل مزیت های مطلق و نسبی - صرف نظر از موقعیت رقبا
- (۳) روی آوردن به تجارت بین الملل به دلیل تفاوت اقلیمی - توجه بیشتر به موقعیت صنایع داخلی
- (۴) روی آوردن به تجارت بین الملل به دلیل تفاوت اقلیمی - فاصله گرفتن از وضعیت تک محصولی

۱۵۳- جدول زیر، مراحل تولید پوشاک را نشان می دهد. چنانچه نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد، کدام گزینه پاسخ سؤالات زیر را دربردارد؟

محصول	قیمت (تومان)
۱ پنبه	۵۲,۰۰۰
۲ نخ	۷۵,۰۰۰
۳ پارچه	۱۲۰,۰۰۰
۴ پوشاک	۲۷۵,۰۰۰

■ مالیات بر ارزش افزوده خالص مرحله تولید و فروش پارچه چند تومان است؟

■ قیمت فروش پوشاک با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چند تومان است؟

■ اعتبار مالیاتی فروشنده نخ چند تومان است؟

■ مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چند تومان است؟

(۱) ۱۲,۰۰۰ - ۲۷,۵۰۰ - ۲,۳۰۰ - ۵۲,۲۰۰

(۲) ۴,۵۰۰ - ۳۰۲,۵۰۰ - ۵,۲۰۰ - ۲۷,۵۰۰

(۳) ۱۲,۰۰۰ - ۳۰۲,۵۰۰ - ۵,۲۰۰ - ۵۲,۲۰۰

(۴) ۴,۵۰۰ - ۲۷,۵۰۰ - ۲,۳۰۰ - ۲۷,۵۰۰

محل انجام محاسبات:

۱۵۴- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) مطابق با معیار بانک جهانی:

ب) جزء دوم و چهارم کدام گزینه از اقداماتی است که دولت برای مبارزه با فقر و بیکاری به کار می‌برد؟

۱) الف) در کل جهان، ۴/۱ میلیارد نفر در فقر مطلق به سر می‌برند.

ب) حمایت از شرکت‌های تولیدی- اجرای سیاست‌های فقرزدایی- فعالیت‌های جهادی- تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه

۲) الف) افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق هستند.

ب) فعالیت‌های جهادی- از بین بردن پیچ‌وخم‌های اداری سازمان‌ها- مبارزه با فساد- ایجاد نهادهای توانمندسازی

۳) الف) افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق هستند.

ب) تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه- مبارزه با فساد- فعالیت‌های جهادی- حمایت از شرکت‌های تولیدی

۴) الف) در کل جهان، ۴/۱ میلیارد نفر در فقر مطلق به سر می‌برند.

ب) مبارزه با فساد- تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه- فعالیت‌های جهادی- ایجاد نهادهای توانمندسازی

۱۵۵- کدام گزینه می‌تواند به‌درستی، جای خالی عبارت‌های زیر را تکمیل کند؟

الف) در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به صورت می‌گیرد. از این رو معیار فقر

ب) «هرگاه فردی بخواهد به کشورهای اروپایی سفر کند می‌تواند پول‌های خود را به «یورو» تبدیل کند.» این مطلب بیانگر وظیفه پول به‌عنوان است.

ج) «هرگاه جامعه‌ای بتواند با به‌کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش دهد و درآمد بیشتری کسب کند.» در این حالت می‌گوییم به دست یافته است.

د) شاخص‌های پایداری محیطی مثل کاهش آلاینده‌های محیط‌زیست و گازهای گلخانه‌ای، نقصان منابع طبیعی و تغییرات نواحی جنگلی در گزارش‌های منعکس می‌شود.

۱) الف) وضعیتی که در آن هستیم- در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

ب) وسیله حفظ ارزش ج) رشد اقتصادی د) پیشرفت اقتصادی

۲) الف) میزان درآمد افراد برای تأمین احتیاجات اولیه زندگی- به وضعیت نسبی رفاه گروه‌ها و طبقات مختلف مردم برمی‌گردد.

ب) وسیله سنجش ارزش ج) توسعه اقتصادی د) پیشرفت اقتصادی

۳) الف) میزان درآمد افراد برای تأمین احتیاجات اولیه زندگی- به وضعیت نسبی رفاه گروه‌ها و طبقات مختلف مردم برمی‌گردد.

ب) وسیله حفظ ارزش ج) توسعه اقتصادی د) توسعه انسانی

۴) الف) وضعیتی که در آن هستیم- در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.

ب) وسیله سنجش ارزش ج) رشد اقتصادی د) توسعه انسانی

۱۵۶- با توجه به جدول روبه‌رو که مربوط به داده‌های آماری از جمعیت کشور «الف» است، پاسخ صحیح سؤالات زیر کدام است؟

الف) نرخ بیکاری در این کشور کدام است؟

ب) جمعیت افراد زیر ۱۵ سال چقدر است؟

جمعیت شاغل	$\frac{7}{4}$ جمعیت غیرفعال
جمعیت فعال	$\frac{2}{5}$ برابر جمعیت غیرفعال
جمعیت غیرفعال	۲۰٪ جمعیت کل کشور
جمعیت کشور	۱۶۰,۰۰۰,۰۰۰ نفر

۱) الف) ۳۰ درصد ب) ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ نفر

۲) الف) ۲۸ درصد ب) ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ نفر

۳) الف) ۲۸ درصد ب) ۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر

۴) الف) ۳۰ درصد ب) ۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰ نفر

محل انجام محاسبات:

۱۵۷- کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) دوره پایانی حکومت صفویه در ایران، با تغییر و تحول سریع در اروپا مصادف بود. بر این اساس: کدام عامل موجب تسریع جریان توسعه این کشورها شد و چگونه این کشورها توانستند به ثروت‌اندوزی بپردازند؟

(ب) در دوران پهلوی، افزایش درآمدهای نفتی چه نتایجی را به دنبال داشت؟

(۱) (الف) رقابت شدید نظامی و تجاری این کشورها با یکدیگر - با چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان

(ب) افزایش قدرت اقتصادی دولت - ساخت‌وساز بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی

(۲) (الف) چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان - با نوسازی سریع صنایع و تولیدات

(ب) نوسازی سازمان‌ها و تشکیلات دولتی - اجرای برنامه‌هایی موسوم به انقلاب سفید

(۳) (الف) استعمار کشورهای دیگر - با گسترش تولید و صادرات محصولات

(ب) تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی - واگذاری منابع نفتی و معدنی به بیگانگان

(۴) (الف) تجهیز ناوگان‌های نظامی خود - با رشد مطلوب در روند تجارت و صادرات

(ب) حضور گسترده دولت در عرصه اقتصاد - پدید آمدن نظام نوینی در مالیات‌ستانی و بودجه‌بندی

۱۵۸- کدام گزینه بیانگر عبارت‌های نادرست است؟

(الف) اگر مفهوم اتلاف را به معنای دورریختن و هدر دادن منابع در نظر بگیریم، اسراف، مفهومی عام‌تر از اتلاف است.

(ب) یکی از روش‌های زمان‌بر جهت افزایش میزان عرضه در زمان تورم، این است که دولت از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم می‌کند.

(ج) پرداخت خمس موجب توزیع مجدد ثروت در جامعه و گسترش عدالت اقتصادی می‌شود.

(د) در اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، خدماتی مانند لوله‌کشی و معاینه پزشکی تولید محسوب نمی‌شوند و در محاسبات لحاظ نمی‌گردند.

(ه) بانک‌ها سه نوع حساب اصلی برای سرمایه‌گذاری دارند که شامل: حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت است.

(۴) «الف»، «د»

(۳) «الف»، «ج»

(۲) «ب»، «د»، «ه»

(۱) «ب»، «ج»، «ه»

۱۵۹- جدول زیر مربوط به وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی «A» در سال

۲۰۲۴ میلادی است. چنانچه نسبت ۲۰ درصد بالای این جامعه به ۲۰ درصد پایین آن، عدد ۶ باشد، همچنین مجموع جمعیت دهک‌های چهارم تا هفتم برابر با ۳۶ میلیون نفر باشد و اختلاف سهم دهک سوم و هشتم برابر با ۸ درصد باشد، بر این اساس، کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های زیر، به ترتیب خواهد بود؟

■ سهم دهک‌های سوم، ششم و دهم، به ترتیب از راست به چپ، کدام است؟

■ چنانچه شاخص دهک کشور فرضی «C» در همین سال عدد ۱۰ باشد،

توزیع درآمد در کدام کشور نامناسب‌تر است؟

■ اگر «درآمد ناخالص ملی سرانه» این جامعه فرضی ۱۳۵۰ دلار باشد، درآمد ناخالص ملی این کشور کدام است؟

(۱) ۵، ۸/۵ - ۲۸ - A - ۱۲۱،۵۰۰ میلیون دلار

(۲) ۴/۵، ۹، ۲۷ - C - ۱۲۱،۵۰۰ میلیون دلار

(۳) ۴/۵، ۹، ۲۷ - A - ۱۵،۰۰۰ میلیون دلار

(۴) ۵، ۸/۵ - ۲۸ - C - ۱۵،۰۰۰ میلیون دلار

محل انجام محاسبات:

وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال	
۳	سهم دهک اول
۴	سهم دهک دوم
؟	سهم دهک سوم
۷	سهم دهک چهارم
۸	سهم دهک پنجم
؟	سهم دهک ششم
۱۰	سهم دهک هفتم
۱۲/۵	سهم دهک هشتم
۱۵	سهم دهک نهم
؟	سهم دهک دهم
۱۰۰ درصد درآمد ملی	۱۰۰ درصد جمعیت کشور

۱۶۰- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام گزینه در رابطه با مفهوم «خرید مقایسه‌ای» درست نمی‌باشد؟

ب) در هریک از موقعیت‌های زیر بهترین راه سرمایه‌گذاری و پس‌انداز کدام است؟

■ مریم ۳۰ میلیون تومان دارد و اعتقاد دارد که نرخ سود در سال آینده کاهش می‌یابد؛ لذا می‌خواهد نرخ سودش تغییری نکند.

■ علی ۱۰ میلیون تومان دارد و می‌داند که اقتصاد درگیر تورم است و می‌خواهد پولش را پس‌انداز کند.

۱) الف) خرید مقایسه‌ای زمان‌بر است و ممکن است هزینه‌بر نیز باشد.

ب) حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت - خرید طلا

۲) الف) در خرید مقایسه‌ای، ویژگی‌ها یا ارزش بیشتری را با همان مقدار پول و با عملکرد بهتر می‌توان دریافت کرد.

ب) حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - خرید سهام

۳) الف) در خرید مقایسه‌ای گاهی از روش‌ها و فنون مختلفی همچون بزرگ‌نمایی و تبلیغات کاذب استفاده می‌شود؛ لذا آشنایی با این فنون می‌تواند در تصمیم‌گیری درست برای خرید کمک کند.

ب) حساب سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت - خرید طلا

۴) الف) دومین مرحله خرید مقایسه‌ای «ارزیابی» می‌باشد.

ب) حساب سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت - خرید سهام

محل انجام محاسبات:

اسامی هیأت علمی آزمون‌های ویژه داوطلبان کنکور ۱۴۰۴ گروه علوم انسانی

مدیر گروه	عنوان درس	مسئول درس	طراحان	دستیار مسئول درس
سید امیر محمد سید شاکری	ریاضی	حسین افسری	وحید رباعی	حسین اسدزاده مهدی پوررضایی
علی اکبر آخوندی	علوم و فنون ادبی	محمد رضا پیرو	ابوالفضل قاضی - علی عطری - محمد رضا لمسه‌چی - عماد فیض آبادی	حسننا محمدی
	جامعه‌شناسی	الهام رضایی	آزیتا بیدقی - فروغ تیموریان - علیرضا مختاری - محمد زمان کبیر	فاطمه صفری
	روان‌شناسی	سیده ضحی سکاکی	سیمین زاهدی - سیده ضحی سکاکی - مهدی جاهدی	حسین اصفهانی
	عربی	پویا رضاداد	کاظم غلامی - اسرافیل قربان‌پور - حمید جوهری مجد پدرام علیمردادی - پویا رضاداد - عرفان جالیزی	-
	تاریخ	مهسا اصغری	شهرام امامی - بهروز یحیی - نگار مروتی - فاطمه نیتی	ثنا کاشیان
	جغرافیا	الناز گنج‌کار	بهروز یحیی - شهرام امامی - نگار مروتی	الهه ریاحی نسب
	فلسفه و منطق	سعید رحیمیان	حمید سودیان طهرانی - احمد خداداد حسینی - مهدی لاجوردی علی اکبر آخوندی - سعید رحیمیان	منصور کاظم بیگی محمد حسین خدام
	اقتصاد	امیر محمد بیگی	حسین خاکساری - میترا چینی‌ساز - علی محسنی طاهره کریمی - محمد رضا مبارکی - آرش بدری	محمد رضا مبارکی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمد رضا محمد هاشمی

B

دفترچه پاسخ تشریحی

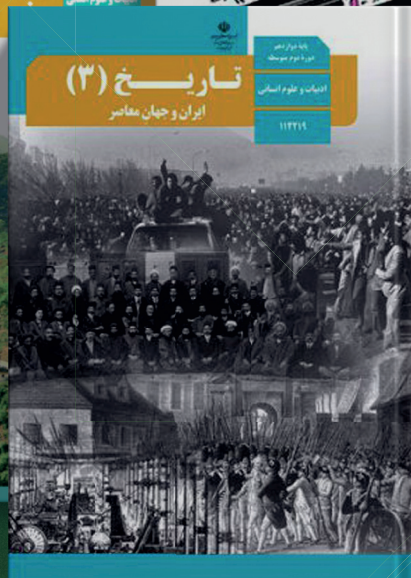
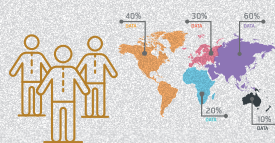
گروه آزمایشی علوم انسانی

آزمون آزمایشی ۲۹ فروردین ۱۴۰۴

ویژه داوطلبان آزمون سراسری ۱۴۰۴

پایه
دوازدهم

مرحله
۲۲

۱۴۰۳-۱۴۰۴

SanjeshCloud

www.SanjeshCloud.ir

گزیده دو

مؤسسه آموزشی فرهنگی

ریاضی

۱- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۱)

- متغیر کمی: متغیری است که مقادیر عددی می‌گیرد و برای آن عملیات ریاضی از قبیل جمع، تفریق و معدل‌گیری قابل انجام است.
- متغیر کیفی: متغیری است که صرفاً برای دسته‌بندی افراد یا اشیاء در گروه‌ها به کار می‌رود و لزوماً مقدار عددی نمی‌گیرد.
- مقیاس‌های اندازه‌گیری انواع متغیرها به صورت زیر است:
 - اسمی: این مقیاس برای متغیرهایی است که شامل نام‌ها، برجسب‌ها و گروه‌ها می‌شود. در اینجا هیچ معیاری که با آن بتوان داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب کرد وجود ندارد، مانند گروه خونی انسان‌ها و شماره دانش‌آموزی، کدهای عددی در این مقیاس در واقع عدد نیستند؛ بلکه صرفاً برای گروه‌بندی به کار می‌روند.
 - ترتیبی: این مقیاس با استفاده از الفاظ، ضمن ایجاد تفکیک بین افراد و اشیاء، ارجحیت نیز قائل می‌شود. مقیاس ترتیبی برای متغیرهایی است که قابل مرتب کردن هستند و در عین حال محاسبه اختلاف بین مقادیر داده‌ها یا امکان‌پذیر نیست یا بی‌معناست.
 - فاصله‌ای: این مقیاس به دلیل استفاده از لوازم یا قواعد دقیق اندازه‌گیری ویژگی افراد یا اشیاء به دقت اندازه‌گیری می‌شود. به بیان دیگر مقیاس فاصله‌ای برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و همچنین اختلاف بین مقادیر داده‌ها با معناست، مانند درجه حرارت در شهرهای مختلف برحسب سلسیوس. مقادیری که به دو نفر یا دو شیء داده می‌شود صرفاً بیان‌کننده فاصله بین آنهاست.
 - نسبتی: این مقیاس برای داده‌هایی است که قابل مرتب کردن هستند و اختلاف بین مقادیر داده‌ها و نسبت مقادیر داده‌ها نیز با معناست. اغلب متغیرهای فیزیکی مانند نمره، وزن و قد دانش‌آموزان و متغیرهایی که با واژه تعداد شروع می‌شوند در این مقیاس اندازه‌گیری می‌شوند. در این مقیاس صفر به معنای نبود ویژگی در فرد یا شیء است.

با توجه به نکات، انواع آلاینده‌های هوا، صرفاً نام آلاینده‌هاست و همچنین ترتیبی میان آنها وجود ندارد، پس متغیر کیفی و اسمی است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۳)

۲- پاسخ: گزینه ۳

- هر تابع به صورت $f(x) = mx + h$ ، یک تابع خطی نامیده می‌شود؛ که در آن m شیب خط و h عرض از مبدأ آن است.
- شیب خط گذرا از دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$ ، از رابطه روبه‌رو به دست می‌آید: $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$
- در نمایش توسط زوج مرتب برای یک تابع، مجموعه شامل همه مؤلفه‌های اول را «دامنه تابع» و مجموعه شامل همه مؤلفه‌های دوم را «برد تابع» می‌نامیم. دامنه تابع f را با « D_f » و برد آن را با « R_f » نشان می‌دهیم.

برای پیدا کردن برد تابع، به ضابطه تابع خطی احتیاج داریم. با توجه به نکته و فرض سؤال، ابتدا شیب خط تابع f را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} f(1) = 5 \Rightarrow A(1, 5) \\ f(-2) = -1 \Rightarrow B(-2, -1) \end{cases} \Rightarrow \text{شیب } m = \frac{5 - (-1)}{1 - (-2)} = \frac{6}{3} = 2$$

با جایگذاری شیب خط و مختصات یکی از نقطه‌ها در معادله خط، عرض از مبدأ را به دست می‌آوریم:

$$y = mx + h \xrightarrow{m=2} y = 2x + h \xrightarrow{\substack{x=1 \\ y=5}} 5 = 2(1) + h \Rightarrow h = 3 \Rightarrow f(x) = 2x + 3$$

اکنون با استفاده از دامنه تابع $(-\frac{5}{2} < x < \frac{3}{2})$ و ضابطه آن، برد تابع را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} x = \frac{3}{2} \Rightarrow f(\frac{3}{2}) = 2 \times \frac{3}{2} + 3 = 6 \Rightarrow y = 6 \\ x = -\frac{5}{2} \Rightarrow f(-\frac{5}{2}) = 2 \times (-\frac{5}{2}) + 3 = -2 \Rightarrow y = -2 \end{cases} \Rightarrow -2 < y < 6$$

پس برد تابع بین دو عدد -2 و 6 قرار دارد و گزینه ۳ پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۳)

- شیب خط گذرا از دو نقطه $A(x_1, y_1)$ و $B(x_2, y_2)$ ، از رابطه زیر به دست می آید:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$$

برای به دست آوردن محل برخورد توابع f و g ، باید ضابطه آن‌ها را مساوی هم قرار دهیم:

$$f(x) = g(x) \Rightarrow x^2 + 2x - 1 = 3 - x^2 \Rightarrow 2x^2 + 2x - 4 = 0 \xrightarrow{+2} x^2 + x - 2 = 0 \Rightarrow (x-1)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = -2 \end{cases}$$

حال با جایگذاری مقادیر x در یکی از توابع، عرض محل برخورد دو سهمی را به دست می آوریم:

$$\begin{cases} x_1 = 1 \Rightarrow f(1) = 3 - 1 = 2 \Rightarrow A(1, 2) \\ x_2 = -2 \Rightarrow f(-2) = 3 - 4 = -1 \Rightarrow B(-2, -1) \end{cases}$$

طبق نکته، شیب خط گذرنده از دو نقطه A و B برابر است با:

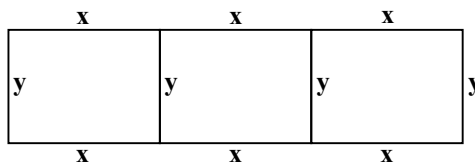
$$m_{AB} = \frac{2 - (-1)}{1 - (-2)} = \frac{3}{3} = 1$$

۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۲، درس ۴)

- در تابع درجه دوم $f(x) = ax^2 + bx + c$ ، اگر $a < 0$ باشد، سهمی در رأس خود دارای بیشترین مقدار است و مختصات رأس سهمی $S(\frac{-b}{2a}, f(\frac{-b}{2a}))$ است.

طول هر مستطیل کوچک را x و عرض آن را y در نظر می گیریم. با توجه به شکل، مقدار نرده مورد نیاز را به دست می آوریم:

$$3x + 2y = 60 \xrightarrow{\text{طرفین تقسیم بر ۲}} 6x + 4y = 120 \quad \text{مقدار نرده مورد نیاز}$$

با استفاده از رابطه بالا، ابتدا y را بر حسب x به دست می آوریم:

$$3x + 2y = 60 \Rightarrow 2y = 60 - 3x \Rightarrow y = 30 - \frac{3x}{2}$$

مساحت هر مستطیل کوچک برابر xy و در نتیجه مساحت کل شکل برابر با $3xy$ است. با جایگذاری y بر حسب x در معادله مساحت، داریم:

$$S = 3xy = 3x(30 - \frac{3x}{2}) = 90x - \frac{9x^2}{2}$$

طبق نکته، برای پیدا کردن بیشترین مقدار مساحت، باید مختصات رأس سهمی را به دست آوریم:

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-90}{2 \times (-\frac{9}{2})} = \frac{-90}{-9} = 10$$

طول رأس سهمی

با جایگذاری $x = 10$ در معادله مساحت، بیشترین مقدار مساحت را به دست می آوریم:

$$S = 90 \times 10 - \frac{9 \times 10^2}{2} = 900 - 450 = 450$$

- اگر مجموع دو متغیر، مقدار ثابتی باشد، حاصل ضرب آن‌ها وقتی ماکزیمم است که آن دو متغیر مساوی باشند.

اینجوری هم میشه

در عبارت $3x + 2y = 60$ ، طبق نکته، وقتی xy بیشترین مقدار را دارد که $3x = 2y$ باشد و چون مجموع آن‌ها برابر با ۶۰ است، پس داریم:

$$3x = 2y = 30 \Rightarrow \begin{cases} 3x = 30 \Rightarrow x = 10 \\ 2y = 30 \Rightarrow y = 15 \end{cases} \Rightarrow xy = 150 \Rightarrow 3xy = 450$$

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۱)

۵- پاسخ: گزینه ۱

خوبه اینو بدونی

- در نمودار دایره‌ای مربوط به n داده آماری، برای یک متغیر (A) رابطه زیر برقرار است:

$$\frac{\text{زاویه مربوط به متغیر A}}{360} = \frac{\text{فراوانی متغیر A}}{\text{فراوانی کل (n)}}$$

جوابش اینه

مجموع زوایای درون دایره برابر با 360° است؛ پس زاویه گروهی که رشته تحصیلی آن‌ها نامعلوم است، برابر است با:

$$\alpha = 360^\circ - (100^\circ + 80^\circ + 75^\circ + 30^\circ) = 360^\circ - 285^\circ = 75^\circ$$

تعداد افراد این گروه ۳۰ نفر است. طبق نکته، داریم:

$$\frac{75^\circ}{360^\circ} = \frac{30}{n} \Rightarrow n = \frac{30 \times 360}{75} \Rightarrow n = 144$$

پس تعداد کل افراد این جامعه آماری، ۱۴۴ نفر است. حال با توجه به نکته، تعداد افرادی که در رشته ریاضی تحصیل می‌کنند را به دست می‌آوریم:

$$\frac{30^\circ}{360^\circ} = \frac{x}{144} \Rightarrow x = \frac{30 \times 144}{360} \Rightarrow x = 12$$

پس ۱۲ نفر در رشته ریاضی تحصیل می‌کنند و گزینه ۱ پاسخ است.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۳، درس ۳)

۶- پاسخ: گزینه ۴

خوبه اینو بدونی

- اگر n مشاهده به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، میانگین آن‌ها را با نماد $\bar{x}$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

- اگر n مشاهده، به صورت $x_1, x_2, \dots, x_n$ داشته باشیم، انحراف معیار آن‌ها را با نماد σ (سیگما) نشان می‌دهند، که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(x_1 - \bar{x})^2 + (x_2 - \bar{x})^2 + \dots + (x_n - \bar{x})^2}{n}}$$

- اگر در یک جامعه آماری، همه داده‌ها باهم مساوی باشند، واریانس و انحراف معیار آن‌ها برابر صفر است. ضمناً همه داده‌ها برابر با میانگین آن‌هاست.

- واریانس داده‌ها، برابر با مجذور انحراف معیار آن‌هاست. (σ^2)

جوابش اینه

طبق نکته سؤال، چون واریانس داده‌ها برابر صفر است، پس همه داده‌ها مساوی یکدیگر و برابر با میانگین آن‌هاست. پس مجموع ۶ داده آماری برابر با $6\bar{x}$ است. چون با اضافه شدن ۴ داده جدید، میانگین ۱۰ داده آماری تغییری نمی‌کند، پس داریم:

$$\bar{x} = \frac{\text{مجموع ۴ داده جدید} + \text{مجموع ۶ داده قبلی}}{6 + 4} = \frac{6\bar{x} + (6 + 8 + 11 + 3)}{10} = \frac{6\bar{x} + 28}{10} \Rightarrow \bar{x} = \frac{6\bar{x} + 28}{10} \Rightarrow 10\bar{x} = 6\bar{x} + 28$$

$$\Rightarrow 4\bar{x} = 28 \Rightarrow \bar{x} = 7$$

پس ۱۰ داده آماری به صورت زیر هستند:

۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۷, ۳, ۶, ۸, ۱۱

حال طبق نکته، واریانس ۱۰ داده را به دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 0 + (3-7)^2 + (6-7)^2 + (8-7)^2 + (11-7)^2}{10} = \frac{16 + 1 + 1 + 16}{10} = 3/4$$

۷- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۱ (فصل ۴، درس ۲)

- در نمودار راداری برای یک متغیر (A)، رابطه زیر برقرار است:

$$\frac{\text{فراوانی متغیر A}}{\max(A)} = \frac{\text{درصد فراوانی متغیر A}}{100}$$

- در نمودار دایره‌ای مربوط به n داده آماری، رابطه زیر برای یک متغیر (A) برقرار است:

$$\frac{\text{فراوانی متغیر A}}{\text{فراوانی کل (n)}} = \frac{\text{زاویه مربوط به متغیر A}}{360^\circ}$$

با توجه به نکته، ابتدا فراوانی هر متغیر را در نمودار راداری به دست می آوریم. دقت کنیم مقادیر روی محورها، نشان دهنده درصد فراوانی هر متغیر است:

$$\text{متغیر A: } \frac{40}{100} = \frac{A}{125} \Rightarrow \text{فراوانی متغیر A} = \frac{40 \times 125}{100} = 50$$

$$\text{متغیر B: } \frac{50}{100} = \frac{B}{140} \Rightarrow \text{فراوانی متغیر B} = \frac{50 \times 140}{100} = 70$$

$$\text{متغیر C: } \frac{80}{100} = \frac{C}{75} \Rightarrow \text{فراوانی متغیر C} = \frac{80 \times 75}{100} = 60$$

حال فراوانی کل را به دست می آوریم:

$$n = 50 + 70 + 60 = 180 \quad (\text{فراوانی کل})$$

با توجه به نکته، زاویه مربوط به متغیر A در نمودار دایره‌ای برابر است با:

$$\frac{\text{زاویه مربوط به متغیر A}}{360^\circ} = \frac{50}{180} \Rightarrow \text{زاویه مربوط به متغیر A} = 100^\circ$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

۸- پاسخ: گزینه ۴

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد « $\wedge$ » بین دو گزاره استفاده می کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می نویسیم: « $p \wedge q$ » و آن را به صورت «p و q» می خوانیم. ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» ترکیب کنیم، از نماد « $\vee$ » بین دو گزاره استفاده می کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می نویسیم: « $p \vee q$ » و آن را به صورت «p یا q» می خوانیم. ارزش ترکیب فصلی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

- ترکیب شرطی دو گزاره: هرگاه بخواهیم از گزاره p، گزاره q را نتیجه بگیریم، از نماد « $\Rightarrow$ » استفاده می کنیم و می نویسیم: « $p \Rightarrow q$ »

در گزاره شرطی « $p \Rightarrow q$ »، p را مقدم و q را تالی می‌نامیم. ارزش گزاره شرطی « $p \Rightarrow q$ » با توجه به جدول زیر تعیین می‌گردد:

p	q	$p \Rightarrow q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	د
ن	ن	د

- ترکیب دوشروطی دو گزاره: هرگاه بخواهیم از گزاره p ، گزاره q را نتیجه بگیریم و نیز از گزاره q ، گزاره p را نتیجه بگیریم، از نماد « $\Leftrightarrow$ » استفاده کرده و می‌نویسیم « $p \Leftrightarrow q$ » و آن را به صورت‌های « p نتیجه می‌دهد q را و q نتیجه می‌دهد p را»، «اگر p آن‌گاه q و اگر q آن‌گاه p »، «اگر p آن‌گاه q و برعکس»، « p شرط لازم و کافی است برای q » و « p اگر و تنها اگر q » می‌خوانیم. در واقع گزاره دوشروطی « $p \Leftrightarrow q$ » همان گزاره « $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ » است.

تذکر: هم‌ارزش بودن دو گزاره p و q را با نماد $p \equiv q$ نشان می‌دهیم؛ در این صورت:
بنابراین با توجه به ارزش گزاره‌های شرطی و عطفی، ارزش گزاره دوشروطی طبق جدول زیر به دست می‌آید:

p	q	$p \Rightarrow q$	$q \Rightarrow p$	$(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$
د	د	د	د	د
د	ن	ن	د	ن
ن	د	د	ن	ن
ن	ن	د	د	د

با توجه به نکات، ابتدا جدول ارزش گزاره‌های $p \vee q$ و $p \Leftrightarrow q$ را رسم می‌کنیم:

p	q	$p \vee q$	$p \Leftrightarrow q$
د	د	د	د
د	ن	د	ن
ن	د	د	ن
ن	ن	ن	د

مشاهده می‌کنیم فقط در صورتی $p \vee q$ و $p \Leftrightarrow q$ هم‌ارزش هستند که گزاره‌های p و q هر دو درست باشند.
حال با توجه به اینکه گزاره‌های p و q هر دو درست هستند، ارزش گزاره زیر را به دست می‌آوریم:

$$(\sim p \Leftrightarrow \sim q) \wedge (\sim q \Rightarrow p)$$

$\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$ $\downarrow$
 ن ن ن د
 د د

ترکیب عطفی دو گزاره درست، همواره گزاره‌ای درست است؛ پس گزینه ۴ پاسخ است.

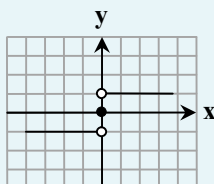
▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

۹- پاسخ: گزینه ۳

- تابع زیر را تابع علامت یا تابع $y = \text{sign}(x)$ می‌نامند:

$$f(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$$

- تابعی را که به هر عدد صحیح k ، خود همان عدد و به تمام اعداد میان دو عدد صحیح متوالی k و $k+1$ ، عدد صحیح k را نسبت می‌دهد، «تابع جزء صحیح» می‌نامند. ضابطه این تابع را با $g(x) = [x]$ (بخوانید جزء صحیح x) معرفی می‌کنند.

$$a^{-m} = \frac{1}{a^m}, \quad \left(\frac{a}{b}\right)^{-m} = \left(\frac{b}{a}\right)^m$$

- به‌ازای هر عدد حقیقی m و اعداد حقیقی غیر صفر a و b ، داریم:

در توابع چندضابطه‌ای، با توجه به محدوده دامنه هر ضابطه، مقادیر برد را به دست می‌آوریم. با توجه به نکات، داریم:

$$\begin{cases} -2 < -1/5 < 0 \Rightarrow f(-1/5) = f(-\frac{1}{5}) = \text{sign}((-\frac{1}{5})^2 - 1) = \text{sign}(\frac{1}{25} - 1) = \text{sign}(\frac{24}{25}) = 1 \\ -4 \leq -3 < -2 \Rightarrow f(-3) = \left[2^{-3} \right] = \left[\frac{1}{8} \right] = \left[\frac{1}{8} \right] = 0 \end{cases}$$

$$f(-3) - f(-1/5) = 0 - 1 = -1$$

بنابراین حاصل عبارت خواسته شده برابر است با:

۱۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۲، درس ۲)

$y = |x|$
 $\begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به راست } k} y = |x - k| \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به چپ } k} y = |x + k| \end{cases}$
 - با فرض $k > 0$ ، داریم:

$y = |x|$
 $\begin{cases} \xrightarrow{\text{واحد انتقال به بالا } k} y = |x| + k \\ \xrightarrow{\text{واحد انتقال به پایین } k} y = |x| - k \end{cases}$
 - با فرض $k > 0$ ، داریم:

- برای رسم تابع $y = -|x|$ ، کافیست تابع $f(x) = |x|$ را نسبت به محور x ها (در راستای عمودی) قرینه کنیم.

طبق نکته و نمودار سؤال، برای رسم نمودار تابع $f(x)$ ، تابع $y = |x|$ را یک واحد به سمت راست انتقال داده ایم. پس $a = -1$ است و داریم:

$$f(x) = b - |x - 1|$$

تابع f از نقطه $(3, 0)$ می‌گذرد، پس مختصات آن در ضابطه تابع صدق می‌کند:

$$f(3) = 0 \Rightarrow f(3) = b - |3 - 1| = 0 \Rightarrow b - 2 = 0 \Rightarrow b = 2$$

اکنون مقدار خواسته شده در سؤال را به دست می‌آوریم: $f(x) = 2 - |x - 1| \Rightarrow f(\frac{b}{a}) = f(\frac{2}{-1}) = f(-2) = 2 - |-2 - 1| = 2 - 3 = -1$

۱۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- جمعیت بیکار + جمعیت شاغل = جمعیت فعال
 - $100 \times \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} = \text{نرخ بیکاری}$
 - جمعیت فعال در یک جامعه، افراد ۱۶ ساله و بالاتر هستند که توانایی کار کردن داشته باشند.

با توجه به فرض سؤال، ابتدا جمعیت فعال را به دست می‌آوریم:

$$\frac{80}{100} \times 50000 = 40000$$

با توجه به نکته، جمعیت بیکار برابر است با:

$$40000 = 36000 + \text{جمعیت بیکار} \Rightarrow \text{جمعیت بیکار} = 4000$$

اکنون نرخ بیکاری را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{4000}{40000} \times 100 = 10\%$$

با کاهش ۳ درصد، نرخ بیکاری به ۷٪ می‌رسد. حال با نرخ بیکاری ۷ درصد، جمعیت بیکار جدید را به دست می‌آوریم:

$$\frac{7}{100} = \frac{\text{جمعیت بیکار جدید}}{40000} \Rightarrow \text{جمعیت بیکار جدید} = \frac{7 \times 40000}{100} = 2800$$

اختلاف تعداد افراد بیکار قدیم و جدید برابر است با:

$$4000 - 2800 = 1200$$

پس باید ۱۲۰۰۰ شغل جدید ایجاد شود تا نرخ بیکاری ۳ درصد کاهش یابد.

۱۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۳، درس ۱)

- اگر قیمت دو کالای A و B در سال پایه به ترتیب برابر قدیم، C_A و C_B و در سال موردنظر به ترتیب برابر جدید، $C_{A, جدید}$ و $C_{B, جدید}$ و مقادیر مصرفی آن‌ها در سال پایه به ترتیب برابر D_A و D_B باشد، شاخص بهای دو کالای A و B در سال موردنظر برابر است با:

$$\text{شاخص بهای دو کالای A و B در سال پایه} = \frac{D_A \times C_{A, جدید} + D_B \times C_{B, جدید}}{D_A \times C_{A, قدیم} + D_B \times C_{B, قدیم}}$$

طبق نکته و فرض سؤال، مقادیر را در رابطه جایگذاری می‌کنیم و قیمت کالای B در سال جاری را x در نظر می‌گیریم:

$$\frac{(40 \times 3000) + (60 \times x)}{(40 \times 2400) + (60 \times 1400)} \times 100 = 150 \Rightarrow \frac{120000 + 60x}{96000 + 84000} = 1.5 \Rightarrow \frac{120000 + 60x}{180000} = 1.5$$

$$\Rightarrow 120000 + 60x = 180000 \times 1.5 \Rightarrow 120000 + 60x = 270000 \Rightarrow 60x = 150000 \Rightarrow x = \frac{150000}{60} = 2500$$

پس اگر قیمت کالای B در سال جاری، ۲۵۰۰ تومان باشد، شاخص بهای این دو کالا در سال جاری ۱۵۰ خواهد بود.

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۱)

۱۳- پاسخ: گزینه ۲

- اصل ضرب: اگر عملی طی دو مرحله اول و دوم انجام پذیرد، طوری که در مرحله اول به m طریق «و» در مرحله دوم هر کدام از این m طریق به n روش انجام پذیر باشند، در کل آن عمل به $(m \times n)$ طریق انجام پذیر است. (اصل ضرب قابل تعمیم به بیش از دو مرحله است).
- جایگشت: هر حالت از کنار هم قرار گرفتن n شیء متمایز را یک جایگشت n تایی از آن n شیء می‌نامیم.
- تعداد کل جایگشت‌های n تایی از n شیء متمایز برابر است با n!

چون کلمه «دانش» به همین صورت مورد استفاده قرار می‌گیرد، پس به عنوان یک شیء آن را در نظر می‌گیریم. اما حروف کلمه «آموز» می‌توانند جابه‌جا شوند ولی باید همواره کنار هم باشند، پس علاوه بر اینکه آن را به عنوان یک شیء فرض می‌کنیم، باید جایگشت حروف آن را نیز محاسبه کنیم، پس داریم:

دانش | آموز

$$4! \times 2! = 24 \times 2 = 48$$

جایگشت
↓
جایگشت
↓
۲ شیء
حروف
«آموز»

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۲)

۱۴- پاسخ: گزینه ۲

- فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S، n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

ابتدا فضای نمونه این پیشامد را به دست می‌آوریم، از آنجا که تعداد فرزندان ۴ تا است و هر کدام دو حالت (دختر و پسر) دارند، تعداد اعضای فضای نمونه برابر است با:

$$n(S) = 2^4 = 16$$

حال تعداد اعضای پیشامد مورد نظر را به دست می‌آوریم:

$$n(A) = 2 \times 2 = 4 \Rightarrow \underbrace{\text{فرزند چهارم}}_{\text{همجنس: ۲ حالت}} , \underbrace{\text{فرزند سوم}}_{\text{غیرهمجنس: ۲ حالت}} , \underbrace{\text{فرزند دوم}}_{\text{همجنس: ۲ حالت}} , \underbrace{\text{فرزند اول}}_{\text{غیرهمجنس: ۲ حالت}}$$

$$A = \{(پ, پ, پ, د), (پ, پ, د, پ), (پ, د, پ, پ), (د, پ, پ, پ), (پ, د, د, د), (د, د, د, پ), (د, د, پ, د), (د, پ, د, د)\}$$

پس پیشامد موردنظر برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{4}{16} = \frac{1}{4} = 0.25$$

بنابراین احتمال خواسته شده برابر است با:

۱۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۱، درس ۲)

- ترکیب r شیء از n شیء: تعداد انتخاب‌های r شیء از بین n شیء را که جابه‌جایی اشیای انتخاب‌شده پس از انتخاب، حالت جدید تولید نکرده و ترتیب انتخاب اهمیت نداشته باشد، با $C_r^n = \binom{n}{r}$ نشان می‌دهیم و بنابر دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$C_r^n = \binom{n}{r} = \frac{P(n, r)}{r!} = \frac{n!}{r!(n-r)!}$$

- فرض کنید $S \neq \emptyset$ فضای نمونه متناهی یک پدیده تصادفی باشد. اگر S ، تعداد n برآمد برای وقوع داشته باشد و A پیشامدی در S باشد، در این صورت احتمال وقوع پیشامد A را با نماد $P(A)$ نمایش می‌دهیم و مقدار آن را طبق دستور زیر محاسبه می‌کنیم:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$$

ابتدا تعداد اعضای فضای نمونه این پیشامد را به‌دست می‌آوریم که عبارت است از انتخاب ۴ کارت از بین ۱۰ کارت:

$$n(S) = \binom{10}{4} = \frac{10!}{6!4!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7 \times 6!}{6! \times 4!} = \frac{10 \times 9 \times 8 \times 7}{24} = 210$$

چون کوچک‌ترین کارت خارج‌شده شماره ۴ است، پس باید سه کارت دیگر از بین شماره‌های ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰ انتخاب شوند، بنابراین داریم:

$$n(A) = \binom{6}{3} = \frac{6!}{3!3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3! \times 3!} = 20$$

$$P(A) = \frac{20}{210} = \frac{2}{21}$$

بنابراین احتمال رخ دادن این پیشامد برابر است با:

▲ مشخصات سؤال: ساده * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۲، درس ۱)

۱۶- پاسخ: گزینه ۴

با توجه به فرض سؤال، چند جمله اول دنباله را به‌دست می‌آوریم:

$$n = 1 \xrightarrow{(a_1 = -3)} a_1 = \frac{-3}{a_1} = \frac{-3}{-3} = 1$$

$$n = 2 \xrightarrow{(a_2 = 1)} a_2 = \frac{-3}{a_2} = \frac{-3}{1} = -3$$

$$n = 3 \xrightarrow{(a_3 = -3)} a_3 = \frac{-3}{a_3} = \frac{-3}{-3} = 1$$

$$n = 4 \xrightarrow{(a_4 = 1)} a_4 = \frac{-3}{a_4} = \frac{-3}{1} = -3$$

$$-3, 1, -3, 1, \dots$$

مشاهده می‌کنیم که جملات دنباله به‌صورت زیر، یکی در میان تکرار می‌شوند:

در بین بیست جمله اول دنباله، ۱۰ جمله برابر با ۱ و ۱۰ جمله برابر با -۳ هستند، پس مجموع آن‌ها برابر است با:

$$S = 10 \times (-3) + 10 \times 1 = -30 + 10 = -20$$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۲، درس ۲)

۱۷- پاسخ: گزینه ۱

- دنباله حسابی: یک دنباله حسابی، دنباله‌ای به‌صورت $a_1, a_1 + d, a_1 + 2d, a_1 + 3d, \dots$ است که در آن a_1 جمله اول و عدد ثابت d «اختلاف مشترک» جملات دنباله است. جمله n ام این دنباله با رابطه $a_n = a_1 + (n-1)d$ معرفی می‌شود.

- « d » را اختلاف مشترک دنباله حسابی می‌نامند؛ زیرا همه جملات دنباله در یک ویژگی مشترک‌اند و آن اینکه اختلاف آن‌ها مقدار ثابت d است.

- مجموع n جمله اول یک دنباله حسابی از روابط زیر به‌دست می‌آید:

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \quad \text{یا} \quad S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

با توجه به نکته و فرض سؤال، داریم:

$$\begin{cases} a_3 + a_8 = 0 \Rightarrow a_1 + 2d + a_1 + 7d = 0 \Rightarrow 2a_1 + 9d = 0 \\ a_7 + a_{11} = 14 \Rightarrow a_1 + 6d + a_1 + 10d = 14 \Rightarrow 2a_1 + 16d = 14 \end{cases}$$

اکنون با استفاده از دو عبارت به دست آمده، دستگاه دو معادله دو مجهول زیر را تشکیل می دهیم:

$$(-1) \times \begin{cases} 2a_1 + 9d = 0 \\ 2a_1 + 16d = 14 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2a_1 - 9d = 0 \\ 2a_1 + 16d = 14 \end{cases} \xrightarrow{\text{جمع دو عبارت}} 7d = 14 \Rightarrow d = 2$$

با جایگذاری $d = 2$ در یکی از معادلات، مقدار a_1 را به دست می آوریم:

$$2a_1 + 9d = 0 \xrightarrow{d=2} 2a_1 + 18 = 0 \Rightarrow a_1 = -9$$

حال طبق نکته، مجموع ۱۰ جمله اول دنباله را به دست می آوریم:

$$S_{10} = \frac{10}{2}(-18 + 9(2)) = 5 \times 0 = 0$$

۱۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۳، درس ۱)

- دنباله هندسی: یک دنباله هندسی، دنباله ای به صورت $a_1, a_1r, a_1r^2, a_1r^3, \dots$ است که در آن $a_1 \neq 0$ جمله اول و $r \neq 0$ نسبت مشترک دنباله است. جمله n ام این دنباله هندسی از رابطه $a_n = a_1r^{n-1}$ به دست می آید.

- اگر جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $a_n = a_1r^{n-1}$ باشد، حاصل مجموع:

$$S_n = a_1 + a_1r + a_1r^2 + a_1r^3 + \dots + a_1r^{n-1} \quad (r \neq 1)$$

از رابطه $S_n = a_1 \times \frac{1-r^n}{1-r}$ به دست می آید.

- اگر رابطه بازگشتی در یک دنباله به صورت $a_{n+1} = r \times a_n$ باشد، این دنباله، یک دنباله هندسی است که در آن، نسبت مشترک برابر با r است. ($r \neq 0$)

طبق نکته، این دنباله، یک دنباله هندسی است و نسبت مشترک آن برابر با $\frac{3}{2}$ است، زیرا داریم:

$$2a_{n+1} = 3a_n \Rightarrow a_{n+1} = \frac{3}{2}a_n \Rightarrow r = \frac{3}{2}$$

حال با استفاده از نکته مجموع جملات دنباله هندسی، مقدار a_1 (جمله اول) را به دست می آوریم:

$$S_4 = \frac{a_1 \left(\left(\frac{3}{2} \right)^4 - 1 \right)}{\frac{3}{2} - 1} = \frac{a_1 \left(\frac{81}{16} - 1 \right)}{\frac{1}{2}} = \frac{a_1 \left(\frac{65}{16} \right)}{\frac{1}{2}} = \frac{65a_1}{8}$$

$$S_4 = \frac{13}{4} \Rightarrow \frac{65a_1}{8} = \frac{13}{4} \Rightarrow a_1 = \frac{\frac{13}{4} \times \frac{8}{65}}{\frac{1}{2}} = \frac{2}{5}$$

اکنون جمله سوم دنباله را با توجه به مقادیر $a_1 = \frac{2}{5}$ و $r = \frac{3}{2}$ ، محاسبه می کنیم:

$$a_3 = a_1r^2 = \frac{2}{5} \times \left(\frac{3}{2} \right)^2 = \frac{2}{5} \times \frac{9}{4} = \frac{9}{10} = 0.9$$

۱۹- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۳، درس ۳)

- معادله کلی زوال نمایی، به صورت $f(t) = c(1-r)^t$ است که در آن $f(t)$ بیانگر مقدار نهایی، c بیانگر مقدار اولیه، r بیانگر مقدار زوال بر حسب اعشار و t بیانگر زمان است.

با استفاده از نکته، مقادیر فرض سؤال را در معادله زوال جایگذاری می‌کنیم. ۱۰ درصد کاهش سالانه، یعنی $r = 0.1$ است، پس داریم:

$$f(t) = 405 \Rightarrow 405 = 500(1 - 0.1)^t \Rightarrow 405 = 500(0.9)^t \Rightarrow \frac{405}{500} = (0.9)^t \Rightarrow 0.81 = (0.9)^t \Rightarrow t = 2$$

بنابراین پس از دو سال، سرمایه شرکت به ۴۰۵ میلیارد تومان می‌رسد و گزینه ۲ پاسخ است.

۲۰- پاسخ: گزینه ۲ **▲ مشخصات سؤال: دشوار * ریاضی و آمار ۳ (فصل ۳، درس ۳)**

- هرگاه $a > 0$ ، برای دو عدد طبیعی m و n ، $a^{\frac{m}{n}}$ را چنین تعریف می‌کنیم:

$$a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m} \quad a^{\frac{m}{n}} = (a^{\frac{1}{n}})^m = (a^{\frac{1}{n}})^m \quad a^{\frac{m}{n}} = (\sqrt[n]{a})^m = \sqrt[n]{a^m}$$

- خواص توان: اگر m و n اعداد حقیقی و a و b اعداد حقیقی مخالف صفر باشند، آنگاه:

$$\begin{aligned} ۱) a^m \cdot a^n &= a^{m+n} & ۲) \frac{a^m}{a^n} &= a^{m-n} & ۳) a^m \cdot b^m &= (ab)^m \\ ۴) \frac{a^m}{b^m} &= \left(\frac{a}{b}\right)^m & ۵) (a^m)^n &= a^{mn} & ۶) a^{-m} &= \frac{1}{a^m} \end{aligned}$$

ابتدا با توجه به نکات، مقدار a^3 را به صورت ساده‌تر به دست می‌آوریم:

$$a^3 = 8\sqrt[3]{3} = 3^4 \times 3^{\frac{1}{2}} = 3^{4+\frac{1}{2}} = 3^{\frac{9}{2}}$$

اکنون برای به دست آوردن مقدار a ، ریشه سوم آن را محاسبه می‌کنیم:

$$a^3 = 3^{\frac{9}{2}} \xrightarrow{\text{ریشه سوم}} \sqrt[3]{a^3} = \sqrt[3]{3^{\frac{9}{2}}} \Rightarrow a = (3^{\frac{9}{2}})^{\frac{1}{3}} = 3^{\frac{9}{2} \times \frac{1}{3}} = 3^{\frac{3}{2}}$$

حال با جایگذاری مقدار a در تساوی داده شده، مقدار x را به دست می‌آوریم:

$$81^x = a^2 \Rightarrow 81^x = (3^{\frac{3}{2}})^2 \Rightarrow 81^x = 3^3 \Rightarrow (3^4)^x = 3^3 \Rightarrow 3^{4x} = 3^3 \Rightarrow 4x = 3 \Rightarrow x = \frac{3}{4}$$

ادبیات اختصاصی

۲۱- پاسخ: گزینه ۱ **▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۰)**

- کاهش سادگی و روانی و حرکت به سمت دشواری ← ویژگی فکری شعر سده ۵ و ۶
- رواج هجو در شعر ← ویژگی فکری شعر سده ۵ و ۶

- گزینه ۲: ویژگی زبانی شعر سده ۵ و ۶ - ویژگی ادبی شعر سده ۵ و ۶
- گزینه ۳: ویژگی ادبی شعر سده ۵ و ۶ - ویژگی زبانی شعر سده ۵ و ۶
- گزینه ۴: ویژگی زبانی شعر سده ۵ و ۶ - ویژگی ادبی شعر سده ۵ و ۶

- در صورت این سؤال، قید «به ترتیب» ذکر نشده است.

۲۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۴)

مورد (۳) نادرست است: آغاز این دوره همراه با اوج حاکمیت «سامانیان» بود.

۲۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱)

متن حاضر در کتاب درسی از قائم مقام فراهانی:

«مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مراودت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مراودات را در بسته ...»
 ■ با توجه به متن فوق بیت «ب» یادآور قلمرو فکری این متن است. (متن و بیت «ب» هر دو به موضوع دوری و عدم ارتباط و وجود سنگ تفرقه اشاره دارند).

متن حاضر در کتاب درسی از علی اکبر دهخدا:

«ننه هان! این زمین رو چیه؟ رو شاخ گاو، گاو روی چیه؟ روی ماهی، ماهی روی چیه؟ روی آب، آب روی چیه؟ وای وای! الهی رودهات ببره، چقدر حرف میزنی؟! حوصلم سر رفت! آفتابه لگن شش دست، شام و ناهار هیچی! گفت نخور، عسل و خربزه با هم نمی سازند! نشنید و خورد. یک ساعت دیگر یارو را دید: مثل مار به خودش می پیچید. گفت: نگفتم نخور، این دو تا با هم نمی سازند؟ گفت: حالا که این دو تا خوب با هم ساخته اند که من یکی را از میان بردارند...»
 ■ با توجه به متن فوق بیت «ج» یادآور قلمرو فکری این متن است. (متن و بیت «ج» هردو به باوری قدیمی که زمین بر شاخ گاو است و گاو بر روی یک ماهی و... اشاره دارند).

بررسی سایر ابیات:

الف) حضور واژه «برید» یادآور قلمرو زبانی متن «قائم مقام» است، نه قلمرو فکری آن.

د) حضور عبارت «امثال و حکم» در بیت «د» یادآور کتابی از «علی اکبر دهخدا» است، نه قلمرو فکری آن.

۲۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱۰)

کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد، از ویژگی زبانی نثر سبک هندی است.

گزینه ۱: مصنوع و متکلف بودن نثر (ویژگی ادبی نثر سبک هندی)

گزینه ۲: کاربرد شعرهای ضعیف در متن کتب نثر (ویژگی ادبی نثر سبک هندی)

گزینه ۴: بی دقتی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی (ویژگی ادبی نثر سبک هندی)

۲۵- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس های ۱ و ۷)

اصلاح موارد نادرست:

- زمین سوخته: از آثار بعد از انقلاب احمد محمود (طبق بیان کتاب درسی، «همسایه ها» از آثار قبل از انقلاب و «زمین سوخته» و «مدار صفر درجه» از آثار بعد از انقلاب «احمد محمود» است).
- زیارت: در مجله «سخن» چاپ شد.
- دهکده پرمال: اثر «امین فقیری» یکی از نویسندگان «دوران مقاومت» در دوره معاصر است.
- بدوک: فیلم نامه ای از «سید مهدی شجاعی» است.

۲۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس‌های ۴ و ۱۰)

موارد «الف»، «د» و «ه» درست هستند.

بررسی موارد نادرست:

(ب) حضور واژگان کهن در شعر بعضی از شاعران این دوره، مثل «بادافره»، «خلیده»، «گلخن» و... (ویژگی زبانی شعر دوره بیداری)

(ج) کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر (ویژگی زبانی شعر دوره بیداری)

۲۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۲ (درس‌های ۱، ۷ و ۱۰)

«رساله دلگشا» اثری منثور از یکی از شاعران قرن ۸ (عبید زاکانی) است.

۲۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۷ و کارگاه تحلیل فصل ۴)

■ با مجلات «رشد دانش آموز»، «قلمرو»، «سوره» و «پویش» همکاری داشت: محمدرضا سرشار (رضا رهگذر)

■ نویسنده کتاب «آن بیست‌وسه نفر»: احمد یوسف‌زاده

■ از شاعران شاخه نخست و پیش‌کسوت انقلاب: حمید سبزواری، سیدعلی موسوی گرمارودی، قیصر امین‌پور، سیدحسن حسینی، نصرالله مردانی

■ در حوزه ادبیات دفاع مقدس رویکردی خاص و عمیق به مسائل دارد: علی مؤذنی

۲۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی (جامع)

گزینه ۴ فاقد ایهام است و «رگ ابر» و «زبان خامه» تشخیص و استعاره مکنیه است.

توجه: «مدام» ایهام تناسب است، در اینجا به معنی پیوسته و دائم است و در تناسب با «شراب»، معنی «شراب» تداعی می‌شود.

گزینه ۱: متناقض‌نما: پیراهن عریان‌تنی - تشبیه: شعله آفت (اضافه تشبیهی)

گزینه ۲: تشبیه: آینه‌رو (تشبیه درون‌واژه‌ای) - جناس: آن، آب (جناس ناقص اختلافی)

گزینه ۳: اسلوب معادله: هر بیت از نظر معنایی مستقل است و مصراع دوم مثالی برای مصراع اول است. - حس آمیزی: نگاه گرم

۳۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی (جامع)

(د) ایهام: دوراندیش: (۱) عقل آینده‌نگر (۲) عقلی که به فکر دوری و جدایی است.

(ج) تشبیه: سرو بالا (تشبیه درون‌واژه‌ای)

(ب) ایهام تناسب: واژه «بحر» در این بیت به معنی «دریا» است و در صورت تناسب با «شعر»، معنای «بحر عروضی» تداعی می‌شود که منظور شاعر نیست.

(الف) جناس: «بیت» در مصراع اول به معنای «بیت شعر» و در مصراع دوم به معنی «خانه» است و جناس تام دارد.

(ه) تلمیح: اشاره به آیه قرآن که بار امانت الهی را فقط انسان پذیرفت و کوه‌ها و آسمان و زمین از آن سر باز زدند.

۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۳)

تشبیه‌های گسترده: (۱) ماه‌رو (تشبیه درون‌واژه‌ای) (۲) روی یار از آفتاب نورانی‌تر است که باعث خجالت خورشید می‌شود. (تشبیه تفضیل)

گزینه ۱: تو مانند شمع گشتی (تشبیه گسترده) ۲ آتش رو (اضافه تشبیهی) ۳ ما را پروانه کند. (تشبیه بلیغ اسنادی)
گزینه ۲: ۱ آفتاب در برابر روی تو تیره است. (تشبیه تفضیل) ۲ لعل لب (اضافه تشبیهی) ۳ شراب صاف در برابر لب تو تیره است. (تشبیه تفضیل)
گزینه ۴: ۱ رخ یار از گل برتر است. ۲ زلف یار از سنبل برتر است. ۳ خط یار از ریحان برتر است. (هر سه تشبیه تفضیل هستند).

۳۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی (جامع)

استعاره: «ای ماه»، استعاره مصرحه از یار است. - «ماه» و «سرو» تشخیص و استعاره مکنیه دارند.
تشبیه: معشوق از ماه و سرو برتر و زیباتر است، زیرا ماه با دیدن او به آسمان گریخته و سرو به چمنزار رفته است.
(تشبیه تفضیل)

لف و نشر: روی و قد (لف ۱ و ۲) - ماه و سرو (نشر ۱ و ۲) - بر فلک گریخته و بر چمن شده (نشر ۱ و ۲)
اغراق: در توصیف زیبایی یار اغراق شده است؛ به حدی که ماه از دیدن او به آسمان گریخته و سرو به چمنزار رفته است.
بیت فاقد ایهام تناسب، ایهام و کنایه است.

۳۳- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی (جامع)

الف) تشبیه: جمال یار را از ماه برتر دانسته است. (تشبیه تفضیل) / حسن تعلیل: برای هاله اطراف ماه علت ادبی آورده و آن را به زیبایی معشوق نسبت داده است. / جناس: «سر» و «سپر» (افزایشی) / فاقد اغراق
ب) تضاد: صلح و جنگ / استعاره: شبیخون حوادث (مکنیه از نوع تشخیص) / ایهام تناسب: «مقام» در اینجا به معنی جایگاه است و در صورت تناسب با «طلبل» معنای مقامات موسیقی را تداعی می کند. / فاقد تناقض
ج) حسن تعلیل: برای سرخی آسمان در هنگام غروب علت ادبی آورده است و آن را به خنده بی جای خورشید نسبت داده است. / کنایه: مهر بر لب زدن کنایه از خاموش ماندن / استعاره و تشخیص: خندیدن خورشید و غوطه خوردن آن
د) تشبیه: صدق عزیمت برای او مانند خضر راه است. / تلمیح: اشاره به داستان حضرت خضر علیه السلام / فاقد ایهام و تناسب

۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی (جامع)

بیت صورت سؤال آرایه های «اسلوب معادله»، «تشخیص» و «استعاره مکنیه» را دارد و بیت گزینه ۲ هم این آرایه ها را دارد.
تشخیص و استعاره بیت صورت سؤال: «جرم رخسار» و ظالم بودن «زلف»، تشخیص و استعاره مکنیه است.
تشخیص و استعاره بیت گزینه ۲: خاری که در پای من است خون خود را می خورد.
سایر گزینه ها تشخیص و استعاره مکنیه ندارند.

۳۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۹)

در این گزینه واژه «شور» در معنای طعم به کار رفته و در معنای شوق با کلمه دیگری تناسب نمی سازد. واژه «عشاق» هم تنها در معنای عاشقان به کار رفته و در معنای پرده موسیقی با واژه دیگری متناسب نیست.

گزینه ۱: در این بیت «سعی» به معنی تلاش و کوشش است و در تناسب با کلمات «طواف»، «حرم» و «کعبه» معنای «دویدن و سعی بین صفا و مروه» که از آداب حج است، تداعی می شود. «صفا» در این بیت به معنی صمیمیت است و در تناسب با «حرم»، «کعبه» و «طواف»، نام کوهی در مکه تداعی می شود.

گزینه ۳: «دیوان» در مصراع اول به معنی «دیوها» و در مصراع دوم «دیوان و درگاه پادشاهی» است. این دو کلمه در تناسب با «دفتر» واژه «دیوان شاعری» را تداعی می کنند.

گزینه ۴: «شانه» در این بیت به معنی وسیله مرتب کردن زلف آمده است، در تناسب با «دست» معنی «کتف» تداعی می شود که منظور شاعر نیست.

- در «ایهام تناسب»، معناهای غیرقابل قبول دو واژه با یکدیگر تناسب نمی‌سازند، بلکه باید معنای غیرقابل قبول یک کلمه، با معنای اصلی و صادق کلمه دیگری تناسب بسازد تا آرایه ایهام تناسب داشته باشیم. گزینه دوم از این جهت ایهام تناسب ندارد.

۳۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی (جامع)

ایهام: «کیش» در مصراع دوم دو معنا می‌پذیرد:

(۱) تیردان

(۲) آیین / تشبیه: تیر جفا (اضافه تشبیهی)

گزینه ۱: مصراع‌ها مستقل‌اند و مصراع دوم مثالی برای مفهوم مصراع اول است. - لف و نشر ندارد.
گزینه ۲: «منزل، اول سیر است» متناقض‌نماست. - استعاره ندارد.
گزینه ۴: جناس تام و ایهام تناسب ندارد.

۳۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

بررسی موارد:

بیت	قافیه اصلی	قافیه دوم
الف	گرد - گرد (ـَرَد)	لختی - چیزی: نادرست («ی» الحاقی است و «لخت - چیز» قافیه نمی‌شوند.)
ب	گرد - خورد (ـَرَد) نکته: کلمه «خورد» به صورت «خَرَد» هم تلفظ می‌شود.	باید - شاید (ا + ید)
ج	خواب - آب (اب)	دیده‌ایم - داده‌ایم: نادرست («هایم» الحاقی است و «دید - داد» قافیه نمی‌سازند.)
د	مهد - عهد (ـَ هَد)	این - آخرین (ین)
ه	ملک - فلک (ـَ ک)	برابر - برادر (ـَر)
و	باز - ساز (از)	نداند - پذیرد: نادرست («د» الحاقی است و «ندان - پذیر» قافیه نمی‌شوند.)

۳۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۱۱)

بررسی موارد:

الف) لحمک لحمی وراست همدم او مصطفاست
«ست»: ردیف / «را، مصطفی و آشنا» طبق قاعده (۱) قافیه می‌شوند.
ب) ما دردمند عشقیم دُردی دردنوشیم
«یم»: الحاقی / «عشق و نوش» قافیه نمی‌شوند و قافیه نادرست است.
ج) عشق آتشی افروخته عود دل ما سوخته
«ه»: الحاقی (تبصره) / «افروخته و سوخت»: «وخت» طبق قاعده (۲) قافیه می‌شوند.
د) در مرتبه‌ای آدم در مرتبه‌ای خاتم
الحاقی (تبصره) ندارد. / «آدم و خاتم»: «م» طبق قاعده (۲) قافیه می‌شوند.

۳۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۲)

وزن بیت صورت سؤال و گزینه ۴: مستفعّل مفاعلٌ مستفعّل فعل یا مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلٌ فاعلن

گزینه ۱: مستفعّل فعولن مستفعّل فعولن = مفعولٌ فاعلاتن مفعولٌ فاعلاتن

گزینه ۲: مفاعلن فاعلاتن مفاعلن فعلن

گزینه ۳: مستفعّل مفاعلٌ مستفعّل = مفعولٌ فاعلاتٌ مفاعیلن

۴۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۲)

وزن این بیت «مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن» است که فقط به همین شکل تقطیع می‌شود.

گزینه ۲: مستفعّلٌ فاعلاتٌ مستفعّل = مفعولٌ مفاعلن مفاعیلن

گزینه ۳: مستفعّلٌ مستفعّلٌ مستفعّلٌ مستفعّلٌ = مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فعولن

گزینه ۴: مستفعّلٌ مستفعّلٌ مستفعّلٌ فع = مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فعل

۴۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱۱)

بررسی وزن موارد:

(الف) فاعلاتن فعلاتن فعلن (نام این بحر در کتاب وجود ندارد.)

(ب) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (درست ذکر شده است.)

(ج) فعولن فعولن فعولن فعولن (درست ذکر شده است.)

(د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنی‌س سالم)

(ه) فعولن فعولن فعولن فعل (درست ذکر شده است.)

۴۲- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس‌های ۵ و ۸)

پید	سی	م	سی	بر	ی	ل	غ	ت	خ	س	ای	ل	ق
×	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	-
دی	ور		زا	ما	ن	ب	را	ت	ل	ق	د	ب	تا
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	U	-

در رکن اول هر دو مصراع اختیار «آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن» استفاده شده است.

در هجای «تی» اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند رخ داده است.

در هجای پایانی مصراع اول اختیار وزنی رخ داده است.

در رکن پایانی مصراع دوم به جای «فعلن» از «فع‌لن» استفاده شده است که ابدال دارد.

۴۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۸)

وزن این گزینه «مستفعل فاعلات مفعولن فع» است که رکن دوم «قلب» و رکن سوم «ابدال» دارد.

با	دَر	دِ	تْ	گر	طَ	لب	کُ	نَد	در	مان	را
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	-
مستفعل				فاعلات				مفعولن			
								فع			

- گزینه ۱: مستفعل مستفعل مفعولن فع (فقط ابدال)
گزینه ۲: مستفعل مستفعل مفعولن فع (فقط ابدال)
گزینه ۳: مستفعل مستفعل مفعولن فع (فاقد ابدال و قلب)

- اختیار قلب در وزن رباعی:
وزن رباعی «مستفعل مستفعل مفعولن فع» است؛ در صورتی که رکن دوم (فقط رکن دوم) تبدیل به «فاعلات» شود اختیار قلب استفاده شده است؛ یعنی وزن مصراع به «مستفعل فاعلات مستفعل فع» تغییر کند.
- اختیار ابدال در وزن رباعی:
وزن رباعی «مستفعل مستفعل مفعولن فع» است؛ در صورتی که هر کدام از رکن‌ها به «مفعولن» تبدیل شوند، اختیار ابدال استفاده شده است.

۴۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۱۱)

عَ	طش	بو	دُ	آ	تش	خَت	در	تَش	نِ	کا	می	یاد
وَ	آ	یی	نِ	می	سو	کَ	بو	تر	ر	دَر	پا	ی
وَ	می	سو	خَت	با	لِ	د	زَن	جی	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن
وَ	بی	دا	د	می	کر	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن
وَ	من	تش	نِ	بو	دم	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن	فَعولن

وزن‌واژه‌های تشکیل‌دهنده این قطعه «فعولن» است و در مصراع سوم در انتهای کلمه «بال» اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه مشاهده می‌شود.

۴۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی (جامع)

مفهوم سروده صورت سؤال «دعوت به قیام و مبارزه با ظلم است و اینکه برای نجات در انتظار کسی نباید ماند.» اما بیت گزینه ۴ به «تنهایی شاعر و درخواست او برای یافتن همدم و یار» اشاره دارد.

- گزینه ۱: «شفیعی کدکنی» از شاعران و ادیبان بعد از انقلاب نیز هست، اما در کتاب درسی دوازدهم از شاعران معاصر قبل از انقلاب معرفی شده است. (صفحه ۷۰)
گزینه ۲: تلمیح: به حمله مغولان به ایران اشاره دارد. / کنایه: «از خویشتن برون آ» کنایه از قیام کردن و عمل کردن / استعاره مصرحه: (۱) «آذرخش» (مبارزه ۲) «سایه» ظالمان / تشبیه: «شب غارت» (تشبیه بلیغ)، «سایه دیوسار» (تشبیه گسترده؛ سار ادات تشبیه است).
گزینه ۳: وزن شعر: فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن (دوری)
اختیارات زبانی: (۱) حذف همزه: «آذرخش این»، «برون آ» (۲) کوتاه به بلند: «غارت»، «یاری»، «سپه» (۳) بلند به کوتاه: «آذرخش»، «یاری»

۴۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۳)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه ۴: کنار گذاشتن کینه و دشمنی‌ها باعث آسایش و آرامش است.

گزینه ۱: بهره‌مند از نور خدا و نعمت وجود
گزینه ۲: طلب دوستی از جانب معشوق
گزینه ۳: ترسناک بودن شخص مورد نظر شاعر در هنگام حمله و عصبانیت (بیت مدحی است).

- درست است که در بیت گزینه ۴ به مفهوم دیگری (مروت و مرام در قبال دوستان) هم اشاره شده که به صورت سؤال نزدیک نیست؛ اما در تست قرابت همیشه وظیفه ما یافتن بهترین و دقیق‌ترین پاسخ است.

۴۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۳ (درس ۲)

در این گزینه شاعر ما را به گذشتن از عشق به وطن و خانه خود توصیه می‌کند و می‌گوید آن وطنی که در اسلام گفته شده که دوست داشتن آن نشانه ایمان است (حب الوطن من الایمان) مربوط به محل زندگی و وطن این دنیایی ما نیست، بلکه مربوط به دنیای دیگر و آخرت است و نباید آن را تفسیر دنیایی کرد. اما در سایر ابیات شاعران به حب الوطن به معنای مادی آن، یعنی عشق به محل زندگی خود اشاره کرده‌اند و دوست داشتن وطن را یک امر مثبت و خوب تلقی کرده‌اند.

گزینه ۲: دل مؤمن عشق به وطن دارد.
گزینه ۳: بین چنان عشق به وطن دارم که با این‌که می‌توانم از گل بگذرم، اما از خار و سختی‌ای که در خانه خودم باشد، نمی‌توانم بگذرم.
گزینه ۴: حب وطن باعث سعادت است و نبود آن مایه ننگ است.

۴۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی ۲ (کارگاه تحلیل فصل ۲)

مفهوم بیت صورت سؤال این است که عاشق، اسارت در عشق و سختی‌های آن را به رهایی و زندگی بدون عشق ترجیح می‌دهد. اما بیت گزینه ۲ خطاب به زاهد می‌گوید: تویی که همیشه در هجران از معشوقی به سر می‌بری، حال عاشق واقعی را که خود را در وصال می‌بیند درک نمی‌کنی.

گزینه ۱: در هیچ شرایطی از این عشق دست برنمی‌دارم.
گزینه ۳: عاشقان تو با آن‌که گرفتار بلا هستند، اما به واسطه عشق تو نیک‌بخت هستند.
گزینه ۴: کسی که در دام معشوق شده است، نمی‌خواهد از آن رهایی یابد.

۴۹- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * علوم و فنون ادبی (جامع)

پرهیز از گلایه: بیت «ه» (شاعر می‌گوید در برابر شکوه مقاومت کرده و سکوت خود را حفظ کرده است).
تقدیرگرایی: بیت «ج» (زمانه مرا به کاری وادار کرده که همیشه از آن پرهیز داشتم).
بی‌وفایی دنیا: بیت «الف» (اگر به دنیا دل ببندی برای تو ناز می‌کند).
ستایش کرامت: بیت «د» (شاعر بخشندگی را با ارزش‌تر از ذخیره کردن می‌داند).
مفهوم بیت «ب»: از ماست که بر ماست.

۵۰- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * علوم و فنون ادبی ۱ (درس ۳)

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۳: شرط ورود عشق از جان گذشتن است.

گزینه ۱: عشق همیشه با رنج و سختی همراه است.
گزینه ۲: وفاداری در عشق حتی در صورت مرگ
گزینه ۴: عشق تو تمام دل من را گرفته است. در این بیت شاعر می‌گوید عشق تو تمام دل من را تسخیر کرده است و دیگر حتی به اندازه مویی جا برای توجه به جان برابرم وجود ندارد؛ پس بی توجهی به جان را معلول عشق می‌داند، اما در بیت گزینه ۳ و صورت سؤال از جان گذشتن شرط و مقدم بر ورود به عالم عشق است.

علوم اجتماعی

۵۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۴ و ۸)

■ جامعه‌ای که هستی را فراتر از زندگی دنیا می‌بیند، ارزش‌ها، هنجارها و نمادهای خود را متناسب با این عقیده سازمان می‌دهد.
■ لایه‌های عمیق جهان اجتماعی تأثیر همه‌جانبه و فراگیر دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
■ بخشی از هویت که ما آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند، بخش آگاهانه هویت نام دارد.
■ در جهان معنوی اسلام، طبیعت به‌عنوان موجودی زنده آیت و نشانه خداوند محسوب می‌شود. انسان در طبیعت خلیفه خداوند بر روی زمین است و براساس خواست الهی وظیفه عمران و آبادانی آن را برعهده دارد.

- وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

۵۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * جامعه‌شناسی ۱ (درس‌های ۱۰ و ۱۱)

■ اگر در یک جهان اجتماعی بحران هویت پدید آید، راه برای دگرگونی هویت فرهنگی آن جهان اجتماعی باز می‌شود.
■ در جامعه سرمایه‌داری، مالکیت ثروت همراه با شغل از پایه‌های اساسی هویت‌یابی هستند. به همین دلیل امروزه شغل اهمیت فزاینده‌ای پیدا کرده است.

- جامعه‌ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است (جامعه سرمایه‌داری)، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

۵۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۳ و ۴)

■ اخوت اسلامی، عدالت و ضابطه‌گرایی ← با حاکمیت‌های قومی قبیله‌ای نادیده گرفته شدند. (الف)
■ استعمارگران حضور آشکار دارند و مجریان وجود ندارند ← استعمار قدیم (د)
■ مدینه تغلب ← از گونه‌های نخست فرهنگ‌های جهانی (ج)
■ خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند ← اشتراک امام موسی صدر و سیدجمال‌الدین اسدآبادی (ب)

– سیدجمال‌الدین اسدآبادی، امام موسی صدر و شیخ ابراهیم زکزاکی از جمله متفکران و بیدارگران اسلامی بودند که خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

۵۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۵ و ۷)

- انسان بخشی از جهان هستی است. از این‌رو، انسان‌شناسی هر فرهنگی متناسب با هستی‌شناسی آن فرهنگ است.
- فرعون ناگزیر بود، خود را در زمره خدایان معرفی کند تا بتواند موقعیت و رفتار ظالمانه خود را توجیه کند.
- زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد.
- چین که بزرگترین کشور شرق آسیا بود، در قرن نوزدهم از طریق تهدید نظامی، نفوذ گروه‌های مبلغ مسیحی و روابط اقتصادی به‌صورت کشوری ضعیف درآمد.

– اگر در فرهنگ‌های دینی، افرادی هواهای نفسانی خود را دنبال کنند، آن را به‌صورت آشکار و رسمی اظهار نمی‌کنند، بلکه نفس‌پرستی خویش را در قالب مفاهیم دینی پنهان می‌کنند.

۵۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

- لیبرالیسم اولیه موانع پیشین مانند غیرقابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت.
- کسانی که برای نام‌گذاری چالش فقر و غنا از دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده استفاده می‌کنند، چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند.
- بحران معرفتی جدید غرب هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت‌های غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.
- برخی اندیشمندان، بحران‌های محیط زیستی را ناشی از رویکرد انسان‌مدرن و فرهنگ معاصر غرب به طبیعت می‌دانند.

– تردید در روشنگری، به منزله تردید در هویت معرفت‌شناختی جهان مدرن بود.

۵۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۱ و ۶)

- ما انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی با دیگرانی که در آن جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شویم. این نوع از دانش را دانش عمومی می‌گویند.
- گاهی در جامعه تعارضاتی بین دانش عمومی و دانش علمی پدید می‌آید. اعضای جامعه برای حل این تعارضات تلاش می‌کنند. حل تعارضات گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.
- جامعه‌شناسی تبیینی با منحصر کردن علم به علم تجربی، ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی نمی‌داند.
- سازمان، جمع کسانی است که منافع، ارزش‌ها یا برداشت‌های مشترکی دارند.

۵۷- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۴، ۵، ۶ و ۷)

- نقطه ضعف جامعه‌شناسی تفسیری ← تمرکز بر ذهنیت‌ها/ بسنده کردن به توصیف پدیده‌های اجتماعی و عدم داوری درباره آن‌ها و...
- نقطه قوت جامعه‌شناسی انتقادی ← داوری ارزشی پدیده‌های اجتماعی / انتقاد از ساختارهای سرکوبگر و نقد سلطه و...
- نقطه ضعف جامعه‌شناسی تبیینی ← تمرکز بر مشاهده / محدود کردن علم به علوم تجربی / یکسان‌انگاری جامعه و طبیعت و...
- نقطه قوت جامعه‌شناسی تفهیمی – تبیینی ← فهم معنای پدیده‌های اجتماعی

– نقطه ضعف جامعه‌شناسی انتقادی در ارائه معیارهای جهان‌شمول برای رفع منازعات هویتی است.

۵۸- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۴ و ۸)

- انقلاب‌های اجتماعی، اندیشه‌های جدید، شاهکارهای هنری و اختراعات بزرگ هنگامی پدید می‌آیند که انسان از نظم موجود گامی فراتر می‌گذارد.
- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین اینکه چه کسی از نژاد برتر برخوردار است و برگزاری جشنواره‌های زیبایی در روزگار ما، نشان‌دهنده تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده‌اند.
- در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی شد.
- در مدل تکثرگرا گاهی بُعد فرهنگی هویت و تمایزات زبانی، قومی، مذهبی و... مورد تأکید قرار می‌گیرند.

– در دوره پسامدرن علاوه بر ثروت و قدرت، هویت و دانش نیز کانون نزاع و کشمکش می‌شوند.

۵۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس ۹)

- علم به جامعه و تاریخ (علوم اجتماعی) از دیگر علوم هستند که اگر به قصد درس آموختن از رفتار گذشتگان و شناخت قوانین اجتماعی برای استفاده از آن قوانین در حال و آینده آموخته شوند، علم نافع محسوب می‌شوند.
- برخی از متفکران مسلمان درباره سنت‌های اجتماعی در قرآن کتاب‌هایی نوشته‌اند. کتاب‌های «سنت‌های تاریخی قرآن» اثر محمدباقر صدر و «سنت‌های اجتماعی در قرآن کریم» از احمد حامد مقدم برای مطالعه در دسترس‌اند.
- ابوریحان بیرونی در کتاب «تحقیق ماللهند» با روش تجربی و تفهیمی فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.
- عقل تفسیری برای فهم و تفسیر پدیده‌های معنادار مانند کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود. برای مثال معنای برخاستن فرد در جمع با این عقل فهمیده می‌شود.

۶۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۸ و ۱۰)

- سوفیا کوتلاکی، مردم‌شناس یونانی، در کتابی با عنوان «نظام ادب، تعارف و مفهوم وجهه در فرهنگ ایرانی» به تعارفات ایرانیان اشاره کرده است.
- فارابی، واقعیت‌های اجتماعی را پدیده‌هایی می‌داند که با آگاهی و اراده انسان‌ها ایجاد می‌شوند.
- طه عبدالرحمن به جهت تحصیلات عالی فلسفی در دانشگاه سوربن و تسلط به زبان‌های آلمانی، فرانسه و انگلیسی، دنیای غرب را به خوبی می‌شناسد و با سنت فکری و فلسفی آن به خوبی آشناست، اما دلبسته سنت‌های اسلامی است.
- طه عبدالرحمن برخلاف جابری ضمن انتقاد از ابن‌رشد، کسانی چون ابن‌عربی و غزالی را که در مواجهه با فلسفه یونان به ابداع و نوآوری پرداخته‌اند، مورد تمجید قرار می‌دهد. به همین جهت برخی از او به‌عنوان غزالی دوران یاد می‌کنند.

۶۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۱) و جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۱۰ و ۱۵)

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: نادرست؛ در نظریه جنگ تمدن‌ها، دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی قرار می‌گرفتند و موفقیت انقلاب اسلامی ایران، باطل بودن نظریه پایان تاریخ فوکویاما را نشان داد، نه نظریه جنگ تمدن‌ها – نادرست؛ در این شرایط، نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.
- گزینه ۲: نادرست؛ مربوط به نظریه پایان تاریخ فوکویاما است – نادرست؛ مربوط به تزلزل فرهنگی است.
- گزینه ۳: نادرست؛ این نظریه، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی، توجیه می‌کرد – درست
- گزینه ۴: درست – درست

۶۲- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۵ و ۱۴) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۶ و ۸)

(الف) سکولاریسم آشکار، باورها و فلسفه‌هایی را شامل می‌شود که آشکارا ابعاد غیرمادی جهان هستی را انکار می‌کنند.

(ب) در الگوی تکثرگرا، تفاوت‌ها حفظ و تشدید می‌شود.

(ج) در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه، ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود و همکاری سیاسی با آن جز در حد واجبات نظامیه انجام نمی‌شود.

(د) در نظام لیبرال دموکراسی، آزادی مهم‌ترین ارزش اجتماعی است و سلطه بر طبیعت، ثبات و رفاه از ارزش‌های مهم آن به‌شمار می‌رود.

- در نظام لیبرال دموکراسی فقط می‌توان از مقبولیت قدرت حرف زد و نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت.

۶۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۵ و ۱۲) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۷)

■ مهم‌ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان، نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماوراءطبیعی است.

■ در بحران معرفت‌شناختی، امکان تشخیص درست و غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

■ مخالفان قشربندی (رویکرد دوم یا مدل کمونیستی) گمان می‌کنند، اگر مالکیت خصوصی از بین برود، دیگر طبقه پایین نخواهیم داشت و بدین ترتیب همگان شرایطی یکسان خواهند داشت.

- طرفداران عدالت اجتماعی (رویکرد سوم) معتقدند در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم، نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست.

۶۴- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۷)، جامعه‌شناسی ۲ (درس ۶) و جامعه‌شناسی ۳ (درس‌های ۹ و ۱۰)

■ هدف غرب از حذف پوشش دینی در رنسانس، بسط ابعاد دنیوی و این‌جهانی خود بود.

■ قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند و تعیین می‌شود.

■ متفکران مسلمان در جهان اسلام با توجه به آموزه‌های قرآنی، علم اجتماعی نافع و متناسب با جهان اجتماعی خود را پدید آورده‌اند.

■ اهمیت تمدن اسلام در ترکیب این تمدن و اساس اسلامی آن است که ارزش جهانی و انسانی دارد.

- جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها دچار تغییر نمی‌شود.

۶۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جامعه‌شناسی ۱ (درس ۱۳)، جامعه‌شناسی ۲ (درس‌های ۱۱ و ۱۲) و جامعه‌شناسی ۳ (درس ۷)

■ دیدگاه جامعه‌شناسی انتقادی ← تأکید بر توانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی و انتقاد از کم‌توجهی رویکرد تفسیری به ساختارهای اجتماعی (مفهوم)

■ عدم وجود ظرفیت توجیه علمی حضور جهانی غرب در اندیشه‌های پسامدرن (پیامد) ← تردید اندیشمندان پسامدرن در اصول و مبانی فرهنگ غرب (علت)

■ بازگشت جامعه ایران به هویت اسلامی خود (علت) ← قلب تپنده بیداری اسلامی شدن جامعه ایران (پیامد)

■ افزایش دامنه چالش فقر و غنا (پیامد) ← پیوند بحران اقتصادی با چالش فقر و غنا (علت)

- دانشمندانی را که در اصل روشنگری علم مدرن تردید کرده‌اند، پسامدرن می‌خوانند، زیرا از اصول جهان مدرن عبور کرده و به فراسوی آن رسیده‌اند.

روان‌شناسی

۶۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۱)

هر نظریه علمی که بر اساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریات و مبانی غیر تجربی (یعنی سه حیطه دیگر آگاهی و معرفت) تکیه داشته و با تغییر در آن‌ها، فرضیات و نظریات مطرح شده در علم تجربی نیز تغییر خواهد کرد. بنابراین باید به دنبال عبارتی باشیم که منبع کسب شناخت آن «روش علمی» است. روش استفاده شده در گزینه ۲ روش تجربی است چون به مشاهدات و آزمایش‌هایی که روی افراد انجام شده اشاره کرده است. منبع کسب شناخت در گزینه ۱ استناد به وحی و آیات الهی، در گزینه ۳ روش شهودی و در گزینه ۴ روش عقلی بوده است.

- وقتی فرد از تجارب شخصی خود، به یک برداشت حسی و درونی برسد که توسط دیگران هم قابل تکرار نیست، منبع کسب شناخت، «شهود» است. مثل زمانی که یک رؤیا دیده یا چیزی به او الهام شده است.

۶۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۱)

فرضیه‌هایی که بر اساس آزمایش‌های انجام شده تأیید شوند و با یافته‌های مقبول در علم مطابقت داشته باشند، تبدیل به قانون می‌شوند. مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع نیز نظریه را تشکیل می‌دهند. بنابراین گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱ نادرست است؛ زیرا برای پذیرش پاسخ‌های اولیه ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، نه تنها باید آن پاسخ‌ها را بر اساس مشاهدات تجربی بیازماییم بلکه باید نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی نیز مطابقت دهیم. گزینه ۲: پژوهشگر به دنبال بررسی علل انگیزه پیشرفت بوده، بنابراین در همه فرضیه‌ها، به دنبال دومین هدف علم تجربی یعنی تبیین انگیزه پیشرفت بوده و هدف توصیف را دنبال نکرده است. گزینه ۳: پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود و سپس در پاسخ به این مسائل، فرضیه‌هایی ارائه می‌گردد. بنابراین ارائه هر فرضیه‌ای، مستلزم وجود یک مسئله بوده است. فرضیه‌ها می‌توانند ضمن اینکه در پاسخ به یک سؤال بیایند باعث طرح سؤال‌های دیگر هم بشوند. بنابراین قسمت اول این گزینه درست ولی ادامه جمله نادرست است.

۶۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۲)

عبارت «اول»: تفکر فرضی از دوره نوجوانی شروع می‌شود و به معنای آن است که فرد احتمالات بالقوه در آینده را در نظر بگیرد و بر اساس آن‌ها استدلال کند.

عبارت «دوم»: وزن نوزاد پس از گذشت شش ماه پس از تولد دو برابر و پس از گذشت یک سال از تولد سه برابر می‌شود. به همین دلیل می‌توان گفت وزن نوزاد در یک‌سالگی در مقایسه با شش‌ماهگی (با گذشت شش ماه) یک‌و‌نیم برابر می‌شود. دو سال اول زندگی «دوره طفولیت» نامیده می‌شود.

عبارت «سوم»: کودکان در دوسالگی ممکن است هیجان دیگران را به اشتباه متوجه شوند. برای مثال اگر مادر، فرزند دوساله‌اش را برای انجام کاری تنبیه کند و سر او فریاد بزند، ممکن است کودک با قضاوت اشتباه از هیجان مادر، رفتار خود را تکرار کند تا هیجانی که از نظر او مثبت بوده است را دوباره از مادرش دریافت کند. کودکان ۲ تا ۳ ساله که تازه راه افتاده‌اند را «کودکان نوپا» می‌نامند.

عبارت «چهارم»: نوجوانان به دلیل تغییرات فیزیولوژیک و هورمونی تحریک‌پذیر می‌شوند و از نظر هیجانی بی‌ثبات‌اند. مثلاً ممکن است لحظه‌ای بسیار عصبانی باشند اما چند دقیقه بعد آرام باشند. به همین دلیل آرمان در سنین نوجوانی است.

– هر چند دوره نوجوانی با تغییرات جسمانی سریع و ناگهانی به خصوص در حوزه قد و وزن همراه است، ولی دو برابر شدن وزن و چند برابر شدن قد، فقط در دوره طفولیت رخ می دهد.

۶۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان شناسی (درس ۲)

موقعیت «اول»: برای آنکه کودک بتواند مهارت تازه ای را بیاموزد، لازم است رشد جسمانی او به حدی مشخص برسد. مثلاً لازم است عضلات دست و پای کودک به پختگی لازم برسد تا بتواند میله پله های سرسره را بگیرد و از آن بالا رود. نمی توان پیش از این موعد با تشویق یا حمایت اجتماعی به مهارت جسمانی خاصی رسید.

موقعیت «دوم»: مهارت های زبانی مربوط به حوزه شناختی هستند و از طرف دیگر سعید می بایست کلمات را در حافظه خود نگه دارد و بعدتر با فرایند بازیابی آن ها را تکرار کند. حافظه هم مربوط به رشد شناختی کودکان است.

موقعیت «سوم»: آنچه باعث می شود افراد فقط به منافع خود اهمیت ندهند و دیگران را هم در نظر بگیرند، برخورداری از رشد درک اخلاقی است.

موقعیت «چهارم»: تلاش نوجوان برای ایجاد تمایز بین خودش و دیگران از جنبه های مختلف جسمانی، شناختی و ... نشان دهنده هویت است و دستیابی به هویت نیز یکی از تکالیف اصلی رشد اجتماعی است. به همین خاطر برداشت های آرمین از ویژگی های جسمانی و ظاهری اش مصداق رشد اجتماعی او هستند.

– هویت شامل اجزای متعدد جسمانی، هیجانی، اخلاقی، شناختی و اجتماعی و ... است. دقت کنید وقتی فرد بر ویژگی های خاص خودش در این ابعاد که او را از دیگران متفاوت می سازد تأکید می کند، در حال ساخت هویت است و هویت هم یکی از تغییرات رشد اجتماعی نوجوانی محسوب می شود.

۷۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان شناسی (درس ۳)

سؤال «الف»: این آزمایش به منظور بررسی کارکرد گوش به زنگی انجام شده است. زیرا افراد باید منتظر باشند تا وقوع محرک هدف را در یک بازه زمانی طولانی پیدا کنند. (تأیید گزینه های ۱ و ۳)

سؤال «ب»: در این آزمایش، آزمایش شوندگان فقط تا نیم ساعت توانستند این تکلیف ساده را انجام دهند و بعد از نیم ساعت هر چه عقربه های ثانیه شمار به جای یک ثانیه پرش دو ثانیه ای داشت، هیچ کس گزارش نمی کرد. (تأیید گزینه های ۲ و ۳)

سؤال «ج»: بر آورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای توجه مستمر، به ویژگی های شخصی و دشواری تکلیف مورد نظر بستگی دارد. (تأیید گزینه ۳)

– عوامل مؤثر در کارایی توجه هم زمان (توجه تقسیم شده) عبارت اند از: ۱. شباهت تکالیف ۲. دشواری تکالیف ۳. مهارت فرد

– عوامل مؤثر در جست و جو عبارت اند از: ۱. ویژگی های منحصر به فرد محرک هدف ۲. تعداد عوامل انحرافی

– عوامل مؤثر در مدت زمان مفید توجه مستمر عبارت اند از: ۱. ویژگی های شخصی ۲. دشواری تکلیف

– عوامل مؤثر در درگیری و انگیزتگی ذهنی عبارت اند از: ۱. عوامل فیزیولوژیکی ۲. عوامل روان شناختی مثل هدف داشتن

۷۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان شناسی (درس ۳)

عبارت «اول»: موضوع مورد توجه اگر به لحاظ معنایی (درونی)، شرایط متنوع و جذابی داشته باشد، عادت را از بین می برد. بنابراین ایجاد تمرکز هنگام مواجه شدن با موزیکی که نت های متنوع دارد به تغییرات درونی محرک مربوط می شود (رد گزینه های ۳ و ۴)

عبارت «دوم»: وقتی موضوع مورد توجه همیشه به صورت یکنواخت ارائه شود، فرد به آن موضوع عادت می کند. بنابراین ایجاد عادت هنگام مواجهه ممتد، طولانی و بدون وقفه با یک محرک به یکنواختی و ثبات نسبی مربوط می شود. (رد گزینه های ۲ و ۴)

عبارت «سوم»: در توجه هر چه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی تر خواهد بود. در بسیاری از موارد ناتوانی در بیان جزئیات چیزهایی که هر روز با آن ها روبه رو می شویم، به دلیل این است که اراده ای برای توجه کردن به آن ها نداشته ایم و آگاهی مان کامل نبوده است. در قسمت سوم، همه گزینه ها درست است.

- آگاهی نسبی نسبت به موضوعات روزمره که زیاد با آن‌ها مواجه می‌شویم، مربوط به «توجه ناقص و غیرارادی بودن توجه» است. مثل اینکه نمی‌توانیم تعداد پله‌هایی که هر روز از آن‌ها بالا می‌رویم را بگوییم.
- کاهش تمرکز و خوگیری نسبت به موضوعاتی که در ابتدا به آن‌ها توجه داشته‌ایم ولی بعد به‌طور مکرر با آن‌ها مواجه شده‌ایم، به عامل «آشنایی نسبی با محرک» ارتباط دارد.

۷۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۴)

- عبارت «اول»: زمانی که اطلاعات زیادی با فاصله کم به خاطر سپرده شوند، تداخل اطلاعات رخ می‌دهد و اطلاعات قدیمی‌تر به‌خوبی بازیابی نمی‌شوند.
- عبارت «دوم»: هرچقدر نشانه‌های بازیابی اطلاعات بیشتر باشند، بازیابی آن اطلاعات از حافظه بهتر خواهد بود و بالعکس زمانی که به نشانه‌های بازیابی دسترسی نداشته باشیم، فراخوانی اطلاعات از حافظه با مشکل روبه‌رو خواهد شد. مثلاً عکس هر فرد نشانه بازیابی برای به یادآوردن اسم و پیشینه شغلی او است.
- عبارت «سوم»: برخی اطلاعات بازیابی نمی‌شوند؛ زیرا هیچ‌وقت به خاطر سپرده نشده‌اند و رمزگردانی اتفاق نیفتاده است. مانند سمانه که با وجود تعامل چندین ساله با دوستش سبزه کفش او را نمی‌داند؛ زیرا هیچ‌وقت به این موضوع توجه نکرده است.
- عبارت «چهارم»: اطلاعاتی که موردعلاقه ما هستند، دیرتر فراموش شده و بهتر رمزگردانی می‌شوند. در مقابل، اطلاعاتی که به آن‌ها علاقه نداریم زودتر فراموش شده و سخت‌تر رمزگردانی می‌شوند.

- ناتوانی در به یادآوردن موضوعاتی که به آن‌ها توجه نکرده‌ایم، مربوط به عامل «عدم رمزگردانی» است. دقت کنید که در عبارت «اول» نوجوان سریال مورد علاقه‌اش را با جزئیات دیده و رمزگردانی کرده ولی آن‌ها را فراموش کرده است؛ بنابراین گزینه‌های ۱ و ۳ نادرست هستند.

۷۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۴)

- به‌طور کلی رمزگردانی بیشتر اطلاعات به‌صورت شنیداری است؛ مثلاً دانش‌آموزان بخش عمده‌ای از مطالب درسی را از طریق شنیدن صحبت‌های معلم به خاطر می‌سپارند. اضافه شدن رمزگردانی دیداری به رمزگردانی شنیداری موجب تقویت حافظه می‌شود و «مطالعه چندحسی» نام دارد. بر این اساس مشاور احتمالاً با درخواست دانش‌آموز مخالفت می‌کند چون رمزگردانی دیداری (مطالعه کتاب)، نباید جایگزین رمزگردانی شنیداری (حضور در کلاس) شود، بلکه باید تکمیل‌کننده آن باشد.

- رمزگردانی به انواع دیداری، شنیداری و معنایی تقسیم می‌شود.
- رمزگردانی معنایی پایدارتر از رمزگردانی‌های حسی (شنیداری و دیداری) است و استفاده از رمزگردانی معنادار یکی از فنون بهسازی حافظه است.

- گزینه ۱: رمزگردانی دیداری و شنیداری هر دو رمزگردانی حسی محسوب می‌شوند و از نظر پایداری تفاوت ندارند. رمزگردانی معنایی نسبت به این دو، پایدارتر است.
- گزینه ۲: عدم حضور در کلاس موجب محروم شدن از رمزگردانی شنیداری می‌شود، نه معنایی.
- گزینه ۳: رمزگردانی بیشتر اطلاعات به‌صورت دیداری است، نه شنیداری.

۷۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۵)

عبارت «اول»: نادرست؛ عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود و عدم شناخت موقعیت فعلی باعث می‌شود تا موانع احتمالی را به‌خوبی نشناسید بنابراین این عبارت نادرست است.

عبارت «دوم»: درست؛ مسائل خوب تعریف‌نشده تحت تأثیر علل متعددی هستند و نمی‌توان به‌راحتی آن‌ها را تعریف کرد. درحالی‌که مسائل خوب تعریف‌شده معمولاً علل مشخصی دارند و موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن‌ها مشخص است.

عبارت «سوم»: نادرست؛ حل مسئله دارای پنج مرحله است ولی اگر مسئله در مرحله چهارم یعنی بازبینی و اصلاح راه‌حل به‌طور کامل حل شود، دیگر نیازی به مرحله پنجم (انتخاب راه‌حل‌های جایگزین) نیست و همه پنج مرحله طی نمی‌شود؛ بنابراین این عبارت نادرست است.

عبارت «چهارم»: درست؛ نوع نگاه حل‌کننده مسئله باعث می‌شود تا فرد در حافظه خود اطلاعات مرتبط با آن نگاه خاص را به‌خاطر آورد و اقدامات احتمالی فرد برای حل مسئله تحت‌الشعاع آن نگاه خاص خواهد بود. بن‌بست زمانی ایجاد می‌شود که حل‌کننده مسئله با نگاه فعلی قادر به حل آن مسئله نباشد. راه خروج از این بن‌بست تغییر نگاه فرد و تغییر بازنمایی آن مسئله است؛ بنابراین در مواقعی که فرد اطلاعات مرتبط با مسئله را به‌خاطر نمی‌آورد، نگاه خلاقانه و تغییر بازنمایی مسئله می‌تواند مؤثر باشد.

۷۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۵)

مسئله مطرح‌شده مسئله‌ای خوب تعریف‌شده است که اقدامات مشخص و استاندارد دارد و امکان رسیدن به هدف در آن تضمین‌شدنی است. با توجه به توضیحات داده‌شده راه‌حل مینا و مشکلات روش تحلیلی است؛ چون مبتنی بر محاسبات ذهنی و قواعد منطقی است که موردقبول همگان است. برخلاف آن‌ها روش مریم، یک روش اکتشافی است که مبتنی بر نظر شخصی است و از قواعد مشخصی تبعیت نمی‌کند. روش‌های اکتشافی با خطا همراه هستند و رسیدن به راه‌حل را تضمین نمی‌کنند. بنابراین گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱: روش مینا روش تحلیلی بوده و دستیابی به راه‌حل را تضمین می‌کند ولی روش‌های تحلیلی در بسیاری از موارد زمان‌بر است. بنابراین این گزینه نادرست است.

گزینه ۲: مریم از روش‌های اکتشافی حل مسئله استفاده کرده است. یعنی به‌جای اینکه با طی کردن مراحل و قواعد مشخص، به جواب برسد، دو عدد را به‌شکل حدسی و بدون دلیل در درون معادله قرار داده است. بنابراین روش او مبتنی بر منطق نبوده است و این گزینه نادرست است.

گزینه ۳: روش مشکلات روش تحلیلی بوده است. بنابراین موردقبول همگان است و این گزینه نیز نادرست است.

۷۶- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۶)

عبارت «اول»: زمانی که اطمینان کافی به نتایج تصمیم‌گیری وجود نداشته باشد ممکن است افراد بر اساس ملاک خطر تصمیم بگیرند، یعنی از انجام اقدام پرخطر پرهیز کنند مانند زمانی که ریسک ریزش ناگهانی قیمت طلا موجب شود تا فردی در این حوزه سرمایه‌گذاری نکند.

عبارت «دوم»: اگر صرفاً به‌خاطر از بین نرفتن زحمات و هزینه‌هایی که برای موقعیتی کرده‌ایم، تصمیم بگیریم که در آن موقعیت بمانیم و به مسیر ادامه دهیم، ملاک تصمیم‌گیری هزینه است. مانند موقعیت داریوش که تکه زمین را نگه می‌دارد؛ زیرا برای آن هزینه زیادی کرده و فرصت‌های زیادی را از دست داده است.

عبارت «سوم»: زمانی که بر اساس بیشینه‌کردن مزایا تصمیم بگیریم، ملاک تصمیم‌گیری سودمندی بوده است. مانند اصرار پرستو به تهیه هر محصول از تولیدکننده آن تا به بهترین کیفیت برسد.

۷۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * روان‌شناسی (درس ۶)

عبارت «اول»: نادرست؛ دشواری یک تصمیم‌گیری (علاوه بر اهمیت موضوع و پیچیدگی آن) تابع توانمندی، نگرش‌ها و تجربیات شخصی فرد تصمیم‌گیرنده است.

عبارت «دوم»: نادرست؛ یکی از موقعیت‌های پرخطر تصمیم‌گیری که می‌بایست به آن توجه داشت «پاسخ عاطفی غیرمعمول به دیگران» است. واکنش عاطفی به دیگران به‌خودی‌خود موقعیت پرخطر محسوب نمی‌شود.

عبارت «سوم»، درست: در تعارض گرایش - اجتناب فرد باید تصمیم بگیرد وجه مطلوب موضوع را فدای وجه نامطلوب آن کند یا به خاطر وجه نامطلوب، قید وجه مطلوب را بزند. مثلاً در موقعیت صورت سؤال فرد می‌بایست انتخاب کند فرد روبه‌رویش را بزند اما پیامد قانونی نامطلوب آن را بپذیرد یا برای مواجه نشدن با پیامد قانونی رفتارش خشم خود را کنترل کرده و فرد روبه‌رویش را نزند.

عبارت «چهارم»، نادرست: سبک تصمیم‌گیری تکانشی در میان نوجوانان رایج بوده است. همچنین سبک تصمیم‌گیری تکانشی بلافاصله با پشیمانی همراه است چون با عجله و بدون محاسبه انجام می‌شود ولی در سبک تصمیم‌گیری وابسته لزوماً این طور نیست که احساس پشیمانی بلافاصله در فرد ایجاد شود.

۷۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۷)

عبارت «اول»: هرگاه رفتار فرد با نگرش‌های او در یک زمان همخوانی نداشته باشد برای اینکه دچار ناهماهنگی شناختی نشود، به رفتارها و توجیهاتی روی می‌آورد تا بین رفتار و شناخت هماهنگی حاصل شود. در این عبارت نیز رفتار فرد (دروغ گفتن) با باور او (اهمیت صداقت در رابطه زناشویی) هماهنگ نبوده و دست به توجیه زده است. بنابراین این عبارت به موضوع «ناهماهنگی شناختی» مربوط می‌شود.

عبارت «دوم»: زمانی که فرد انتظار داشته باشد که کارایی لازم را دارد و می‌تواند از عهده کاری بر بیاید، دارای ادراک کنترل و کارایی است. این انتظار چون بر اساس تجارب موفقیت‌آمیز قبلی فرد شکل گرفته، با شواهد محیطی هماهنگی دارد و سازنده است (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

عبارت «سوم»: مردم کالایی را بیشتر تأیید می‌کنند که برای آن پول بیشتری داده باشند حتی اگر آن کالا کیفیت لازم را نداشته باشد. این موضوع به این دلیل است که افراد نمی‌خواهند دچار ناهماهنگی شناختی شوند.

عبارت «چهارم»: نسبت دادن موفقیت یا شکست‌های خود به عوامل مختلف، «اسناد» نام دارد. در اینجا نیز فرد دلیل شکست خود را عدم تلاش و نداشتن استعداد بیان کرده است.

- کسی که علت شکست خود را در یک حوزه، تلاش نکردن بیان می‌کند، دچار درماندگی آموخته‌شده نیست. زیرا چنین فردی باور دارد که تلاش نکردن و شکست با یکدیگر ارتباط دارند یا به عبارت دیگر تلاش کردن عامل موفقیت است. در حالی که درماندگی آموخته‌شده مربوط به افرادی است که باور دارند بین تلاش و پیشرفت رابطه‌ای وجود ندارد و هر کاری کنند نمی‌توانند موقعیت را تغییر دهند.

۷۹- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * روان‌شناسی (درس ۸)

عبارت «اول»: فشار روانی مثبت باعث ارتقای واکنش‌های رفتاری و پردازش‌های شناختی می‌شود؛ برای مثال دروازه‌بان در فوتبال زمانی که توپ در زمین تیم مقابل است کاملاً احساس خونسردی می‌کند و همین باعث بی‌توجهی وی می‌شود، اما همین که توپ به سمت او حرکت می‌کند، کاملاً هشیارانه عمل می‌کند؛ یعنی توجه متمرکز در او شکل گرفته، کوچک‌ترین حرکت‌ها را در نظر می‌گیرد. پس این مثال نشان‌دهنده علائم شناختی فشار روانی مثبت یا ارتقای پردازش‌های شناختی در اثر فشار روانی است (تأیید قسمت اول گزینه‌های ۱ و ۳).

عبارت «دوم»: هدف اصلی فرد در مقابله، حذف عامل فشارآور است که زندگی او را از حالت عادی خارج ساخته است؛ مثلاً دانش‌آموزی که نمره خوبی نگرفته است، هر روز وقت بیشتری را صرف مطالعه و یادگیری آن درس می‌کند. در این مثال، دانش‌آموز سعی دارد مشکل درسی خود (عامل فشارآور) را برطرف کند (تأیید گزینه‌های ۲ و ۳).

عبارت «سوم»: این فرد تلاش دارد تا با برنامه‌ریزی، فشارهای شغلی خود را کاهش دهد. برنامه‌ریزی زمان‌بندی‌شده یکی از مقابله‌های سازگارانه بلندمدت است (تأیید گزینه‌های ۳ و ۴).

عبارت «چهارم»: مذهب و رفتارهای معنوی (مثل توکل به خدا)، از طریق ایجاد آرامش ذهنی، کاهش فشار روانی، رابطه با خداوند و ... باعث بهبود عملکرد سیستم بدنی می‌شود و این موضوع نشان‌دهنده تأثیر مستقیم مذهب بر سلامت است. (تأیید گزینه‌های ۱ و ۳)

- مقابله با فشار روانی، با دو هدف صورت می‌گیرد: ۱. هدف اصلی در مقابله، حذف و از بین بردن عامل فشارآور است ۲. در صورت امکان پذیر نبودن حذف، هدف مقابله، تحمل کردن فشار روانی و به حداقل رساندن آن است.

مثلاً دانش‌آموزی که با درس خواندن سعی می‌کند نمره پایین خود را جبران کند و نمره بالا بگیرد، عامل فشارآور را حذف می‌کند.

۸۰- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: ساده * روان‌شناسی (درس ۸)

علی دچار بیماری نیست؛ بلکه به خاطر سبک زندگی علائم خفیفی مثل سردرد و سرگیجه را تجربه می‌کند. بنابراین در قسمت میانه پیوستار سلامتی (زرد رنگ) قرار دارد.

گزینه ۲: در این موقعیت ارتباط متقابل ویژگی‌های روان‌شناختی و جسمانی مطرح نشده است؛ بلکه سردرد و کسالت جسمی، در نتیجه کم‌خوابی و کار زیاد به وجود آمده است.
گزینه ۳: قسمت ناتوانی نسبتاً شدید، مربوط به افرادی است که بیمار هستند ولی بیماری آن‌ها تحت کنترل و درمان قرار گرفته است در حالی که علی دچار بیماری خاصی نیست.
گزینه ۴: مقابله، هر نوع تلاش برای از بین بردن یا تحمل کردن فشار روانی است. در این موقعیت به روش مقابله علی اشاره نشده است.

زبان عربی (ویژه انسانی)

۸۱- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۱)

عَرَك: تو را فریب داد (رد گزینه ۱) // مواعظ: اندرزها، پندها (رد گزینه ۲) // لا رجاء: هیچ امیدی؛ لای نفی جنس (رد سایر گزینه‌ها)

۸۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۴) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۲ و ۴)

مُجالسة: هم‌نشینی کردن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) // المتفائل: خوش‌بین (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // تُخرج: خارج می‌کند، بیرون می‌آورد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) // النشاط: فعالیت (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۸۳- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۲)

مُؤمناً بالله: با ایمان به خدا؛ حال از نوع اسم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // تَفْلِحُ: رستگار می‌شوی (رد گزینه ۳) // الفرائض الإلهية: تکالیف الهی (رد گزینه ۳)

۸۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۳ و ۴)

إنسانٌ أحمق: انسانی نادان، انسان نادانی (رد گزینه ۱) // لا يتعديّ ... إلّا: دست‌درازی نمی‌کند ... جز، فقط ... دست‌درازی می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۸۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۲ و ۴)

«كثيراً» نقش صفت را برای مفعول مطلق دارد و نباید به صورت صفت برای «الیتامی» بیاید (رد گزینه ۱) // لم یکن لهم: نداشتند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) // فمّ به اقدام کن، پرداز (رد گزینه ۲) // إنشاء: به وجود آوردن، ایجاد (رد گزینه ۴) // خدمتهم: خدمت به آن‌ها (رد گزینه ۲) نکته: هرگاه پس از فعل «قام»، حرف «ب» بیاید، این فعل به معنای «اقدام کرد، پرداخت» می‌باشد.

۸۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱) و عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: ما أرخص: چه ارزان است
ترجمه درست عبارت: «قیمت پیراهن مردانه‌ای که امروز آن را خریدم، چه ارزان است!»
گزینه ۲: الصحف: روزنامه‌ها/ الأخبار الإقتصادية: اخبار اقتصادی
ترجمه درست عبارت: «با خواندن روزنامه‌ها، از اخبار اقتصادی آگاهی می‌یابیم!»
گزینه ۳: أحدث: جدیدترین؛ اسم تفضیل/ مقالاته: مقاله‌هایش
ترجمه درست عبارت: «استاد، جدیدترین مقاله‌هایش را با یاری جستن از حامد نوشته است!»

۸۷- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

جوابش اینه

قد تعرّضت لـ: در معرض ... قرار گرفته است
ترجمه درست عبارت: «در سال‌های اخیر، صنعت خودرو در معرض انتقادات بسیاری قرار گرفته است!»

۸۸- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ و ۲ (جامع)

جوابش اینه

می‌تواند برسد: لا یقدر علی الوصول، لا یقدر أن یصل، لا یستطیع الوصول، لا یستطیع أن یصل (رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ ضمیر در «اهدافه» زائد است. (رد گزینه ۴)/ تحقّق می‌یابد: تتحقّق (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ انسان ناامید: المرء الخائب؛ ترکیب وصفی معرفه (رد گزینه ۱)

۸۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

جوابش اینه

در این گزینه، هر دو عبارت به زیاده‌روی نکردن در ستایش اشخاص اشاره دارند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۲: عبارت اول، دوستان قدیمی را بهترین دوستان دانسته است، اما عبارت دوم به این نکته اشاره دارد که همیشه در مقایسه بین نو و کهنه، جنس نو از ارزش بالاتری برخوردار است.
گزینه ۳: عبارت اول به حمد و ستایش پروردگار پرداخته است، اما عبارت دوم به این نکته اشاره دارد که به هنگام غفلت، توجه به دین و دینداری کاهش می‌یابد.
گزینه ۴: عبارت اول، مورد رحمت قرار گرفتن را در گروی رحم کردن به دیگران دانسته است و انسان را به رحم کردن به مردم دعوت می‌کند، اما عبارت دوم، مخاطب را به رحم نکردن به ستمگران و ظالمان دعوت می‌کند.

■ ترجمه متن:

«نهنگ قاتل که به نام اورکا نیز شناخته می‌شود، از بزرگ‌ترین انواع دلفین‌هاست و گاه با رنگ سیاه و سفید خود متمایز می‌گردد و در تمام اقیانوس‌های جهان زندگی می‌کند، اما آب‌های سرد را در قطب‌ها ترجیح می‌دهد درحالی‌که قادر است رفتار خود را بر اساس محیط احاطه‌کننده‌اش تغییر دهد!»

نهنگ‌های قاتل، شکارچیان هوشمندی هستند که از فن‌آوری‌های پیشرفته‌ای برای شکار استفاده می‌کنند! آن‌ها در مجموعه‌هایی منظم به شکار پستانداران دریایی، از جمله کوسه‌ها و دیگر نهنگ‌ها، می‌پردازند و از راه صدا، موقعیت طعمه خود را به دقت تعیین می‌کنند، به گونه‌ای که صداهایی را به‌سوی طعمه می‌فرستند و به موج‌هایی که [در برگشت] از آن فرستاده می‌شود، گوش می‌دهند و سپس به‌صورت دسته‌جمعی با سرعتی که گاه به ۶۰ کیلومتر در ساعت می‌رسد، او را دنبال می‌کنند، پس دور شکارشان جمع می‌شوند درحالی‌که حرکاتی را انجام می‌دهند که آب‌ها را موج می‌گرداند، آنگاه طعمه می‌ترسد و به سمت اعضای گروه پناه می‌برد، امری که منجر به نابودی‌اش در میان ضربات نهنگ‌های قاتل با بینی‌های تیز و فک‌های قوی آن‌ها می‌شود! این روش‌ها تنها هوش بالای او و همکاری اجتماعی را نشان می‌دهند و از این‌رو نهنگ قاتل را از شگفتی‌های آفریدگان قرار می‌دهد که دانشمندان را به حیرت واداشته است تا در برابر حکمت بالغه آفریننده خود خضوع کنند!»

۹۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: نمی‌تواند جز در آب‌های سرد زندگی کند و تنها از پستانداران دریایی تغذیه می‌کند!
گزینه ۲: طعمه‌اش را به‌تنهایی دنبال می‌کند و سپس با بینی و فک خود، ضرباتی قوی به آن وارد می‌کند که به نابودی‌اش می‌انجامد!
گزینه ۳: امواج صوتی‌ای را ارسال می‌کند تا آب‌ها موج‌دار شوند و طعمه بترسد و به سمت او پناه ببرد!
گزینه ۴: از خانوادهٔ دلفین‌هاست و با وجود بدن بزرگش، می‌تواند با سرعت در آب شنا کند!

۹۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: این آفرینش خداست، پس به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند، چه آفریده‌اند؟
گزینه ۲: او شما را در زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما شد.
گزینه ۳: ای آنکه در دریاها شگفتی‌هایش و در زمین نشانه‌هایش وجود دارند!
گزینه ۴: چه کسی آن را به نیروی هوشمندی مجهز کرد!

۹۲- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: سرعت نهنگ‌های قاتل هنگامی که طعمه‌شان را در آب دنبال می‌کنند، به چقدر می‌رسد؟
گزینه ۲: نهنگ اورکا چگونه محل طعمه‌اش را در دریا شناسایی می‌کند؟
گزینه ۳: نهنگ‌های قاتل کجا را مکانی برای زندگی‌شان در دریاها و اقیانوس‌ها انتخاب می‌کنند؟
گزینه ۴: نهنگ‌های قاتل و کوسه‌ها چه زمانی به شکار پستانداران روی می‌آورند؟

پاسخ گزینه‌ها:

۱. سَتَيْنَ كَيَوْمَتَرَا فِي السَّاعَةِ
۲. بِإِرْسَالِ الْمَوْجَاتِ وَ انْبِعَاطِهَا
۳. جَمِيعَ الْمَحِيطَاتِ خَاصَّةً الْمِيَاهِ الْبَارِدَةِ فِي الْقُطْبَيْنِ

۹۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

خبر للفعل الناقص ← مفعول ثانٍ للفعل «تُصَيَّرُ»

- فعل «صَيَّرَ يُصَيِّرُ» در باب «تفعیل» را نباید با فعل «صَارَ يَصِيرُ» که از افعال ناقصه است، اشتباه گرفت.

۹۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

اسم المفعول من مصدر «تقديم» ← اسم الفاعل من مصدر «تَقَدُّمٌ»

۹۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۷ و ۸) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس‌های ۱ و ۲)

بررسی اشتباهات:

المُصَدَّرَةُ ← المَصْدَرَةُ [عين الفعل در اسم فاعل مزید همواره مکسور است].
العُطُور ← العُطُور [جمع مکسر کلمه «عطر»]

۹۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۷)

منظور از فعلی که فاعلش حذف شده است، همان فعل مجهول است. برای اینکه فعل مجهول را به درستی تشخیص بدهیم، باید به معنای دقیق عبارت‌ها توجه کنیم؛ ضمن اینکه اعراب و جنس اسم‌های بعد از آن‌ها را هم باید مورد نظر داشته باشیم. ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: خداوند صدای کسانی را که صداهای خود را بدون دلیل منطقی بالا می‌پزند، به صدای خران تشبیه کرده است! (هر دو فعل این عبارت معلوم هستند).

گزینه ۲: گاهی آرزو داریم چیزی را که در دستان دیگران است، داشته باشیم حال آنکه خداوند بهتر از آن را به ما داده است! (تمام فعل‌های این عبارت فاعلشان مشخص است پس معلوم هستند).

گزینه ۳: به همراه تعدادی از دوستانم شتافتم تا قبل از اینکه ورزشگاه از تماشاچیان پر شود، در آن حاضر شویم! (فعل‌های این عبارت هم معلوم هستند. دقت داشته که فعل «امتلاً، یمتلی» به معنای «پر شد»، یک فعل لازم است نه مجهول).

گزینه ۴: در مطالعات برخی از دانشمندان گذشته، ابعاد تأثیر زبان فارسی بر عربی آشکار شده است! (فعل «بین» به معنای «آشکار کرد» است که در این عبارت به صورت مجهول «بینت: آشکار شده است» مورد استفاده قرار گرفته است).

۹۷- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۵ و ۶)

«منصوب بالياء» مربوط به اسم‌های مثنی یا جمع مذکر سالمی است که در جمله منصوب شده‌اند. در گزینه ۳، «یدیها» در اصل «یدیٰ + ها» بوده است؛ یعنی «یدیٰ» اسم مثنی است و در این جمله به عنوان مفعول فعل «أُنْ تُحَرِّکَ» آمده است، بنابراین «منصوب بالياء» است.

گزینه ۱: در اینجا «ذا الوجهین» یک ترکیب اضافی است که در آن «الوجهین» مضاف‌إلیه و «مجرور بالياء» است.
گزینه ۲: «قتل» در اینجا فعل نیست، بلکه مصدر است چون بعد از حرف جرّ «إلی» آمده. بر همین اساس «عشرین» هم مضاف‌إلیه و «مجرور بالياء» است.
گزینه ۴: کلمه «تھارین» جمع مکسر است نه سالم، پس اعراب آن نمی‌تواند «منصوب بالياء» باشد.

۹۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳)

در این گزینه «ما» از نوع شرطیه بوده و «أَدَى» فعل شرط و «یُهدّد» جواب شرط است. ترجمه عبارت: «هرچه به اختلال در توازن طبیعت منجر شود، زندگی کسانی را که در آن هستند، تهدید می‌کند!»
اما در سایر گزینه‌ها، ساختار «ما أَفْعَل» دیده می‌شود که همگی به اسلوب «تعجّب» اشاره دارند. توجه کنید که در این عبارت‌ها اگر «ما» را از نوع شرط بگیرید، نمی‌توانید جواب شرط مناسبی را برایش پیدا کنید.
ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «چه زیانکار است کسی که چشمش را از حرام‌های خداوند نبوشانده و از کار زشتش پشیمان نشده است!»

گزینه ۳: «چه مهربان است پیامبر ما ﷺ پس از فتح مکه در رویارویی با کسانی که به او ستم کردند!»

گزینه ۴: «چه بیناست انسانی که جهانی را که در وجودش درهم پیچیده است، درک کرده سپس به آفریننده آن ایمان آورده است!»

۹۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

مستثنی وقتی مورد تأکید واقع می‌شود که مستثنی‌منه محذوف باشد، در این حالت «إلا» معنای «فقط» داشته و مستثنی نیز مورد تأکید قرار می‌گیرد.

وقتی عبارت قبل از «إلا» به تنهایی ناقص باشد و به وسیله کلمه‌ای که بعد از «إلا» آمده، کامل شود، مستثنی محذوف است. در گزینه ۳ عبارت قبل از «إلا» معنای کاملی ندارد و «سروالاً أسود» معنای آن را کامل می‌کند پس مستثنی‌منه محذوف بوده و مستثنی مورد تأکید قرار گرفته است: «پول زیادی نداشتم پس فقط شلوار سیاهی را برای برادر بزرگ‌ترم خریدم!»

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: «پزشک مرا از چیزهایی که در وعده‌های غذایی می‌خوریم منع نکرد مگر مواد قندی!» ← «ما» در این عبارت مستثنی‌منه به حساب می‌آید.

گزینه ۲: «پستانداران نمی‌توانند پرواز کنند مگر خفاش که غالباً در تاریکی زندگی می‌کند!» ← «اللبنات» مستثنی‌منه است.

گزینه ۴: «[هیچ] قومی نتوانست که از دیوار بزرگی که اطراف چین بنا شده است، عبور کند به جز مغول!» ← «قوم» مستثنی‌منه است.

۱۰۰- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۵) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۵)

جوابش اینه

در این گزینه، «أُمّهات» اسم نکره‌ای است که در نقش منادا ظاهر شده و جمله «تُرّیین» آن را توصیف کرده است: «ای مادرانی که کودکان را برای آینده تربیت می‌کنید، شما بهترین معلم‌ها هستید!»

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: در این عبارت «مَن» منادا می‌باشد که پس از آن، فعلی برای توصیف نیامده است.

گزینه ۳: در این عبارت، اصلاً اسم نکره وجود ندارد، بنابراین جمله وصفیه هم نداریم.

گزینه ۴: «تلامیذ» منادایی است که اسم نکره هم هست ولی «لا تسبقوا» که بعد از آن آمده، فعل نهی است و افعال امر و نهی نمی‌توانند جمله وصفیه باشند.

تاریخ (ویژه انسانی)

۱۰۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۳)

جوابش اینه

مراحل کار باستان‌شناسان:

(۱) شناسایی و کشف: استفاده از ابزارها و فناوری‌های جدید و پیشرفته مانند پهپادها و رادارها

(۲) حفاری: یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان است - نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.

(۳) استخراج و تنظیم اطلاعات: باستان‌شناسان آثار و بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کار رفته و کاربردهای آن‌ها، مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهند.

۱۰۲- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۴)

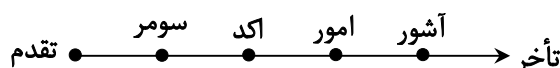
جوابش اینه

(الف) با لشکرکشی‌های پیاپی به سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آن‌ها، بر قلمرو و ثروت خود افزود. ← آشور

(ب) شیوه حکومتی را بنیان نهاد که مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود. ← آمور (حمورابی)

(ج) علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزارها و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز تبحر خوبی داشتند. ← سومر

(د) مردمان و اقوامی را که دارای اندیشه، آداب و رسوم، صنعت و هنرگوناگونی بودند، یکپارچه و متحد ساخت. ← اکد

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس های ۵ و ۶)

(الف) شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساکنان متمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌ای دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند. آنان خیابان‌ها و معابر اصلی و فرعی را با پهنای معینی طراحی کرده بودند که یکدیگر را قطع می‌کردند.

(ب) موانع طبیعی، چین را از تایلند، برمه، هند و آسیای مرکزی جدا کرده است، اما دره پنهان رود هوانگ هو در شمال، این کشور را در معرض یورش اقوام بیابان گرد قرار می‌داد.

(ج) از این تمدن هم چنین لوح‌ها و نوشته‌هایی به دست آمده است که تاکنون رمزگشایی و خوانده نشده‌اند. از این رو، درباره اوضاع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تمدن سند چیزی نمی‌دانیم.

(د) بخش وسیعی از یونان را کوه‌های صخره‌ای فرا گرفته است که در میان آن‌ها فقط دشت‌های حاصلخیز کوچکی به چشم می‌خورد. در عوض، موقعیت شبه جزیره‌ای این کشور و برخورداری از سواحل طولانی با خلیج‌ها و بریدگی‌های مناسب برای ایجاد لنگرگاه‌ها، شرایط مناسبی را برای کشتیرانی و دریانوردی فراهم کرده است.

در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ موارد جابه‌جا نوشته شده است یا به منطقه و تمدن درستی اشاره ندارد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۷)

«الف» و «د»: با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و... به کشور ما آمدند و روزبه‌روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی بخصوص تخت جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد. بدین گونه، کم‌کم زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

(ب) در سال ۱۳۰۶ ش. کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند ارنست هرتسفلد آلمانی و آرتور پوپ آمریکایی شروع به فعالیت کردند و دامنه کاوش‌های باستان‌شناسی وسیع‌تر شد.

(ج) با خوانده شدن خط میخی، علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد.

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۲)

در تاریخ‌نگاری ترکیبی مورخ ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند. از مشهورترین چهره‌های این سبک از تاریخ‌نویسی می‌توان به بلاذری صاحب کتاب فتوح البلدان و دینوری نویسنده کتاب اخبار الطوال اشاره کرد.

بررسی سایر موارد:

«ج» و «د» در مورد تاریخ‌نگاری روایی درست است.

۱۰۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۴)

غزوه بدر ضربه سنگین و جبران‌ناپذیری بر قریش وارد آورد و قدرت و موقعیت آنان را در منطقه حجاز تضعیف کرد. پس از آن، ساکنان آن منطقه گرایش بیشتری به رسول خدا ﷺ و اسلام نشان دادند.

بررسی سایر عبارت‌ها:

«الف» و «ج» مربوط پیامد جنگ خندق است.

۱۰۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۸)

«الف» و «ج»: مهاجرت قبیله‌های عرب به ایران در قرن اول، از جمله رویدادهایی است که آثار و نتایج سیاسی، اجتماعی و فرهنگی قابل توجهی برجای گذاشت. این مهاجرت‌ها از دوران فتوحات و به هدف تحکیم سلطه مسلمانان بر ایران شروع شد و در دوره امویان شدت یافت. بررسی سایر عبارت‌ها:

(ب) بیشتر اعراب مهاجر با همان زندگی بدوی و خانه‌به‌دوشی در واحه‌های اطراف شهرها و روستاها مستقر شدند؛ تعدادی نیز در شهرها سکونت گزیدند و محله‌هایی خاص خود به‌وجود آوردند.

(د) شرایط مناسبی برای همزیستی مسالمت‌آمیز و همکاری میان ایرانیان با مهاجران عرب، نخست در زمینه تجارت و کشاورزی و سپس در زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی به‌وجود آمد و کم‌کم مهاجران جذب فرهنگ ایرانی شدند.

۱۰۸- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۱۰)

در عصر سلجوقی، با تدبیر نظام‌الملک، شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رایج بود، گسترش یافت. اقطاع به انواع مختلف واگذاری زمین به افراد نظامی یا صاحبان مشاغل دیوانی گفته می‌شد. نظام‌الملک با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد. گرچه این سیاست در ابتدا نتایج و عواید مثبتی برای حکومت داشت، اما پس از نظام‌الملک به دلیل تمایل تدریجی صاحبان اقطاع به استقلال، سبب جدایی مناطقی شد که زمین‌های اقطاعی در آن‌ها قرار داشتند و نهایتاً به ضعف و زوال حکومت سلجوقی کمک کرد.

۱۰۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۲)

آرامش و ثبات سیاسی نسبی، کاهش مالیات‌ها، دربار کم تجمل و تلاش کریم‌خان برای تثبیت قیمت کالاها از جمله عوامل مؤثر در رونق اقتصادی در این دوره بود.

۱۱۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۲ (درس ۷) و تاریخ ۳ (درس ۴)

(ب) نقاشی در عصر قاجاریه به دنبال وحدت سیاسی و استقرار امنیت و در سایه حمایت پادشاهان و دربار از یک سو و ارتباط با غرب از سوی دیگر، دچار تحولی اساسی شد. هنر و صنعت نیز در دوران فاطمیان پرونق بود. از جمله هنرهای رایج در آن زمان، می‌توان به نقاشی، شیشه‌گری، کاشی‌کاری، منبت‌کاری، کاغذسازی و فلزکاری اشاره کرد. هنرمندان آن دوره در برخی از هنرها، مانند شیشه‌گری، بلورسازی و سفالگری به نوآوری پرداختند و شیوه‌های جدیدی را ابداع کردند.

(ج) در عصر قاجار بسیاری از معماران به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به‌وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی‌های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. عصر فاطمیان، از جمله دوره‌های برجسته تاریخ معماری و هنر اسلامی شناخته می‌شود. علاقه خلفای فاطمی به مظاهر شکوه و جلال، به توسعه هنرهای تزیینی و معماری کمک کرد.

بررسی سایر موارد:

(الف) صنعت پارچه‌بافی در زمان فاطمیان رواج زیادی یافت و مراکز و کارگاه‌های پارچه‌بافی متعددی در شهرهای مختلف مصر از جمله قاهره مشغول تولید انواع منسوجات بودند. صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و... در اوایل دوره قاجار کیفیت مطلوبی داشت، اما پس از پایان جنگ در اروپا و سرازیر شدن سیل کالاهای اروپایی، صنایع دستی ایران به تدریج رو به انحطاط رفت.

۱۱۱- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۵)

موارد «ب» و «ج» درست هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) در پی ماجرای افزایش نرخ قند، اجتماع‌های بزرگی در منزل علما بر پا شد و به پیشنهاد آیت‌الله طباطبائی، روحانیون و مردم، با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند.

(د) واقعه نوز بلژیکی، واکنشی در برابر توهین به مقدسات مردم مسلمان ایران به‌شمار می‌رود که آغازگر یک جنبش عمومی شد.

۱۱۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۶) و تاریخ ۳ (درس ۶)

ب) تفکر ملی‌گرایی، مردمان و گروه‌های قومی را که تاریخ و فرهنگ و زبان مشترکی داشتند، برانگیخت تا با هم یکی شوند و زیر پرچم حکومتی یکپارچه و مستقل قرار گیرند. ایتالیایی‌ها، آلمانی‌ها، لهستانی‌ها و... از جمله این اقوام بودند که تحت تأثیر اندیشه ملی‌گرایی، برای تأسیس حکومت ملی به پا خاستند.

ج) جمهوری رم در سال‌های میان ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م. با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه‌جزیره ایتالیا مسلط شد. بررسی سایر عبارت‌ها:

الف) در حدود ۱۵۰۰ ق.م. گروهی از اقوام هند و اروپایی به ایتالیا پا نهادند و مزارع و روستاهایی را به وجود آوردند.

د) در نتیجه فتوحات رومیان، جمهوری رم تبدیل به قدرتی بزرگ در مدیترانه شد و به توسعه‌طلبی خود در اروپا، آفریقا و آسیا ادامه داد.

۱۱۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۸)

در پی اصلاحات موسوم به «انقلاب میچی» در نیمه دوم قرن ۱۹، حکومتی کاملاً مرکزی در ژاپن برپا شد. نخستین اولویت‌ها پس از انقلاب میچی، تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشایی غربی و جبران عقب‌ماندگی‌های نظام قبلی بود. بدین ترتیب ژاپن اولین گام‌ها را در راه صنعتی شدن برداشت و هم‌زمان شروع به استعمار سرزمین‌های پیرامون خود کرد. متناسب با این تحولات، تغییرات اساسی در بخش نظامی، آموزش و پرورش، مالیات و قانون اساسی نیز ایجاد شد.

جغرافیا (ویژه انسانی)

۱۱۴- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۵)

عرض جغرافیایی، پرفشار جنب‌حاره‌ای و دوری و نزدیکی به دریاها، مهم‌ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی هستند که بر آب‌وهوای کشور اثر دارند. نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور دو اثر متفاوت دارد. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرحی شدن هوا می‌شوند. در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کمتر است.

۱۱۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۴)

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته کوه‌های بشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبای با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق و «ناهمواری‌های مریخی» ایجاد کرده است که آن‌ها را (کوه‌های مینیاتوری) هم می‌نامند.

۱۱۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۲)

ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است. ناحیه انتقالی در امتداد دو ناحیه زبانی انگلیسی و اسپانیایی در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک وجود دارد که در این بخش هر دو زبان انگلیسی و اسپانیایی رواج دارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۳)

۱۱۷- پاسخ: گزینه ۳

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به‌سوی بالا صعود می‌کند؛ بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود. به‌خاطر داشته باشید که جریان حرکت هوا همیشه از منطقه پرفشار به سمت منطقه کم‌فشار (یعنی سرد به گرم) است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

۱۱۸- پاسخ: گزینه ۴

برخی از شهرها با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت، به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها «جهان شهر» گفته می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

۱۱۹- پاسخ: گزینه ۳

یکی از عوامل مهم افزایش جمعیت شهری در ایران مهاجرت از روستا به شهر بوده است. تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد. این دوره به دوره شهرنشینی کند معروف است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۴)

۱۲۰- پاسخ: گزینه ۱

«کارسنت»، پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. آب‌هایی که با دی‌اکسیدکربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسیدکربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۱

مکیندر معتقد بود بعد از منطقه قلب زمین یا هارتلند، یک هلال داخلی وجود دارد که قدرت دریایی به آن دسترسی دارد و یک هلال خارجی، که شامل قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۶)

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۲

مدیریت سیل:

- پیش از وقوع: (۱) روش‌های سازه‌ای مانند احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی (۲) روش‌های غیرسازه‌ای مانند ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل‌خیز
- در حین وقوع: توجه به هشدارهای هواشناسی از طریق رادیو و تلویزیون - حرکت سریع به سمت نواحی مرتفع
- بعد از وقوع: مکان‌یابی برای اسکان موقت و برپا کردن چادرهای امداد - مرمت فوری راه‌های ارتباطی برای دریافت خدمات و تجهیزات - توزیع امکانات و تجهیزات موردنیاز مصدومان و...

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۵)

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۳

الف) کمربند کوهستانی آلپ - هیمالیا، جایی که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا - اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند (همگرا).

ب) کمربند میانی اقیانوس اطلس، جایی که پوسته اقیانوس اطلس در حال باز شدن و گسترش است (واگرا).

ج) کمربند میانی اقیانوس آرام، محلی که پوسته کف اقیانوس آرام به پوسته قاره آسیا - اروپا آمریکای جنوبی، استرالیا و آمریکای شمالی برخورد می‌کند. (همگرا)

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۴)

با توجه به عبارت داده شده که بیانگر منطقه کوهستانی مرکزی ایران می باشد و در این محدوده شاهد کویر لوت و دشت کویر هستیم، هوازدگی فیزیکی بیشتر رخ می دهد.

گزینه ۱: گل فشان ها مربوط به کوه های شرق و جنوب شرقی ایران است.
گزینه های ۲ و ۴: توضیح داده شده مربوط به رشته کوه های زاگرس می باشد.

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۶)

با توجه به شکل، اقداماتی که بعد از وقوع زمین لغزش می توان انجام داد ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی است، به طوری که نفوذناپذیری آن کاهش یابد.

گزینه ۱: با توجه به شکل و وجود ساختمان، در قبل و بعد از بازسازی، می توان گفت که ساخت و ساز در ابتدا صورت گرفته است و سپس مطالعات انجام شده است.
گزینه ۳: برای ساختمان سازی باید شیب های تند، لبه های پرتگاهی، کناره های پرشیب رودها و دامنه های پرشیب دره ها پرهیز کرد، که مربوط به اقدامات قبل از وقوع زمین لغزش می باشد.
گزینه ۴: با هدایت انشعابات شبکه زهکشی به سوی یک کانال مصنوعی، سرعت تخلیه روان آب افزایش و نفوذپذیری و زمین لغزش کاهش می یابد.

فلسفه و منطق

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۲)

دلالت التزامی، بر لازمه یک لفظ دلالت دارد. برای مثال عبارت «سروقامتان» یک استعاره است و استعاره ها، کنایه ها، مجازها، معمولاً دلالت التزامی دارند.

گزینه ۱: در اینجا بخشی از درخت سرو مدنظر است و لذا دلالت، تضمینی است.
گزینه ۲: در اینجا دلالت سرو مطابق با معنای اصلی و ظاهری آن است، پس دلالت مطابقی است.
گزینه ۴: با توجه به اینکه «همچون»، قبل از «سرو» آمده، دلالت «سرو»، مطابقی است، نه التزامی.

– وقتی ادات تشبیه ذکر شود، دلالت مشبّه به، مطابقی خواهد بود.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۳)

اگر «ب» و «ج» مساوی باشند، رابطه «الف» با «ج» نیز مانند رابطه «الف» با «ب»، عموم و خصوص من وجه خواهد بود و «الف» نمی تواند اعم از «ج» باشد.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * منطق (درس ۴)

خفاش پرنده نیست و لذا رابطه این تعریف با خفاش، تباین است. این تعریف، هیچ خفاشی را در بر نمی گیرد (پس جامع نیست) و پرندگانی مانند عقاب را در بر می گیرد. (پس مانع نیست).

گزینه ۱: جامع است ولی مانع نیست؛ چون لوزی های غیرمربع را نیز شامل می شود.
گزینه ۲: جامع است ولی مانع نیست؛ چون بیضی را نیز شامل می شود.
گزینه ۳: جامع است ولی مانع نیست؛ چون فعل را نیز در بر می گیرد.

- اگر یک تعریف، نه جامع باشد و نه مانع، رابطه تعریف با مفهوم مجهول، می تواند عموم و خصوص من وجه یا تباین باشد.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۵)

در استقرای تعمیمی، با بررسی چند مورد جزئی حکمی کلی صادر می شود. البته یکی از راه های ایجاد استقرای تعمیمی، نتیجه گیری از گذشته به آینده است. در گزینه ۳، با توجه به تجربیات صد سال گذشته درباره سال جاری به نتیجه ای رسیدیم، پس یک استقرای تعمیمی داریم.

گزینه ۱: نتیجه گیری از کل (تمام جانوران) به جزء (انسان) است، که نتیجه قطعی دارد و یک استدلال قیاسی محسوب می شود.
گزینه ۲: سفر اصفهان را به سفرهای خارجی سعید تشبیه کرده است پس یک استقرای تمثیلی است.
گزینه ۴: در نتیجه گیری از انتخابات، همه نمونه ها دیده می شوند و سپس نتیجه گیری می شود؛ پس نتیجه آن، قطعی است.

- استقرای تام، ظاهری شبیه به استقرای تعمیمی دارد چون در آن تک تک جامعه آماری بررسی می شود، اما از آنجاکه نتیجه ای قطعی دارد، نوعی قیاس محسوب می شود.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۷)

هر غیر الف غیر ب است ← هیچ غیر الف ب نیست ← هیچ ب غیر الف نیست ← هر ب الف است.
(ابتدا به جای «غیر ب» رابطه قضیه را سلبی کردیم سپس از آن عکس مستوی ساخته شده است و بار دیگر به جای «غیر الف» رابطه را ایجابی کردیم.)

گزینه های ۱ و ۴: اگر «الف» را حیوان و «ب» را انسان در نظر بگیریم (الف اعم از ب باشد) مثال نقضی برای «هیچ الف ب نیست» و «بعضی ب غیرالف است» به دست می آید.
گزینه ۳: اگر «الف» را انسان و «ب» را ناطق در نظر بگیریم (ب مساوی با الف باشد) مثال نقضی برای «بعضی الف ب نیست» حاصل خواهد شد.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * منطق (درس ۸)

در موجبه جزئی، هم علامت موضوع و هم علامت محمول، منفی است و لذا حدوسط، چه موضوع باشد و چه محمول، در آن مقدمه علامت منفی می گیرد؛ پس برای رعایت شرط دوم اعتبار باید در مقدمه دیگر، علامت مثبت داشته باشد.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: هریک از موضوع و محمول نتیجه که علامت مثبت دارند، در مقدمات نیز باید علامت مثبت داشته باشند؛ اما آنچه در نتیجه علامت منفی دارد، در مقدمات می تواند مثبت یا منفی باشد.
گزینه ۳: حدوسط، در نتیجه حذف می شود.
گزینه ۴: تفاوت مفرد یا جمع بودن حدوسط در مقدمات، باعث مغالطه عدم تکرار حدوسط نمی شود.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۱ (درس ۲)

جوابش اینه

بررسی گزاره ها:

(الف) مربوط به معرفت شناسی است؛ پس کاملاً اساسی است و چون هستی شناسی فرع بر معرفت شناسی است، از این جهت از گزاره های هستی شناسانه نیز بنیادی تر است.
(ب) بحث خدا در فلسفه، از یک جهت به هستی شناسی مربوط است و از یک جهت به فلسفه دین. بنابراین، هم می تواند به بخش اصلی فلسفه مربوط شود (کاملاً بنیادی باشد) و هم به شاخه های فلسفه (نسبتاً بنیادی باشد).
(ج) هستی شناسانه است و کاملاً بنیادی است.
(د) نسبتاً بنیادی است و می تواند در انسان شناسی فلسفی یا فلسفه اخلاق قرار گیرد.
پس ترتیب بیان شده در گزینه ۳ درست است که از نظر ترتیب بنیادی بودن، بدین صورت است:
معرفت شناسانه - هستی شناسانه - هستی شناسانه یا مربوط به فلسفه دین - مربوط به شاخه های فلسفه

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۱ (درس های ۳ و ۴)

جوابش اینه

سوفیست ها پیروزی بر رقیب را هدف قرار داده بودند و هر هدفی یکی از عناصر تشکیل دهنده معنای زندگی است. همین هدف باعث شد که به آنجا برسند که اصل حقیقت و واقعیت را انکار کنند.

نباید سراغ اینا بری

گزینه های ۱ و ۲: انکار حقیقت و واقعیت باور نهایی سوفیست ها بود، نه باور ابتدایی. آنان در ابتدا به جهت باور به بیهوده بودن نظریات جهان شناسان به این نتیجه رسیدند که پیروزی بر رقیب را هدف قرار دهند و این، بخشی از معنای زندگی آنان بود که بر اساس باور نهایی آنان به انکار حقیقت و واقعیت شکل نگرفته بود.
گزینه ۳: لزوماً چنین نیست که همه مردم بر اساس استدلال خود، باورها و فلسفه خود را ساخته باشند؛ بلکه بسیاری از مردم بر اساس تقلید و عادت به فلسفه خاصی می رسند.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۱ (درس ۷)

جوابش اینه

بحث از ابزارهای شناخت، معرفت شناختی است و مباحث معرفت شناسی جزو شناخت عقلی محض هستند. ادراک اصل عواطف و احساسات، به وسیله عقل نیست و می توان آن را نوعی شناخت قلبی دانست (از نظر بی واسطه بودن، نه از نظر نیاز به ریاضت و سیر و سلوک داشتن). آنچه به عنوان شناسایی حالات درونی نفس، کار عقل دانسته می شود، مربوط به تحلیل و علت یابی آن حالات است، نه یافتن اصل آن ها در درون خود.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: مبانی شناخت تجربی، عقلی محض هستند چون مقدم بر شناخت های تجربی اند و صرفاً با چینش استدلال و مستقل از حس و تجربه بررسی می شوند.
گزینه ۳: یک فیزیک دان تا نپذیرد هر پدیده ای نیازمند علت است نمی تواند پدیده های جهان را بررسی کند، نه هر چیزی!
گزینه ۴: علاوه بر شناخت های شهودی، شناخت های حسی و شناخت بدیهیات عقلی نیز بدون استدلال صورت می گیرند.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۱ (درس ۸)

نسبی‌گرایان، همه معرفت‌های انسان را نسبی می‌دانند.

سایر گزینه‌ها مطابق با متن کتاب درسی درست‌اند.

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۱ (درس‌های ۹ و ۱۰)

دکارت، روح و جسم را دو بعد مجزا می‌داند اما ملاصدرا عقیده دارد نفس و بدن مجزا نیستند، بلکه وحدت حقیقی دارند به گونه‌ای که یکی (روح) باطن دیگری (جسم) است و مانند دو روی یک سکه هستند.

گزینه‌های ۱، ۲ و ۳، بیانگر اشتراکات تمام فلاسفه‌ای است که انسان را دوبعدی و دو ساحتی می‌دانند.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۱ (درس ۱۱)

از نظر کانت وجدان درونی انسان همان عقل (عملی) است که به امور پسندیده اخلاقی فرمان می‌دهد. به اعتقاد او قوانین اخلاقی، قوانین کلی و بدون استثناء هستند (رد گزینه ۱) و یک قانون اخلاقی هم همین است که عمل هر انسانی باید به گونه‌ای باشد که اگر دیگران هم همان کار را در مورد وی انجام دادند، او آن کار را بپسندد و عاملان آن را تحسین کند. البته مقصود او از پسندیده بودن و تحسین کردن، تحسین وجدان یا همان عقل عملی است، نه لزوماً مطابق لذات و منافع بودن. طبیعت‌گرایان نیز چنین قاعده‌ای را به عنوان قانون اول اخلاق می‌پذیرند، با این تفاوت که مقصود آنان از امر پسندیده، امری است که نهایتاً تأمین‌کننده منافع فردی افراد باشد. پس تفسیر کانت از این قاعده با تفسیر طبیعت‌گرایان متفاوت است (رد گزینه ۳). کانت، اصل قاعده را قبول دارد ولی هدف طبیعت‌گرایان از این قاعده را موجب غیراخلاقی شدن آن می‌داند چون از نظر او فعل اخلاقی باید تنها با هدف اطاعت از وجدان باشد. (رد گزینه ۲)

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱)

وقتی در مواجهه با حوادث، به دنبال علت آن‌ها می‌گردیم؛ یعنی به وجود یک علت پی برده‌ایم ولی ماهیت آن را نمی‌شناسیم. بنابراین چنین تلاشی، نشانه علم به وجود چیزی و بی‌خبری از ماهیت آن است و مستلزم مغایرت وجود و ماهیت می‌باشد.

گزینه ۲: ماهیت هم می‌تواند به واقعیت خارجی اطلاق شود؛ یعنی همان‌طور که مثلاً به درختی که در جهان خارج موجود است، اشاره می‌کنیم و می‌گوییم: «این، موجود است» به همین ترتیب می‌توانیم به آن اشاره کنیم و بگوییم: «این، درخت است».

گزینه ۳: مغایرت وجود و ماهیت، فقط به معنای عدم عینیت آن دو نیست بلکه به این معنا نیز هست که وجود، جزء ماهیت نیست. بر این اساس، باوجود اینکه وجود، اجزا ندارد و ماهیت اجزا دارد، ممکن است وجود جزئی از ماهیت باشد و لذا مغایرت وجود و ماهیت نقض شود.

گزینه ۴: ماهیت را هم می‌توان به وجود نسبت داد. مثلاً: «این موجود سیب است».

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۳)

اصل ضرورت بخشی علت به معلول یا همان اصل وجوب علی و معلولی، دو نتیجه مهم دارد:

یکی قطعی و حتمی بودن عالم یا همان تخلف‌ناپذیر بودن عالم و دیگری اینکه میان وجود و عدم چیزی نیست یعنی یا علت برای ممکن‌الوجود بالذات فراهم می‌شود و موجود می‌شود یا به عبارتی واجب‌الوجود بالغیر می‌شود، یا علت برای ممکن‌الوجود بالذات فراهم نمی‌شود که در این صورت موجود نمی‌شود و متمنع‌الوجود بالغیر می‌شود؛ حالت دیگری هم وجود ندارد.

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۲: امکان پیش‌بینی و پیشگیری، از نتایج اصل علیت و اصل سنخیت است.
گزینه ۳: پیگیری تحقیقات علمی با اتکا به اصل سنخیت ممکن می‌شود.
گزینه ۴: این گزینه بیانگر اصل وجوب علی و معلولی است و نتیجه آن را بیان نمی‌کند.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * فلسفه ۲ (درس ۴)

جوابش اینه

تأکید بر قطعی بودن نتیجه عمل را می‌توان تأکید بر ضرورت علی و معلولی دانست که معنای اول اتفاق را رد می‌کند.

نباید سراغ اینا بری

پیام مستقیم سایر گزینه‌ها، سنخیت و تناسب میان علت و معلول است که انکار معنای دوم اتفاق محسوب می‌شود.

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس‌های ۵ و ۶)

جوابش اینه

تمام فلاسفه مذکور، معناداری زندگی را فرع بر باور و قبول خداوند می‌دانند و تفاوت آن‌ها در چگونگی باور به خدا است.

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۱: برخلاف دیدگاه فیلسوفی مانند ابن‌سینا، از نظر کرگور، ایمان، هدیه‌ای الهی است و نیاز به استدلال ندارد.
گزینه ۳: کانت برخلاف ابن‌سینا و دکارت، وجود واقعی و خارجی خداوند را اثبات نمی‌کند، بلکه ضرورت وجود خداوند را اثبات می‌کند.
گزینه ۴: استدلال‌هایی مانند استدلال ابن‌سینا و فارابی، با بررسی موجودات این جهان و مشاهده نیاز آن‌ها شروع می‌شود، اما استدلال دکارت، از تصور عقلی خداوند شروع می‌شود.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۷)

جوابش اینه

تحلیل عقلی، اگر بر روی داده‌های حسی و تجربی صورت گیرد، مورد قبول تجربه‌گرایان از جمله بیکن و حتی پوزیتیویست‌هایی مانند کنت نیز هست.

نباید سراغ اینا بری

- گزینه ۱: هیوم هیچ اعتبار و ارزشی برای معرفت عقلی قائل نبود.
گزینه ۳: کسی که به‌طور کامل از عقل‌گرایان جدا شد، هیوم بود نه بیکن.
گزینه ۴: بی‌معنا دانستن امور غیر تجربی و ماوراء طبیعی، دیدگاه اگوست کنت است، نه دیدگاه هیوم.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱۰)

جوابش اینه

طبق نظر ابن‌سینا هیچ شر واقعی در عالم طبیعت نیست و فقط شرور ظاهری هستند. به عبارتی اگر به اجزاء جهان طبیعت بنگریم، برخی از آن‌ها را شر می‌بینیم؛ اما این شرور در نظام کلی طبیعت جز خیر نیستند و نمی‌توان آن‌ها را در کل طبیعت، ترکیب خیر و شر دانست.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: به بیان سهروردی هستی مراتب نور است و خداوند که نورالانوار است، با اشراق و پرتوافشانی خود، همه چیز را به وجود آورده است و چون نورالانوار منبع خیر است، با این بیان نمی توان سیل و زلزله را نیز شر واقعی دانست.

گزینه ۲: طبق نظر شیخ اشراق، خدا نور محض است اما سایر موجودات ترکیبی از نور و ظلمت اند و تفاوت میان پدیده ها هم به شدت و ضعف نورانیت آن ها بازمی گردد. پس به این بیان سیل و زلزله را هم باید ترکیبی از نور و ظلمت دانست، نه ظلمت محض.

گزینه ۴: ابوعلی سینا قائل به این است که چون عالم طبیعت را خدا با لطف و عنایت خود پدید آورده است، پس نظام احسن است و کل این نظام فقط رو به سوی خیر و کمال دارد و هر پدیده ای نیز نقش خود را در کمک به این سیر کمالی کل عالم طبیعت ایفا می کند.

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * فلسفه ۲ (درس ۱۱)

جوابش اینه

بر اساس مبانی حکمت متعالیه، آنچه ما به عنوان ماهیت می شناسیم و به اشیاء نسبت می دهیم، بازتاب و انعکاسی است که از خصوصیات و ویژگی های یک موجود در ذهن ما حاصل شده است. این خصوصیات نیز ناشی از رتبه وجودی و خصوصیات است که آن رتبه از وجود دارد.

نباید سراغ اینا بری

گزینه ۱: اساساً جایگاه مفاهیم، در ذهن است؛ پس مفهوم وجود و مفهوم ماهیت، هر دو در ذهن اند، نه در جهان خارج؛ اما بر اساس اصالت وجود، مفهوم وجود، برخلاف مفهوم ماهیت، دارای مصداق و مابه ازاء عینی و واقعی و خارجی است.

گزینه ۲: ظلمت و عدم، چیزی نیست که بخواهد از وجود ناشی شود.

گزینه ۳: بر اساس اصل وحدت وجود، تکثر واقعی در وجود نیست.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * فلسفه ۲ (درس ۱۲)

جوابش اینه

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱: همگی کتب فلسفی محض از استاد مطهری هستند.

گزینه ۲: فلسفی محض هستند، اما بدایة الحکمه، اثر علامه طباطبایی است.

گزینه ۳: عدل الهی، از کتب میانی است.

گزینه ۴: انسان و سرنوشت و عدل الهی، از کتب میانی هستند.

اقتصاد

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس های ۱ و ۲)

جوابش اینه

- به ترتیب وفق دادن خود با شرایط بازار و توانایی حل مسئله، مربوط به ویژگی های «یادگیرنده» و «پرانگیزه» هستند.
- افزایش سرمایه در شرکت ها از سه طریق ممکن است: افزایش تعداد سهام داران - افزایش سرمایه سهام داران - وام های بانکی

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۳)

جوابش اینه

موارد منجر شده به کمیابی منابع: } پایان پذیر بودن منابع
(رد گزینه های ۱ و ۴) محدودیت در استفاده از منابع

پس انداز کمتر برای آینده ← مربوط به ← اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن (رد گزینه های ۱ و ۳)

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱)

مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم سالانه - درآمد سالانه = سود واقعی سالانه
 میلیون تومان $9000 = 12 \times 3 \times 250 \Rightarrow 12 \times \text{قیمت هر واحد محصول} \times \text{تعداد محصول فروخته شده در ماه} = \text{درآمد سالانه}$
 هزینه‌های مستقیم (آشکار) سالانه:

میلیون تومان $600 = 12 \times 50 = \text{اجاره سالانه}$

میلیون تومان $3600 = 12 \times 15 \times 20 = \text{حقوق سالانه همه کارگران}$

میلیون تومان $1200 = 12 \times 600 \times \frac{1}{6} = \text{هزینه خرید مواد اولیه سالانه}$

میلیون تومان $360 = \frac{10}{100} \times 3600 = \text{هزینه آب، برق، گاز و اینترنت سالانه}$

میلیون تومان $750 = \text{هزینه سرمایه فیزیکی سالانه}$

میلیون تومان $480 = 12 \times 40 = \text{حقوق سالانه مدیرعامل}$

هزینه غیرمستقیم (پنهان) سالانه:

میلیون تومان $540 = 12 \times 45 = \text{حقوق سالانه کارفرما که از آن صرف نظر کرده}$

میلیون تومان $7530 = 540 + 480 + 750 + 360 + 1200 + 3600 + 600 = \text{مجموع هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم}$

میلیون تومان $1470 = 7530 - 9000 = \text{سود واقعی سالانه}$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۴ و ۵)

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۳

■ هزینه فرصت اجتماع: هیچ چیز واقعاً رایگان نیست و برای تولید همه اقلام، دست کم زمان صرف می‌شود.
 ■ با افزایش قیمت یک کالا، با کاهش تقاضای کالای مکمل آن مواجه خواهیم بود و کاهش قیمت یک کالا، منجر به کاهش تقاضای کالای جانشین آن می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۴)

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۴

قسمت «اول»: تولید ۱۶۰ واحد داروی شیمی درمانی به جای ۸۰ واحد، یعنی حرکت از نقطه «د» به نقطه «ب»؛ با این جابه‌جایی، شرکت باید از تولید ۶۰ واحد انسولین صرف نظر کند (تولید ۳۰ واحد انسولین به جای ۹۰ واحد)

ریال $480,000,000 \rightarrow \text{معادل} \text{ تومان } 48,000,000 = 60 \times 800,000 = \text{هزینه فرصت}$

قسمت «دوم»: در نقطه «ی» ۳۰ واحد انسولین و ۸۰ واحد داروی شیمی درمانی تولید می‌شود، در حالی که اگر با تخصیص بهینه منابع به روی مرز امکانات تولید حرکت کنیم، می‌توانیم به جای ۳۰ واحد انسولین، به نقطه «د» و تولید ۹۰ واحد انسولین برسیم. بنابراین، در نقطه «ی» ۶۰ واحد انسولین به دلیل ناکارایی تولید نمی‌شود.

قسمت «سوم»: ورود ماشین آلات جدید به معنای افزایش منابع تولید است. بنابراین، خود منحنی مرز امکانات تولید به سمت بالا و راست منتقل می‌گردد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۶)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۴

در مالیات مستقیم، درآمد مبنای مالیات است؛ نه مالیات غیرمستقیم

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۷)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱

- عدم رعایت اصل مزیت‌های مطلق و نسبی ← منجر می‌شود به عدم استفاده از منابع و سرمایه‌ها به بهترین نحو (رد گزینه‌های ۳ و ۴)
- راه‌های رسیدن به استقلال و استحکام اقتصادی:
- (۱) گوناگون کردن راه‌های صادرات و واردات
- (۲) فاصله گرفتن از وضعیت تک‌محصولی
- (۳) تأمین نیازهای اساسی در داخل با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی
- (۴) توجه به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۶)

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۲

- نرخ مالیاتی $\times$ قیمت مرحله موردنظر = مالیات بر ارزش افزوده هر مرحله
- مالیات مرحله قبل - مالیات مرحله موردنظر = مالیات خالص هر مرحله
- مالیات مرحله موردنظر + قیمت مرحله موردنظر = قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده
- تومان ۴۵۰۰ = $(75,000 \times \frac{10}{100}) - (120,000 \times \frac{10}{100})$ = مالیات بر ارزش افزوده خالص مرحله پارچه
- قسمت «اول»:
- تومان ۳۰۲,۵۰۰ = $(275,000 \times \frac{10}{100}) + 275,000$ = قیمت فروش پوشاک با مالیات بر ارزش افزوده
- قسمت «دوم»:
- قسمت «سوم»:

- مالیات بر ارزش افزوده مرحله قبل (پنبه) = اعتبار مالیاتی مرحله فروش نخ
- تومان ۵۲۰۰ = $52,000 \times \frac{10}{100}$
- قسمت «چهارم»:
- مالیات بر ارزش افزوده مرحله آخر = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده
- تومان ۲۷,۵۰۰ = $275,000 \times \frac{10}{100}$

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس ۸)

۱۵۴- پاسخ: گزینه ۳

- الف) مطابق با معیار بانک جهانی، افرادی که زیر ۱/۹ دلار در روز درآمد دارند، زیر خط فقر مطلق‌اند.
- ب) دولت‌ها موظف‌اند از طریق حمایت از شرکت‌های تولیدی و مبارزه با فساد، با فقر و بیکاری مبارزه کنند.
- توجه: ایجاد نهادهای توانمندسازی، خیریه و کمک‌های مردمی و تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی، از جمله مصادیق مسئولیت‌های اجتماعی مردم برای محافظت از یکدیگر در برابر خطر فقر و نابرابری می‌باشند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۸، ۹ و ۱۱)

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۴

- الف) در فقر نسبی همیشه تعریف فقر نسبت به وضعیتی که در آن هستیم صورت می‌گیرد. از این‌رو معیار فقر در نواحی و زمان‌های مختلف متفاوت است.
- ب) هر کشور دارای واحد ارزش خاص خود است ← پول به‌عنوان وسیله سنجش ارزش
- ج) به‌کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر موجب افزایش تولید می‌شود ← رشد اقتصادی
- د) شاخص‌های پایداری محیطی ← یکی از شاخص‌های توسعه انسانی (HDI) می‌باشد.

گزینه‌های ۲ و ۳: قسمت «الف» در این عبارت در تعریف فقر مطلق می‌آید.

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۸)

۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱

$$\text{نفر} = \frac{20}{100} \times 160,000,000 = 32,000,000$$

$$\text{نفر} = \frac{2}{5} \times 32,000,000 = 8,000,000$$

$$\text{نفر} = 112,000,000 = 8,000,000 + 32,000,000 = \text{جمعیت بالای ۱۵ سال}$$

$$\text{نفر} = \frac{7}{4} \times 32,000,000 = 56,000,000 = \text{جمعیت شاغل}$$

$$\text{نفر} = 24,000,000 = 8,000,000 - 56,000,000 = \text{جمعیت بیکار}$$

الف) نرخ بیکاری:

$$\text{درصد} = 30 = \frac{24,000,000}{80,000,000} \times 100 \Rightarrow \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

ب) جمعیت افراد زیر ۱۵ سال:

$$\text{جمعیت افراد زیر ۱۵ سال} = \text{جمعیت افراد بالای ۱۵ سال} - \text{جمعیت کل کشور}$$

$$\text{نفر} = 48,000,000 = 160,000,000 - 112,000,000 \Rightarrow$$

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۰)

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۱

الف) دولت‌های اروپایی با تجهیز ناوگان خود به رقابت شدید نظامی و تجاری با یکدیگر و استعمار کشورهای دیگر پرداختند و در رقابت با یکدیگر به نوسازی سریع صنایع و تولیدات خود اقدام کردند. آن‌ها با چنگ انداختن بر دارایی‌های سایر ملت‌های جهان به ثروتمندسازی پرداختند.

ب) در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی در دوران پهلوی: قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. بخشی از درآمدهای نفتی صرف ساخت‌وساز شد و بسیاری از کارخانجات بزرگ و زیرساخت‌های صنعتی در این دوران ساخته شد. درآمدهای نفتی با تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی و غفلت از اقتصاد مردمی، بر مشکلات اقتصاد ایران افزود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس‌های ۹، ۱۱ تا ۱۴)

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۲

الف) عبارت درست است.

ب) عبارت نادرست است. یکی از روش‌های زمان‌بر جهت افزایش عرضه این است که دولت ظرفیت‌های تولیدی را افزایش دهد؛ لذا دولت‌ها ترجیح می‌دهند از طریق افزایش واردات، بازار را تنظیم کنند.

ج) عبارت درست است.

د) عبارت نادرست است. در اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، خدماتی مانند لوله‌کشی و معاینه پزشکی هم تولید است و باید در محاسبه لحاظ شود.

ه) عبارت نادرست است. بانک‌ها دو نوع حساب سرمایه‌گذاری دارند که شامل: حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت و بلندمدت است.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * اقتصاد (درس ۱۱)

قسمت «اول»:

$$6 = \frac{\text{سهم دهک دهم} + \text{سهم دهک نهم}}{\text{سهم دهک اول} + \text{سهم دهک دوم}} = \text{نسبت } 20 \text{ درصد بالا به } 20 \text{ درصد پایین}$$

$$\Rightarrow \frac{15+x}{3+4} = 6 \Rightarrow 15+x=42 \Rightarrow x=42-15 \Rightarrow \underbrace{x=27}_{\text{سهم دهک دهم}} \text{ درصد}$$

$$\text{درصد } 4/5 = 12/5 - 8 = x \Rightarrow x = 12/5 - 8 = 8 \Rightarrow \text{سهم دهک سوم} - \text{سهم دهک هشتم}$$

$$\text{درصد } 9 = 100 - 91 = x \Rightarrow \text{مجموع سهم سایر دهک ها} - 100 = \text{سهم دهک ششم}$$

قسمت «دوم»: هر چه شاخص دهک عدد کوچک تری باشد، نشان دهنده توزیع مناسب تر و عادلانه تر درآمدها در آن کشور است و برعکس.

$$A = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{27}{3} = 9 = \text{شاخص دهک کشور}$$

بنابراین، توزیع درآمد در کشور C (شاخص دهک = ۱۰) وضعیت نامناسب تری دارد.

قسمت «سوم»:

$$\text{میلیون نفر } 9 = \frac{36 \text{ میلیون نفر}}{4} = \text{جمعیت هر دهک} \Rightarrow 36 \text{ میلیون نفر} = \text{مجموع جمعیت دهک های چهارم تا هفتم}$$

$$\text{میلیون نفر } 90 = 9 \times 10 = \text{جمعیت کل کشور}$$

$$\text{میلیون دلار } 121,500 = 1350 \times 90 = x \Rightarrow x = 1350 \times 90 = 121,500 \Rightarrow \frac{\text{درآمد ناخالص ملی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{درآمد ناخالص ملی سرانه}$$

توجه: جمعیت همه دهک ها با هم برابر است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * اقتصاد (درس های ۱۳ و ۱۴)

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۳

(الف)

روش ها و فنون مختلفی همچون بزرگ‌نمایی، تبلیغات کاذب، قسم خوردن و ارائه اطلاعات نادرست از جمله روش هایی است که فروشندگان برای تحریک و تشویق خریداران به خرید کالا و خدمات به کار می‌برند.

(ب)

حساب سپرده سرمایه گذاری بلندمدت؛ نرخ سود در حساب سپرده سرمایه گذاری بلندمدت تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند.

خرید طلا: افراد برای حفظ ارزش پول خود آن را به دارایی هایی که معمولاً ارزش خود را در تورم حفظ می‌کنند مانند طلا، تبدیل می‌کنند.

گزینه ۱: درست است.

گزینه ۲: درست است.

گزینه ۴: دومین مرحله خرید مقایسه‌ای، «فهرست گزینه‌ها» می‌باشد.

زبان عربی (ویژه معارف اسلامی)

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

۱۶۱- پاسخ: گزینه ۱

زمیلی: هم کلاسی‌ام، هم شاگردی‌ام، همکارم (رد گزینه ۲) / قد یَسْخَرُ: گاهی مسخره می‌کند (رد گزینه های ۲ و ۴) / بئس العمل السُّخْرِيَّة: بد کاری است مسخره کردن (رد گزینه های ۳ و ۴) / «و أنا أنصح» جمله حالیه است پس باید با «درحالی‌که» ترجمه شود (رد گزینه های ۲ و ۳)

۱۶۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۲ (درس‌های ۱ و ۲)

ترکیب «كَانَ النَّاسُ يَرْجُونَ» ماضی استمراری به معنای «مردم خوشامد می‌گفتند» است، همچنین فعل «يَطْلُبُونَ» که به آن عطف شده است، نیز به صورت ماضی استمراری به معنای «می‌خواستند» ترجمه می‌شود. ترکیب «عَدَالَتِهِ الشَّامِلَةَ» به معنای «دادگری فراگیر او» یک ترکیب اضافی- وصفی است که در فارسی ابتدا صفت و سپس اضافه ترجمه می‌شود. فعل «قَامَ» به معنای «ایستاد» هرگاه با حرف «ب» به کار رود، به معنای «پرداخت، اقدام کرد» ترجمه می‌شود. واژه «شُؤُونَ» جمع مکثر «شَأْن» است.

۱۶۳- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳)

«یهتدی» در باب «افتعال» و به معنای «مطاوعه» است پس «هدایت شود» درست است (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «هذا نموذج...» رابطه مبتدا خبری دارند پس «این، نمونه‌ای...» درست است (رد گزینه ۳) / «نموذج» مفرد است (رد گزینه ۲) / «الشباب» جمع است و وقتی با «کل» همراه شده به معنای «همه جوانان» است (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

۱۶۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۳) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۴)

«تحفظوا» هم می‌تواند ماضی للغائبین باشد هم امر للمخاطبین اما در این عبارت، فعل «يعيشون» قرینه‌ای است بر اینکه این فعل «لِلغائبين» است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «هي» ضمیر منفصل و به معنای «همان» است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

۱۶۵- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)

اعداد عقود میان اعداد اصلی و ترتیبی مشترکند هرگاه اول معدود و بعد عدد باشد، ترتیبی است. مثل «الفصل العشرین» (رد گزینه ۳) / اما اگر اول عدد باشد بعد معدود، اصلی است مثل «اربعین كلمة» (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «هذا» نیز به معنای «این» است (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

۱۶۶- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۱۱) و عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۵)

«لا نفع في...» دارای لا نفی جنس است و در ترجمه‌اش «هیچ» می‌آید (رد گزینه ۱) / «ضرراً» مفعول مطلق نوعی است که با صفت همراه شده است پس باید به صورت قیدی ترجمه شود (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «برای تو» در گزینه ۴ ناهجاست.

۱۶۷- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۹)

ترجمه درست گزینه ۴: «اینان، زنان برنده‌ای هستند که بسیار خوشحال خواهند شد!»

۱۶۸- پاسخ: گزینه ۱

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱۱)

مأیوس شدم: یکست، أصبحت مأیوساً (رد گزینه ۲) / رها نکردم: ما ترکْتُ، لم أترك (رد گزینه ۴) / توجّه کردم: إلتفت، اهتممت (رد گزینه ۲) / در گزینه ۳ ضمائر به «ولده» بر می‌گردد پس باید مؤنث بیاید یعنی «ترکتها و بها»
■ ترجمه متن:

«محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خداوند کسی است که از خانواده حمایت و از همسایه محافظت می‌کند! قطعاً جنگ نکوهیده است، اما گاهی آن، تنها راه برای نگهداری همبستگی ملت به حساب می‌آید! برای این، برخی مردم برای رضایت خداوند و دستیابی به بزرگواری‌ها پیکار می‌کنند، اما برخی از آنان دارایی‌های خود را در این راه از دست می‌دهند و فقیر می‌شوند یا دشمن اسیرشان می‌کند، ولی آنان ناامید نمی‌شوند و اعتقاد دارند که ارتش ملی و سربازانش از آن‌ها نگهداری کرده و آنان را با قدرت و امید آزاد می‌کنند! ای کاش روزی را ببینیم که همه مردم با یکدیگر هم‌زیستی مسالمت‌آمیزی دارند تا آشتی در دنیا برقرار شود و یک ملت به ملتی دیگر کمک کند! از ویژگی‌های جامعه سالم: هریک از آنان، اندوه‌اندوه‌گین را می‌زداید و دیگران را در سختی‌ها رها نمی‌کند، زیرا پیامبر خدا ﷺ فرمود: «بر عزیزی که خوار شده و دارایی که ندار شده و دانایی که میان نادان‌ها گم شده، دلسوزی کنید!»

۱۶۹- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: هرکس امیدش را از دست دهد، مقابل میدان جنگ به‌دنبال آن می‌گردد! (چنین چیزی در متن دیده نمی‌شود).
گزینه ۲: برترین کارها کشتن دیگران برای رضایت خداست! (خیر، در متن گفته جنگ نکوهیده است، پس کشتن دیگران کار بدی است).
گزینه ۳: قطعاً جنگ برای هم‌زیستی مسالمت‌آمیز پذیرفته شده نیست! (درست است).
گزینه ۴: همیشه برای دستیابی به بزرگواری‌ها می‌جنگیم! (نادرست، در متن گفته «گاهی» برای دستیابی به بزرگواری‌ها باید جنگید).

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۴

▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

- گزینه ۱: از وظایف ارتش، حفظ جان‌های مردم و خانواده‌هایشان است!
گزینه ۲: باید برخی مردم برخی را در سختی‌ها یاری کنند!
گزینه ۳: افراد جامعه موفق با هم در آرامش و صلح زندگی می‌کنند!
گزینه ۴: جنگ و بدی کردن به مردم آسیب نمی‌زند؛ زیرا آن، برای رضایت خداوند است! (در متن آمده که برخی اموالشان را به‌خاطر جنگ از دست می‌دهند و اسیر می‌شوند، پس نادرست است).

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۲ (جامع)

ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: هر دانایی کسانی را که از راه خدا گمراه شدند، هدایت می‌کند!

گزینه ۲: کسی که اموالش را از دست داده است، به کمک ما نیاز دارد!

گزینه ۳: به بنده خدا در هنگام قدرت رحم می‌کنم و او را می‌بخشم!

گزینه ۴: کسی که در سختی‌ها خوار شده، پس او از زیانکاران است!

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۱ (جامع) و عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «أحب» اسم تفضیل است و اصلاً فعل نیست پس کل این گزینه نادرست است.

گزینه ۳: فاعله «هو» المستتر ← فاعله «العدو»

گزینه ۴: مفعول فيه للزمان ← مفعول به

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ و ۳ (جامع)

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: جرّه بالفتح ← جرّه بالكسر (غیرمنصرف اگر «ال» بگیرد می‌تواند کسره هم بگیرد)

گزینه ۲: حال مفرد ← خبر مفرد لفعل «یصبحون»

گزینه ۴: للمزید الثلاثی من باب تفعیل ← للمجرّد الثلاثی

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۳ (جامع)

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: جارین صديقین ← جارین صديقین (با توجه به قرینه «شعباهما» این کلمات مثنی هستند پس باید «جارین صديقین» باشد).

گزینه ۳: أحسنت ← أحسنت ← کلمه «یا شیخ» نشان می‌دهد که این فعل باید مفرد مذکر مخاطب باشد.

گزینه ۴: یشاهد ← یشاهد (با توجه به اینکه استثنای مفرغ داریم و «النشاط» مفعول به و منصوب است، فعلش می‌تواند مجهول باشد)

نکته: «مسرورین» می‌تواند حال برای ضمیر «نا» باشد و مانعی وجود ندارد که مثنی باشد زیرا این ضمیر برای دو نفر هم کاربرد دارد.

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۵)

هرگاه صفت در مفعول مطلق نوعی بیاید ولی خود مصدر منصوب نیاید، نایب مفعول مطلق نوعی داریم یعنی آن صفت، دیگر صفت نیست و نایب مفعول مطلق نوعی است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: أربع: نایب مفعول مطلق عددی است.

گزینه ۲: كثيراً: نایب مفعول مطلق نوعی است.

گزینه ۳: سبحانه: مفعول مطلق تأکیدی محذوف العامل است.

گزینه ۴: قبحاً: مفعول مطلق تأکیدی محذوف العامل است.

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * عربی، زبان قرآن ۳ (درس ۳)

ضمایر «أنا»، «نحن» و «أنت» در فعل‌های مضارع و امر، ضمایر مرفوعی هستند که واجب «الاستتار» هستند لذا فعل «لنقرأ» در گزینه ۳ دارای ضمیر واجب الاستتار است. دقت داشته باشید ضمیر مستتر یا محذوف فرق می‌کند. فاعل محذوف مربوط به فعل مجهول است.

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۸)

نون وقایه در هر گزینه:

گزینه ۱: نون در «أرنی»

گزینه ۲: نون در «لیتني»

گزینه ۳: نون در «مَنی»

نکته: نون در «بطنی» حرف اصلی کلمه «بطن» است.

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس‌های ۹ و ۱۰)

مشتقات در هر گزینه:

گزینه ۱: الصعبة: صفت مشبهه (بقیه اسامی همگی جامد هستند).

گزینه ۲: ربّ: صفت مشبهه / مُنادیاً: اسم فاعل

گزینه ۳: الطالب: اسم فاعل / الفهیم: صفت مشبهه / المُعَلَّم: اسم فاعل

گزینه ۴: آت: اسم فاعل (همان آتی است که به صورت نکره آمده است) / معجزین: اسم فاعل

- ۱۷۹- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۳)
در سؤال گزینه‌ای را خواسته که هم فعل مهموز داشته باشد هم مضاعف:
بررسی گزینه‌ها:
گزینه ۱: بنس: مهموز
گزینه ۲: تۆلمنی: مهموز/ وقت: فعل معتل (و ف ق)
گزینه ۳: أحب و تجب: مضاعف
گزینه ۴: کلي: مهموز (أکل) اشربی: فعل سالم (ش ر ب) قزی: مضاعف (ق ر ر)
- ۱۸۰- پاسخ: گزینه ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * عربی، زبان قرآن ۱ (درس ۲)
اسم فعل أمر در هر گزینه:
گزینه ۱: إلیک
گزینه ۲: حیوا
گزینه ۳: علیکم
کلمه «آمین» در گزینه ۴ اسم فعل نیست بلکه به معنای «قاصدان» و اسم فاعل است.

تاریخ اسلام

- ۱۸۱- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۱)
۱۸۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۴)
۱۸۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۵)
۱۸۴- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۳ (درس ۶)
۱۸۵- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۳ (درس ۸)
۱۸۶- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۱۲)
۱۸۷- پاسخ: گزینه ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۹)
۱۸۸- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۸)
۱۸۹- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۲ (درس ۷)
۱۹۰- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * تاریخ ۲ (درس ۵)
۱۹۱- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * تاریخ ۱ (درس ۸)
۱۹۲- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۲)
۱۹۳- پاسخ: گزینه ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * تاریخ ۱ (درس ۱۱)

جغرافیا (ویژه معارف اسلامی)

- ۱۹۴- پاسخ: گزینه ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۵)

عرض جغرافیایی، پرفشار جنب‌حاره‌ای و دوری و نزدیکی به دریاها، مهم‌ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی هستند که بر آب‌وهوای کشور اثر دارند. نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب‌وهوای کشور دو اثر متفاوت دارد. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد ولی خلیج فارس و دریای عمان به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب، در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرجی شدن هوا می‌شوند. در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کمتر است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۴)

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۱

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چالۀ جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته کوه‌های بشاگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق و «ناهمواری‌های مریخی» ایجاد کرده است که آن‌ها را (کوه‌های مینیاتوری) هم می‌نامند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۲)

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۲

ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است. ناحیه انتقالی در امتداد دو ناحیه زبانی انگلیسی و اسپانیایی در مجاورت مرز ایالات متحده آمریکا و مکزیک وجود دارد که در این بخش هر دو زبان انگلیسی و اسپانیایی رواج دارد.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیای ایران (درس ۳)

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به‌سوی بالا صعود می‌کند؛ بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود. به‌خاطر داشته باشید که جریان حرکت هوا همیشه از منطقه پرفشار به سمت منطقه کم‌فشار (یعنی سرد به گرم) است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۴

برخی از شهرها با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت، به سبب نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند و به آن‌ها «جهان شهر» گفته می‌شود.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۱)

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۳

یکی از عوامل مهم افزایش جمعیت شهری در ایران مهاجرت از روستا به شهر بوده است. تا سال ۱۳۳۵ مهاجرت از روستاها به شهرها به کندی صورت می‌گرفت و محصولات کشاورزی بخش عمده تولیدات داخلی را تشکیل می‌داد. این دوره به دوره شهرنشینی کند معروف است.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۴)

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۱

«کارسنت»، پدیده خوردگی و انحلال سنگ‌های آهکی است. آب‌هایی که با دی‌اکسیدکربن و هوا ترکیب می‌شوند، اسیدکربنیک تولید می‌کنند و با حل کردن آهک و گچ در خود می‌توانند موجب خوردگی و انحلال سنگ‌ها شوند.

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۲ (درس ۱۱)

۲۰۱- پاسخ: گزینه ۱

مکیندر معتقد بود بعد از منطقه قلب زمین یا هارتلند، یک هلال داخلی وجود دارد که قدرت دریایی به آن دسترسی دارد و یک هلال خارجی، که شامل قاره آمریکا، اقیانوسیه و جنوب آفریقا است.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۶)

مدیریت سیل:

- پیش از وقوع: (۱) روش‌های سازه‌ای مانند احداث سدهای ذخیره‌ای و سدهای تنظیمی (۲) روش‌های غیرسازه‌ای مانند ایجاد پایگاه‌های نجات و امداد در مناطق سیل خیز
- در حین وقوع: توجه به هشدارهای هواشناسی از طریق رادیو و تلویزیون - حرکت سریع به سمت نواحی مرتفع
- بعد از وقوع: مکان‌یابی برای اسکان موقت و برپا کردن چادرهای امداد - مرمت فوری راه‌های ارتباطی برای دریافت خدمات و تجهیزات - توزیع امکانات و تجهیزات موردنیاز مصدومان و...

۲۰۳- پاسخ: گزینه ۳

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۵)

- (الف) کمربند کوهستانی آلپ - هیمالیا، جایی که پوسته تشکیل‌دهنده قاره آسیا - اروپا به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند برخورد می‌کند (همگرا).
- (ب) کمربند میانی اقیانوس اطلس، جایی که پوسته اقیانوس اطلس در حال باز شدن و گسترش است (واگرا).
- (ج) کمربند میانی اقیانوس آرام، محلی که پوسته کف اقیانوس آرام به پوسته قاره آسیا - اروپا آمریکای جنوبی، استرالیا و آمریکای شمالی برخورد می‌کند. (همگرا)

۲۰۴- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: دشوار * جغرافیای ایران (درس ۴)

با توجه به عبارت داده‌شده که بیانگر منطقه کوهستانی مرکزی ایران می‌باشد و در این محدوده شاهد کویر لوت و دشت کویر هستیم، هوازدگی فیزیکی بیشتر رخ می‌دهد.

گزینه ۱: گل‌فشان‌ها مربوط به کوه‌های شرق و جنوب شرقی ایران است.
گزینه‌های ۳ و ۴: توضیح داده شده مربوط به رشته کوه‌های زاگرس می‌باشد.

۲۰۵- پاسخ: گزینه ۲

▲ مشخصات سؤال: متوسط * جغرافیا ۳ (درس ۶)

با توجه به شکل، اقداماتی که بعد از وقوع زمین‌لغزش می‌توان انجام داد ساماندهی شبکه زهکشی سطح توده لغزشی است، به‌طوری که نفوذناپذیری آن کاهش یابد.

گزینه ۱: با توجه به شکل و وجود ساختمان، در قبل و بعد از بازسازی، می‌توان گفت که ساخت و ساز در ابتدا صورت گرفته است و سپس مطالعات انجام شده است.
گزینه ۳: برای ساختمان‌سازی باید شیب‌های تند، لبه‌های پرتگاهی، کناره‌های پرشیب رودها و دامنه‌های پرشیب دره‌ها پرهیز کرد، که مربوط به اقدامات قبل از وقوع زمین‌لغزش می‌باشد.
گزینه ۴: با هدایت انشعابات شبکه زهکشی به‌سوی یک کانال مصنوعی، سرعت تخلیه روان آب افزایش و نفوذپذیری و زمین‌لغزش کاهش می‌یابد.